

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
ВОЈВОДИНЕ

Децембар 2024.
Нови Сад

Јануар - септембар 2024. године

Привредна кретања у АП Војводини

САДРЖАЈ

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР – СЕПТЕМБАР 2024. ГОДИНЕ	2
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	9
III. ПОЉОПРИВРЕДА.....	14
Агрометеоролошки услови	15
Биљна производња.....	15
Цене примарних пољопривредних производа.....	16
Сточарство	17
Шумарство.....	18
IV. ИНДУСТРИЈА.....	19
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО.....	24
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО	28
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО.....	31
VIII. СПОЉНА ТРГОВИНА	36
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	37
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	41
Спољнотрговинска робна размена, по Класификацији делатности (КД 2010).....	43
Спољнотрговинска робна размена по земљама.....	47
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена.....	50
Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	50
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	50
IX. ЗАПОСЛЕНОСТ.....	55
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ	60
XI. ЗАРАДЕ.....	64
ИЗВОР ПОДАТАКА.....	68

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР – СЕПТЕМБАР 2024. ГОДИНЕ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2020.	2021.	2022.	2023.	I-IX 2024.
БДП Републике Србије (мг. стопе реалног раста, %)	-1,0	7,9	2,6	3,8	3,1¹
Пољопривреда	2,1	-2,4	-7,6	7,4	-3,9
Индустрија	-0,1	8,2	6,8	4,4	2,2
Грађевинарство	-4,7	18,6	-10,0	10,5	10,5
Услуге	-5,2	10,3	7,3	7,2	4,5
Инфлација (годишња стопа, %)	1,6	4,1	11,9	12,1	4,8
Фискални дефицит/суфицит (% БДП)	-7,7	-3,9	-3,0	-2,1	-2,7²
Јавни дуг (% БДП, општи ниво државе)	55,2	54,5	52,9	48,4	46,8³
Пољопривреда АП Војводине (индекс производње, претходна година=100)					
Пшеница	107,9	125,9	88,7	117,7	88,5
Кукуруз	99,9	77,1	64,9	166,5	81,0
Шећерна репа	88,1	101,4	81,7	122,7	104,5
Јабукe	94,4	107,2	98,1	80,9	98,8
Грожђе	96,0	98,4	103,1	81,8	97,9
Малине	80,5	88,8	86,9	74,0	67,1
Индустрија АП Војводине (индекс)	103,0	105,2	104,2	103,0	101,8
Рударство	96,6	93,9	100,1	97,1	95,0
Прерађивачка индустрија	103,3	104,8	104,1	102,4	102,0
Снабдевање ел.енергијом, гасом, паром и клим.	97,9	139,4	110,7	124,5	100,2
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	86,3	105,8	98,2	129,2	103,2
Зграде	113,3	139,9	90,3	80,4	108,5
Остале грађевине	77,3	89,2	104,6	159,6	101,7
Промет робе у трговини на мало АП Војводине (индекс)					
Текуће цене (индекс, претходна година = 100)	103,1	116,8	121,9	110,3	112,0
Сталне цене (индекс, претходна година = 100)	103,2	111,1	104,4	99,5	108,3
Туризам АП Војводине					
Доласци (индекс, претходна година = 100)	47,9	159,4	156,3	102,9	102,7
Ноћења (индекс, претходна година = 100)	55,3	154,3	128,4	100,3	102,5
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	95,9	128,8	138,9	97,1	102,1
Извоз (индекс, претходна година = 100)	99,0	123,4	123,1	103,3	102,9
Увоз (индекс, претходна година = 100)	92,9	134,0	152,7	92,8	101,4
Стопа запослености у АП Војводини (%)	48,5	48,2	49,1	50,3	51,4⁴
Стопа незапослености у АП Војводини (%)	7,6	9,5	8,1	9,0	7,6⁵
Просечна нето зарада у АП Војводини (РСД)	57.186	62.494	71.236	81.386	91.427⁶

¹ Флеш процена РЗС-а за трећи квартал 2024. године.

² Процена за 2024. годину.

³ Податак за септембар 2024. године.

⁴ Последњи податак за други квартал 2024. године.

⁵ Последњи податак за други квартал 2024. године.

⁶ Последњи податак за период јануар - август 2024. године.

Према оценама релевантних међународних институција, **светска привреда** се у протеклом периоду показала **отпорнијом него што се очекивало** и, упркос снажном заоштравању монетарних политика широм света, **успела је да избегне рецесију**, пре свега захваљујући очуваној активности у сектору услуга, на супрот даљем паду производне активности. Оцењено је да су поремећаји у снабдевању, конфликти и грађански немири, као и екстремне временске прилике, утицали на лошије економске изгледе у региону Блиског истока и средње Азије, док су, услед раста тражње за полупроводницима и електронским производима због знатних инвестиција у вештачку интелигенцију и јавних улагања у Кини и Индији, побољшани изгледи за азијске земље у успону.

Економска активност зоне евра, нашег најважнијег трговинског партнера, се у овој години опоравља нешто спорије него што се претходно очекивало, а највише због лошијих перформанси у производном сектору Немачке. Након што је у првом кварталу забележен раст од 0,5% мг., у другом кварталу је економска активност зоне евра повећана за 0,6% мг., доминантно као резултат раста нето извоза, док је у супротном смеру деловао пад инвестиција у основна средства. Посматрано са производне стране, активност услужног сектора је у другом кварталу интензивиранија, подржана Олимпијским играма у Паризу, док је активност у индустрији и грађевинарству смањена. У трећем кварталу је, према најновијим подацима, забележен раст БДП-а зоне евра од 0,9% мг., који се доминантно дугује снажном расту БДП-а Ирске по основу појачане активности мултинационалних компанија, затим услужном сектору Француске по основу одржаних поменутих Олимпијских игара, као и привредном расту Немачке који је у трећем кварталу неочекивано убрзао. Економски аналитичари сматрају да се ради о привременим ефектима, те да се не очекује убрзање привредног раста зоне евра и у четвртном кварталу ове године. Релевантне међународне институције пројектују да ће **привредни раст зоне евра на нивоу целе године износити 0,7-0,8% мг.**, док за наредну годину пројектују раст у распону 1,2-1,3% мг.

Привреда Србије је до сада показала знатну **отпорност на дешавања из међународног окружења**, о чему сведоче:

- **динамичан привредни раст**, који ће кумулативно посматрано, закључно са овом годином премашити претпандемијски ниво за преко 18%;
- успостављена **опадајућа путања инфлације** и њен повратак у границе циља;
- одрживе јавне финансије и **ојачана екстерна позиција земље**;
- **девизне резерве на рекордном нивоу**.

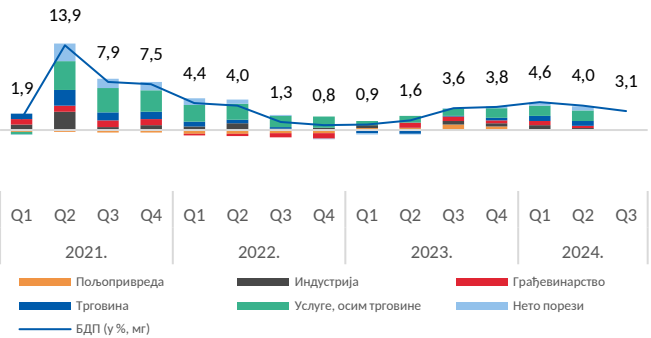
Од почетка 2024. године, економска активност Републике Србије убрзава у већој мери него што се претходно очекивало, тако да је **у девет месеци ове године реални БДП Републике Србије увећан за око 3,9% међугодишње**. У првом кварталу је остварен реални раст од 4,6% мг., у другом кварталу 4,0% мг., док је **у трећем кварталу**, према најновијој процени РЗС-а, настављена позитивна динамика активности у већини производних и услужних сектора Републике Србије, и **раст БДП-а од 3,1% мг.** Као и у претходном кварталу, процењује се да је раст БДП-а **вођен домаћом тражњом**, у оквиру које су највећи допринос дале потрошња домаћинстава и инвестиције у основне фондове. На **раст приватне потрошње** упућује пре свега промет у трговини на мало, као и раст увоза потрошне робе, а вођена је њеним основним извором, тј. масом зарада, која у Србији наставља да бележи раст. Такође, повољнији услови финансирања, захваљујући почетку ублажавања монетарних политика НБС-а и ЕЦБ-а, обезбедили су додатну подршку потрошњи домаћинстава преко раста кредита намењених потрошњи. **Државна потрошња** је, према процени НБС-а, **наставила позитивно да доприноси БДП-у Србије**, вођена растом издатака за запослене у јавном сектору и за набавку роба и услуга. **Укупне инвестиције** такође су, према процени НБС-а, допринеле расту БДП-а Србије и у трећем кварталу ове године, са нагласком како приватних тако и јавних инвестиција. На **раст приватних инвестиција** упућују подаци из области индустрије и грађевинарства, у прилог чему говори раст обима производње домаћих машина и опреме, затим увоз опреме који наставља да бележи снажан раст, као и раст инвестиционих кредита. С друге стране, наставак реализације инфраструктурних пројеката које финансира држава допринео је убрзању раста државних инвестиција у трећем кварталу ове године.

Посматрано с производне стране, **раст БДП-а Републике Србије је у трећем кварталу био вођен услужним секторима, посебно трговином, али и индустријом и грађевинарством.** Насупрот томе, **сектор пољопривреде не доприноси укупном расту БДП-а у овој години,** где је услед сушног и топлог лета забележен пад бруто додате вредности.

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а, расходна страна (п.п.)

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (п.п.)

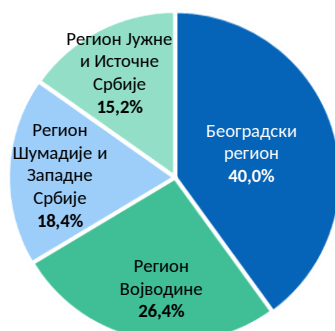
Упркос благом успоравању, **међугодишња стопа раста БДП-а Србије се и на крају трећег квартала 2024. године налазила међу најснажнијим у Европи.** Код наших главних трговинских партнера у зони евра регистрована су дивергентна економска кретања – **БДП је у Италији у трећем кварталу повећан за 0,4% мг., док је у Немачкој снижен за 0,3% мг.,** пре свега због пролонгиране контракције производног сектора. На немачку прерађивачку индустрију, посебно аутомобилску, негативно утичу повишене цене енергената још од избијања украјинске кризе, као и појачана конкуренција кинеских компанија у производњи електричних возила. **Привреда САД је у трећем кварталу забележила раст БДП-а од 2,7% мг.,** скоро у целини захваљујући расту потрошње домаћинстава. **Привреда Русије је у трећем кварталу битно успорила раст,** на 3,1% мг. (са 5,4% и 4,1% у претходна два квартала), услед лошијих показатеља с тржишта рада, као и слабије екстерне тражње, што ће уз лошу пољопривредну сезону имати негативне ефекте на укупну економску активност у 2024. **Привреда Кине је такође у трећем кварталу успорила раст на 4,6% мг.** (након 5,3% и 4,7% у прва два квартала), услед пролонгиране кризе у сектору пословања некретнинама, нестабилне домаће тражње, ризика од дефлације и трговинског протекционизма у односима са западним земљама, што се одразило на успоравање извоза.

Реални раст БДП-а по земљама у поређењу са Србијом, трећи квартал 2024. године (мг. стопе у %)

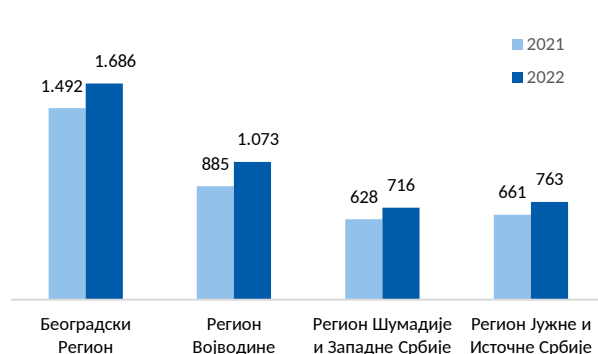
Еврозона	0,9%	Мађарска	-0,8%	БиХ	2,2% (Q2)
Немачка	-0,3%	Пољска	2,7%	Црна Гора	2,7% (Q2)
Италија	0,4%	Чешка	1,3%	САД	2,7%
Француска	1,2%	Румунија	1,1%	Русија	3,1%
Холандија	1,7%	Словенија	1,4%	Кина	4,6%
Шпанија	3,4%	Хрватска	3,9%	Србија	3,1%

Када је реч о **регионалној расподели БДП-а Републике Србије,** према последњим подацима РЗС-а који се односе на 2022. годину, у националном БДП-у највише учествује Београдски регион (40%), а затим **Регион Војводине (26,4%).** **БДП по глави становника у Војводини износи 1,1 млн динара (2022),** што је за 0,8% више од републичког просека у истом периоду.

Учешће региона у националном БДП (2022)

БДП по глави становника (у хиљ. РСД)

Пројекција НБС-а о расту БДП-а Републике Србије за целу 2024. годину и даље износи 3,8%. Овогодишњи раст БДП-а би вероватно био и већи да због ефекта суше пољопривредна производња није била лошија од просечне и да није смањена производња струје из хидроелектрана. Додатно убрзање економске активности очекује се и **у наредне две године, на распон 4,0-5,0%.** **Највећи позитиван допринос у текућој и наредним годинама, очекује се од приватне потрошње,** као резултат раста запослености и зарада и очуваног потрошачког поверења и животног стандарда грађана. Захваљујући очуваном инвестиционом поверењу, **инвестиције у основне фондове наставиће да пружају значајну подршку привредном расту,** чему ће, поред осталих фактора, доприносити и реализација инвестиција планираних програмом „Скок у будућност – Србија Експо 2027”. Сматра се да ће даљи раст инвестиција, које би у наредне две године требало да престигну ниво од 25% БДП-а, подржати и смањени глобални инфлаторни притисци и повољнији услови финансирања, као и висока профитабилност привреде из претходних година и приливи по основу страних директних инвестиција (СДИ). Због очекиваног убрзања инвестиција и личне потрошње, НБС пројектује да ће увоз ове и наредних година расти брже од извоза, што ће за последицу имати **негативан допринос нето извоза БДП-у,** али ће се он смањивати из године у годину.

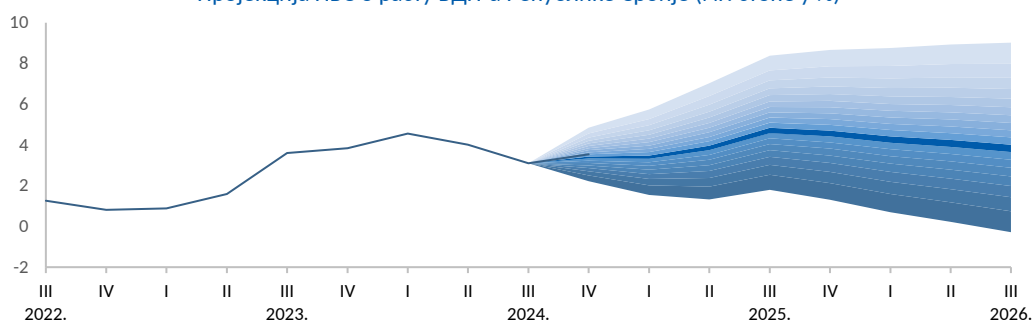
Планирани капитални пројекти у оквиру програма „Скок у будућност – Србија Експо 2027“ (у млн евра)

Пројекат	До 2024.	2025.	2026.	2027.	Након 2027.	Укупна вредност
1. Експо	393	392	405	0	0	1.191
2. Путна инфраструктура; изградња ауто-путева, брзих саобраћајница, мостова, тунела и др.	4.546	1.176	1.013	559	1.747	9.041
3. Железничка инфраструктура; пројекат мађарско-српске железнице, реконструкција и модернизација пруге Београд-Ниш и др.	1.456	505	461	491	1.885	4.799
4. Водни и ваздушни саобраћај и хидроенергетика; Ђердап 1 и 2, брана „Ариље“, изградња нове луке у Београду, проширење капацитета постојећих лука и др.	149	80	62	103	262	656
5. Комунална инфраструктура	332	133	148	148	2.687	3.447
6. Остали пројекти; модернизација инфраструктуре јавног сектора, образовање, наука, здравство, спорт и др.	719	395	487	136	20	1.896
УКУПНО	7.596	2.681	2.575	1.437	6.601	21.030

Извор: НБС, Извештај о инфлацији – новембар 2024.

Посматрано с производне стране, **раст БДП-а у Србији у 2024. и надаље водиће услужни сектори,** чему ће посебно допринети раст приватне потрошње, подржан позитивним трендовима на тржишту рада, растом зарада и расположивог дохотка. Истовремено се **пројектује и бржи раст производних сектора.** **Највећи допринос у производном сектору се очекује од грађевинарства,** захваљујући планираној реализацији инфраструктурних пројеката у области саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре. Готово идентичан **позитиван допринос очекује се и од прерађивачког дела индустрије,** у којој се очекује активирање нових и проширење постојећих капацитета у аутомобилској индустрији услед **почетка производње електричних возила у Крагујевцу и аутомобилских гума у Зрењанину.** **Позитиван допринос очекује се и од рударства,** захваљујући већој експлоатацији руде метала (посебно бакра) и производње у категорији „остало рударство”, која обухвата грађевински материјал. **Благи негативан допринос очекиван је од енергетике** због смањене производње у досадашњем делу године, што је последица смањене производње струје у условима овогодишње суше и смањеног хидроенергетског потенцијала, као и ремонта производних капацитета ЕПС-а током летњих месеци. Ипак, наредних година се очекује позитиван допринос и од енергетике, као резултат планираних структурних реформи, као и почетка рада новог погона у термоелектрани „Костолац” крајем ове године. Када је реч о пољопривреди, претпоставља се **негативан допринос пољопривредне производње расту БДП-а у 2024. години** због суше током летњих месеци. С друге стране, модернизација опреме и већа примена агротехничких мера, чему треба да допринесу и повећане државне субвенције пољопривреди, деловаће у правцу раста пољопривредне производње у наредним годинама.

Пројекција НБС о расту БДП-а Републике Србије (мг. стопе у %)

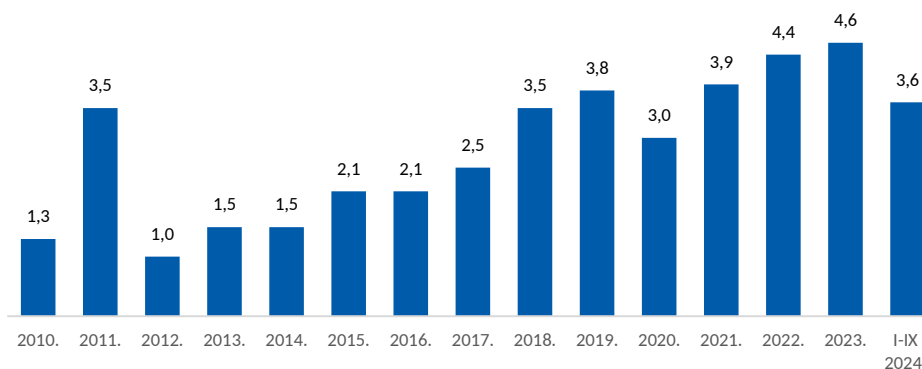
У прилог наведеној отпорности привреде Републике Србије говори и **добиање кредитног рејтинга инвестиционог ранга од стране агенције Standard & Poor's**, једне од три најеминентније светске рејтинг агенције, као и успешан завршетак четвртог разматрања аранжмана из предострожности с Међународним монетарним фондом и договарање новог аранжмана. **Србија је први пут у историји добила инвестициони рејтинг**, а при томе је прва земља југоисточне Европе која није чланица ЕУ а добила је рејтинг инвестиционог ранга, што је потврда одговорно вођене монетарне и фискалне политике у претходном периоду, као и повећане отпорности наше земље на спољне потресе. Као кључне факторе за додељивање инвестиционог рејтинга, агенција је истакла реални раст БДП-а у односу на претпандемијски ниво од 18%, удвостручене девизне резерве, знатно смањење спољне и фискалне неравнотеже, уз секторски распрострањене приливе по основу СДИ, као и здрав и стабилан банкарски сектор. Најзначајнији очекивани ефекти у том смислу јесу **повољнији услови финансирања државе и приватног сектора и додатна препознатљивост Србије на светској инвестиционој мапи**.

Приликом доделе инвестиционог рејтинга, агенција *Standard & Poor's* је нагласила **важност наставка стабилног прилива СДИ у Србију**, који је у **2022. и 2023. достигао рекордне нивое од 4,4 и 4,6 млрд евра**, респективно, а овакав тренд је настављен и током 2024., при чему је **прилив СДИ у девет месеци ове године износио 3,6 млрд евра**, што је за **7,7% више** у односу на исти период претходне године. Као резултат тога, **девизне резерве земље у износу од 28,3 млрд евра** на крају октобра ове године, су знатно изнад свих критеријума који се користе за оцену њихове адекватности и представљају важан стуб одбране од екстерних ризика.

СДИ у Србији су географски диверсификоване, уз **највеће учешће прилива из ЕУ**, која је главни спољнотрговински и финансијски партнер. Од укупно 23,2 млрд евра СДИ у периоду 2018-2023, преко 13 млрд евра усмерено је у разменљиве секторе, од чега **око 7 млрд евра у прерађивачку индустрију**. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска индустрија, ауто, прехранбена, гума и пластика) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. С добијањем инвестиционог рејтинга, **очекује се даљи раст прилива СДИ и проширење базе инвеститора**, нарочито оних најопрезнијих који не улажу у земље неинвестиционог ранга.

Војводина је у последњих двадесетак година привукла СДИ у вредности од око **12,9 млрд евра**. Укупно **658 компанија** је инвестирало у Војводину, од чега тренутно **активно послује 476**, у којима је запослено преко 105 хиљада запослених. СДИ у Војводини су у највећој мери усмераване у **агробизнис (26%), аутомобилску индустрију (21%), финансијски сектор - банке (11%) и нафтну индустрију (6%)**, а највеће инвестиције потекле су из **Немачке (16%), САД (10%) и Кине (10%)**.

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

У овој години је настављен тренд повољних фискалних кретања у Србији, уз остварени **фискални суфицит у девет месеци 2024. од 29,1 млрд динара**, што је у поређењу са истим периодом претходне године бољи резултат за 13,3 млрд. Повољнијем резултату на страни прихода допринели су повољни трендови на тржишту рада, по основу чега су повећани приходи од пореза на доходак грађана и пореза на додату вредност и акциза, док се већа профитабилност привреде у прошлој години одразила на раст пореза на добит. На расходној страни, смањени су издаци за државне интервенције у енергетици. Ревидираном Фискалном стратегијом **предвиђен је фискални дефицит у 2024. на нивоу од 2,7% БДП-а**, док је у средњем року пројектован дефицит од 3% БДП-а.

Учешће јавног дуга сектора државе у БДП-у Републике Србије је на опадајућој путањи и са 48,4% БДП-а на крају 2023. снижено је на **46,8% у септембру ове године**. Ревидираном Фискалном стратегијом за 2025. са пројекцијама за 2026. и 2027, предвиђен је ниво јавног дуга на крају 2024. од 47,9% БДП-а, а у средњем року његово даље постепено смањење до нивоа од 46,5% БДП-а на крају 2027. године.

Међугодишња инфлација у Србији од почетка године успорава, а у просеку је у девет месеци износила 4,8% (на територији Војводине 4,5%). Након што се у мају вратила у границе циља ($3\pm 1,5\%$), наредних месеци је наставила да се креће у границама циља, а у септембру је износила 4,2% (на територији Војводине 3,6%). Најзначајнији допринос укупној инфлацији потиче и даље од **цена хране**, чији допринос је у септембру благо повећан у односу на претходне месеце, пре свега због негативних ефеката суше током летњих месеци на понуду свежег воћа и поврћа, али и због **повећаних цена кондиторских производа** услед повишених светских цена шећера и какаоа. Посматрано на месечном нивоу, **потрошачке цене у Србији су у септембру 2024. године за 0,1% биле више у односу на август**, а обележиле су их раст цена хране и безалкохолних пића, као и корекција појединих регулисаних цена, пре свега комуналних услуга. Према најновијим подацима РЗС-а, у октобру је међугодишња инфлација у Србији благо убрзала у односу на септембар и износила је 4,5%, док су у односу на септембар потрошачке цене биле више за 0,6%.

НБС наглашава да је, и поред повратка инфлације у границе циља и наставка њеног кретања у оквиру тих граница, неопходно наставити са спровођењем опрезне и још увек рестриктивне монетарне политике, с обзиром на нешто већу отпорност инфлаторних притисака и непредвидивост дешавања у међународном окружењу, раст геополитичких ризика, као и њихов утицај на светске цене енергената, осталих примарних производа и друге макроекономске показатеље. Имајући то у виду, НБС је, уважавајући потребу да се сагледају ефекти претходног ублажавања монетарне политике, након што је у септембру снизила референтну каматну стопу на 5,75%, у октобру и новембру задржала на непромењеном нивоу.

Услед неповољних агрометеоролошких услова током летњих месеци, процењује се да ће пад примарне пољопривредне производње на нивоу целе године у Републици Србији износити 5%. У 2024. години на територији АП Војводине је остварена мања производња пшенице за 11,5% (услед смањене сетвене површине), а очекује се и мања производња соје (за 32,2%), кукуруза (за 19,0%) и сунцокрета (за 8,0%), док се очекује већа производња шећерне репе (за 4,5%). И код раних воћних врста је забележена мања производња (малине -32,9% и вишње -7,6%), док ће приноси касног воћа, ове године бити приближни прошлогодишњим. Када се посматрају цене примарних пољопривредних производа, цене пшенице, кукуруза и соје су међугодишње порасле за 4,5%, 13,3% и 26,8%, респективно. У поређењу са претходним месецом, цена пшенице у септембру 2024. је забележила благи раст (за 0,6%), док су цене кукуруза и соје мање, за 1,4% и 5,0% респективно. Претпоставља се да ће пољопривредна сезона 2025. године бити просечна, а за наредне године очекује се наставак благог раста пољопривреде.

Тренд индустријске производње Републике Србије је и даље на растућој путањи, упркос негативним ризицима који долазе од кретања код најважнијих трговинских партнера из еврозоне. Индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период претходне године, забележила раст од 2,8%, док је посматрано на нивоу АП Војводине забележен раст индустријске производње од 1,8% м. Највећи допринос расту укупне индустрије Покрајине у посматраном периоду потекао је од области Производња рачунара, електронских и оптичких производа, која је повећана за 211,2%, у односу на период јануар - септембар 2023. године.

Сектор грађевинарства је у периоду јануар - септембар 2024. године забележио већу активност у поређењу са истим периодом 2023. године. Вредност изведених грађевинских радова, у сталним ценама, на територији Републике Србије повећана је за 9,4%, док је вредност радова изведених на територији Војводине повећана за 3,2% у поређењу са истим периодом прошле године. Расту грађевинске активности на територији Војводине, у посматраном периоду, је највише допринела изградња мађарско-српске железнице (деоница Нови Сад - Суботица), Фрушкогорског коридора (деоница Нови Сад - Рума), као и неколико стамбено-пословних комплекса у већим градовима. У АП Војводини је у девет месеци 2024. године издато 8.669 грађевинских дозвола, што је за 1,2% више него у истом периоду претходне године.

Услужни сектори настављају да бележе раст и позитивно доприносе БДП-у, на шта пре свега упућују подаци из области трговине, с обзиром на то да је промет робе у трговини на мало на нивоу целе земље у периоду јануар - септембар 2024. године забележио реалан раст од 6,7% у односу на исти период претходне године, док је на нивоу АП Војводине међугодишњи раст промета робе у трговини на мало у истом периоду износио 8,3%.

Туристички промет Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период претходне године, забележио раст од 5,7%, мерено бројем долазака туриста, односно раст од 1,5% мерено бројем регистрованих ноћења. У истом периоду је на територији Војводине забележен међугодишњи раст туристичког промета од 2,7%, мерено бројем долазака туриста, односно 2,5%, мерено бројем регистрованих ноћења.

Екстерну позицију Републике Србије карактерише пораст и извоза и увоза робе и услуга у односу на исти период претходне године. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године износила 50,5 млрд евра и за 3,6% је повећана у односу на размену забележену у истом периоду 2023. године. Робни

извоз Србије је повећан за 1,4% мг., док је увоз забележио раст од 5,3% мг. Извоз услуга Републике Србије је у девет месеци 2024. године наставио да расте (10,4% мг.), вођен растом извоза ИКТ услуга, док је увоз услуга остварио раст од 19,5% мг. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине је у датом периоду износила 16,6 млрд евра (што чини 33% укупне републичке размене) и за 2,1% је била виша него у истом периоду 2023. године. Робни извоз АП Војводине је повећан за 2,9% мг., док је увоз забележио раст од 1,4% мг.

Укупан број запослених у Републици Србији, према подацима за трећи квартал 2024. године, износи 2.365.672, што је за 0,2% више у односу на исти период 2023. године. Регистрована запосленост на територији Војводине, према подацима за исти период, износи 593.394, што је такође више за 0,2% у односу на исти период претходне године. У Војводини је највише запослених регистровано у услужним секторима, затим у Индустији. Стопа запослености у Републици Србији, као и посматрано на нивоу територије Војводине, износи 51,4%, према подацима Анкете о радној снази РЗС-а за други квартал 2024. године. У односу на исти период 2023. године, у Војводини је непромењена стопа запослености, док је посматрано на нивоу целе државе, стопа запослености порасла за 1,1 процентни поен.

Број незапослених у Републици Србији је на крају септембра 2024. године износио 359.318, што је за 8,1% мање у односу на септембар 2023. године, а од тога је, на евиденцији НСЗ-а у Војводини регистровано 73.922 активно незапослених, што је за 7,1% мање у односу на септембар 2023. године. Стопа незапослености у Републици Србији износи 8,2%, према подацима Анкете о радној снази РЗС-а за други квартал 2024. године, и за 1,4 п.п. је мања у односу на исти период 2023. године, док је на нивоу територије Војводине забележена стопа незапослености од 7,6%, што је за 0,3 п.п. мање мг.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је за период јануар - август 2024. године износила 133.558 динара, а просечна нето зарада 96.745 динара (826 евра), при чему је просечна зарада у приватном сектору била 95.322 динара (814 евра), а зарада у јавном сектору 100.275 динара (856 евра). У поређењу са истим периодом претходне године, просечна бруто зарада у Србији је номинално порасла за 14,7%, а реално за 9,3%, док је просечна нето зарада повећана за 14,6% номинално, а 9,2% реално. У Војводини је просечна бруто зарада за период јануар - август 2024. године износила 126.417 динара, а просечна нето зарада 91.427 динара (781 евро), што је за 14,6% више него у истом периоду 2023. године.

Према оцени Међународног монетарног фонда, досадашњи макроекономски резултати Србије у 2024. години су изузетно позитивни - привредни раст и тржиште рада су снажни, инфлација је смањена, девизне резерве су на рекордном нивоу (додатно повећана отпорност на спољне шокове), финансијски сектор је добро капитализован и ликвидан, а учешће јавног дуга у БДП-у се смањује. Србија је подизањем рејтинга постигла значајну прекретницу у свом економском развоју као земља која је посебно важна на светској инвестиционој мапи. Поред ефеката на СДИ, добијени инвестициони рејтинг допринеће и смањеној перцепцији тржишног ризика и нижим трошковима задуживања на међународном финансијском тржишту. Са аспекта фискалне политике, услед повољнијих услова финансирања, отвара се фискални простор за повећање државних инвестиција, пре свега у инфраструктуру, социјалне програме и друге развојне пројекте. Са аспекта монетарне политике, очекује се да ће унапређени кредитни рејтинг допринети одржавању стабилности домаће валуте, управо кроз повећан прилив СДИ, који се позитивно одражава на бруто девизне резерве. Поред тога, кредитни рејтинг инвестиционог ранга сврстава Србију у групу атрактивних инвестиционих дестинација и постаје важан фактор за повећање конкурентности земље на глобалном нивоу, подстичући инвестиције не само страних инвеститора већ и домаћих компанија, чиме се стварају предуслови за одржив привредни раст. Виша инострана улагања, заједно са инвестицијама домаће привреде и државе, подстичу дугорочни раст економске активности, запослености, продуктивности и животног стандарда грађана. Очекује се да убрзање привредног раста Србије по основу раста инвестиција и продуктивности, који су подржани и приливима по основу СДИ, треба да допринесе и расту производног потенцијала и убрзању процеса реалне конвергенције Србије Европској унији.

По основу предвиђеног интензивирања државних инвестиција у саставу програма „Експо 2027“, фискална политика Републике Србије ће у наредном периоду имати благо експанзиван карактер. С друге стране, НБС оцењује да монетарна политика Републике Србије, и поред ублажавања, још увек има рестриктиван карактер, и да ће будуће одлуке зависити од брзине успоравања инфлације и кретања њених кључних фактора, водећи рачуна о ефектима на финансијску стабилност и привредни раст. НБС истиче да је успела да постигне тзв. „меко приземљење“ економије Србије након снажних шокова из међународног окружења и да сада, у условима снижених инфлаторних притисака и кретања инфлације у границама циља, може да подржи и повољније услове и изворе за раст кредитне активности, а тиме и да пружи додатну подршку привредном расту.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

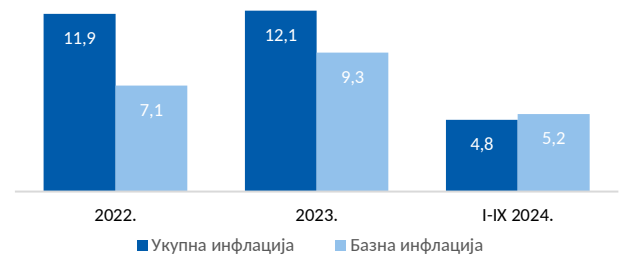
- Просечна међугодишња инфлација у Републици Србији је, у девет месеци 2024. године, износила 4,8% (на територији Војводине 4,5%).
- Међугодишња инфлација у Србији је, након што се у мају вратила у границе циља ($3\pm 1,5\%$), наредних месеци наставила да се креће унутар граница циља и, након 4,3% у јулу и августу ове године, у септембру је благо успорила на 4,2% (на територији Војводине 3,6% мг.).
- Највећи позитиван допринос међугодишњој стопи септембарске инфлације у Србији, посматрано по производима и услугама личне потрошње, потекао је од цена хране, и то пре свега цена свежег воћа и кондиторских производа.
- На месечном нивоу, у односу на август, потрошачке цене у Србији су у септембру биле више за 0,1% (на територији Војводине такође 0,1%).
- Базна инфлација у Србији је у септембру ове године износила 5,3% мг., док су у односу на август, цене у оквиру базна инфлације у просеку остале непромењене.
- Према пројекцијама НБС-а, међугодишња инфлација у Србији ће наставити да се креће у границама циљаног распона ($3\pm 1,5\%$) и у наредне две године.

Протеклих месеци настављена је **опадајућа путања глобалне инфлације**, али је базна инфлација у већини земаља остала постојана, пре свега услед затегнутих услова на тржишту рада. Међутим, очекује се да ће у наредном периоду смањење глобалне инфлације бити вођењо смањењем и базне инфлације, али ће она у већини земаља и током наредне две године остати изнад укупне инфлације.

Просечна инфлација у Србији је у 2023. години износила 12,1%. Од априла 2023. године инфлација у Србији је у паду, а успоравање је нарочито интензивирано од другог полугодишта прошле године. **Од почетка 2024. године међугодишња инфлација у Србији из месеца у месец успорава**, изузев два застоја у априлу и августу, а **у просеку је у девет месеци ове године износила 4,8% мг., уз просечну базну инфлацију од 5,2% мг.** (инфлација мерена индексом потрошачких цена по искључењу цена хране, енергије, алкохола и цигарета).

Просечна инфлација у Србији (%)

Након што се у мају вратила у границе дозвољеног одступања од циља ($3 \pm 1,5\%$), **међугодишња инфлација у Србији је наредних месеци наставила да се креће унутар граница циља и, након 4,3% у јулу и августу ове године, у септембру је благо успорила на 4,2%**. У односу на врхунац из марта претходне године, смањењу инфлације допринеле су све њене кључне компоненте, а највише цене хране чији је међугодишњи раст од фебруара ове године константно нижи од укупне инфлације. **Раст цена хране и безалкохолних пића у Србији је, посматрано на међугодишњем нивоу, у септембру износио 3,8%. Цене енергената су, први пут од почетка 2021. године, у септембру забележиле међугодишњи пад (-0,3%),** пре свега због пада цена нафтних деривата на које су се одразили висока прошлогодишња база и пад светске цене нафте.

На месечном нивоу, **потрошачке цене у Србији су у септембру повећане за 0,1% у односу на август**. Месечну динамику инфлације, слично као у августу, обележили су **раст цена хране и безалкохолних пића (1,2%) и корекција појединих регулисаних цена**, пре свега комуналних услуга. У оквиру цена хране, допринос месечној инфлацији доминантно је потекао од раста цена непрерађене хране, које су повећане за 3,2%. **Раст цена свежег воћа (4,6%) и поврћа (6,5%)** био је већи од очекиваног као последица ефеката суше и, сходно томе, слабије понуде. Цене прерађене хране повећане су за 0,2%, уз наставак раста цена кондиторских производа. Насупрот томе, пратећи динамику кретања светске цене нафте, **цене нафтних деривата су и у септембру у односу на август снижене за 3,6%.** Такође, сезонски уобичајено, **смањене су и цене туристичких пакет-аранжмана. Цене енергената су у септембру у односу на август снижене за 1,7%,** чему су, осим цена нафтних деривата, допринеле и **ниже цене чврстих горива.**

Базна инфлација у Србији је у посматраном периоду такође забележила снажан пад, с нивоа од преко 11% у марту прошле године је више него преполовљена и последњих месеци се креће око 5% међугодишње. Међутим, слично као и у земљама региона, у Србији је базна инфлација **виша од укупне инфлације, а у септембру ове године је износила 5,3% мг.,** вођена растом цена услуга, док је у супротном смеру деловао наставак успоравања раста цена индустријских производа. **У односу на август, цене у оквиру базне инфлације су у септембру у просеку остале непромењене,** јер је пад цена услуга туристичких пакет-аранжмана компензован растом цена појединих услуга (комуналне, услуге ресторана и хотела, станарине).

Инфлација у Србији мерена индексима потрошачких цена (%)

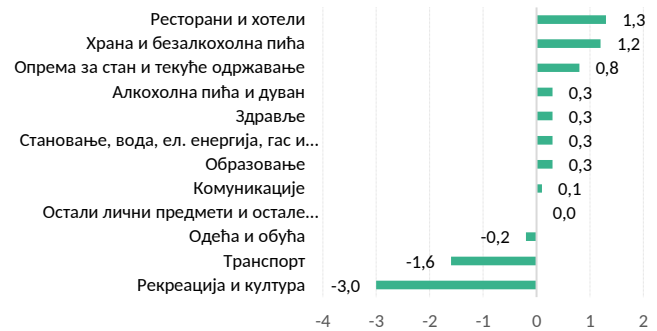

Посматрано по главним групама производа и услуга класификованих према намени потрошње, у септембру 2024. године, у односу септембар 2023. године, раст цена је забележен у свим групама (а највећи у групи Ресторани и хотели, од 9,7% м.г.), осим у групи Транспорт, где је забележен пад цена (-1,7% м.г.). У односу на претходни месец, у септембру је највећи раст цена забележен у групама Ресторани и хотели (1,3%) и Храна и безалкохолна пића (1,2%), док је пад цена забележен у групама Рекреација и култура (-3,0%), Транспорт (-1,6%) и Одећа и обућа (-0,2%).

Промене цена у Србији у односу на исти месец претходне године (%), септембар 2024. године

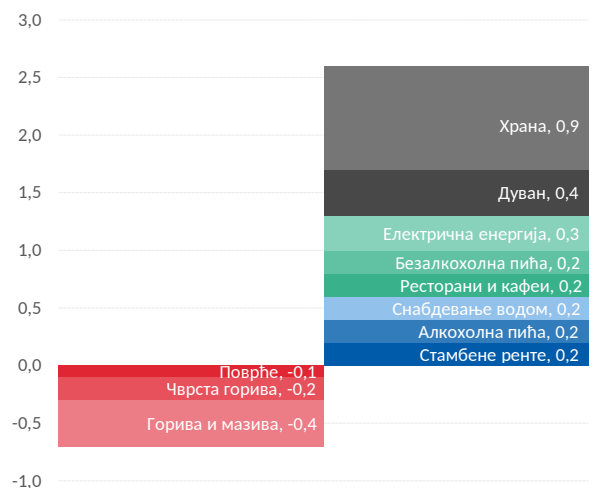

Промене цена у Србији у односу на претходни месец (%), септембар 2024. године

Најзначајнији допринос укупној инфлацији у Србији у септембру 2024. године, посматрано по производима и услугама личне потрошње, потекао је од цена хране (0,9 п.п.), које су у односу на септембар прошле године биле више за 3,3%. У односу на претходне месеце, допринос цена хране је у септембру повећан, пре свега због негативних ефеката суше током летњих месеци на понуду свежег воћа и поврћа. Конкретно, у септембру 2024. су цене свежег воћа убрзале м.г. раст (за 12,2% су биле више м.г.). На раст цена хране значајно су утицале и више цене кондиторских производа услед повишених светских цена шећера и какаоа - у Србији су у септембру цене групе Шећер, џем мед и чоколада биле за 14,7% више м.г., док су Кафа, чај и какао за 8,9% били скупљи него у септембру прошле године. На другом месту је допринос цена Дувана (0,4 п.п.), које су у септембру за 9,4% биле више м.г., на шта је значајно утицала корекција цена цигарета у августу месецу (2,3%). Следи допринос цене Електричне енергије за домаћинства (0,3 п.п.), која је за 7,3% била виша него у септембру прошле године

Најзначајнији доприноси укупној инфлацији у Србији (п.п.), септембар 2024. године

С друге стране, услед појефтињења, најзначајнији негативни доприноси инфлацији у септембру 2024. потекли су од цена Горива и мазива за путничке аутомобиле, које су за 6,6% биле ниже него у септембру прошле године (допринос -0,4 п.п.), затим цена Чврстих горива (м.г. пад од 6,5%, -0,2 п.п.) и цена свежег Поврћа, које су биле за 1,3% ниже м.г. (-0,1 п.п.).

Према најновијим подацима РЗС-а, међугодишња инфлација у Србији је у октобру благо убрзала у односу на септембар и износила је 4,5%, на шта је пре свега утицао раст цена поврћа који је због негативних ефеката суше био већи од очекиваног. На месечном нивоу, потрошачке цене у Србији су у октобру повећане за 0,6%, по основу раста цена хране, енергената, као и цена унутар базне инфлације.

Према подацима РЗС-а, просечна међугодишња инфлација на територији Војводине је у девет месеци 2024. године износила 4,5%, нешто ниже него на нивоу целе државе (4,8%). Само у септембру 2024. године, међугодишња инфлација у Војводини је износила 3,6%, док је месечни раст цена, као и на нивоу целе државе, износио 0,1%.

	IX 2024 VIII 2024		IX 2024 IX 2023		I - IX 2024 I - IX 2023	
	Србија	Војводина	Србија	Војводина	Србија	Војводина
Потрошачке цене - укупно	100,1	100,1	104,2	103,6	104,8	104,5

Србија је и у септембру 2024. имала већу међугодишњу инфлацију од просека Европске уније (2,1%), а мању међугодишњу инфлацију само од две чланице Уније. У септембру је Румунија имала већу међугодишњу инфлацију (4,6%) него Србија, као и Пољска (4,9%), под утицајем поскупљења електричне енергије и гаса и виших цена хране услед деловања ниске прошлогодишње базе. Инфлација је у Немачкој у септембру снижена на 1,8% мг. (најнижи ниво од фебруара 2021.), док је у Италији пала на 0,7% мг. (најнижи ниво од краја 2023.). У Мађарској је инфлација протеклих месеци опадала, вођена нижим ценама нафтних деривата, нашавши се у септембру на централној вредности циља од 3,0%. Међугодишња инфлација у Чешкој је у септембру убрзала на 2,6%, доминантно као последица виших регулисаних цена комуналних услуга и поскупљења угоститељских услуга, при чему су и цене хране забележиле мг. раст, први пут од краја прошле године. Према пројекцији ЕЦБ-а, инфлација у зони евра ће износити 2,5% на нивоу целе 2024. године, затим 2,2% у 2025. и 1,9% у 2026. години. Изражен ризик по инфлацију представљају цене енергената због отежане испоруке поморским путем услед ескалације сукоба на Блиском истоку. Такође, цене услуга су у дужем периоду повишене, што утиче на постојаност базне инфлације и тиме пролонгира спуштање инфлационих очекивања и постизање ценовне стабилности у дугом року.

Међугодишња инфлација у региону Западног Балкана се такође кретала силазном путањом протеклих месеци, првенствено захваљујући паду цена енергената, које су пратиле динамику светских цена. Међугодишња инфлација је у септембру снижена у Босни и Херцеговини на 0,8%, у Црној Гори на 1,0%, у Албанији на 1,9% и у Северној Македонији на 2,6%. Неповољне временске прилике у протеклим месецима негативно се одражавају на понуду пољопривредних и прехранбених производа, што ствара притисак на раст цена хране у остатку 2024. године.

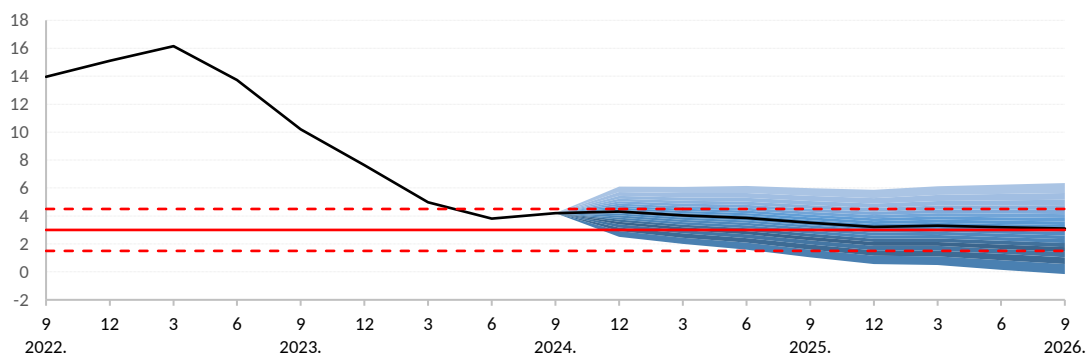
Инфлација у САД се такође кретала силазном путањом протеклих месеци и у септембру је износила 2,4% мг., што је њен најнижи ниво од фебруара 2021. године, на шта је доминантно утицао изражен међугодишњи пад цена енергије, посебно цена горива. ФЕД оцењује да ће и укупна и базна инфлација у САД наставити да опадају у наредном периоду, упоредо с даљим усклађивањем понуде и тражње на тржишту производа и тржишту радне снаге, тако да је инфлацију на нивоу 2024. пројектовао на 2,3%, а до краја 2026. стабилизацију на око 2%.

Упоредни преглед међугодишње инфлације у Србији и изабраним земљама у септембру 2024. године (мг. стопе у %)

Србија	4,2%	Румунија	4,6%
ЕУ	2,1%	Пољска	4,9%
Немачка	1,8%	Босна и Херцеговина	0,8%
Италија	0,7%	Албанија	1,9%
САД	2,4%	Хрватска	2,2%
Чешка	2,6%	Северна Македонија	2,6%
Мађарска	3,0%	Црна Гора	1,0%

У Србији ће међугодишња инфлација, према најновијој пројекцији НБС-а, наставити да се креће у границама циљаног распона ($3 \pm 1,5\%$) и у наредне две године. До краја ове године инфлација би требало да се креће око или благо изнад септембарског нивоа, пре свега због негативних ефеката суше, а затим да постепено успорава и да се крајем наредне године приближи централној вредности циља. Таквом кретању инфлације највише ће допринети и даље рестриктивни монетарни услови, усидравање инфлационих очекивања, нижа увозна инфлација, очекивано постепено успоравање раста реалних зарада и очекивани пад светске цене нафте.

Пројекција НБС о кретању инфлације у Србији (мг. стопе у %)

У складу са слабљењем инфлаторних притисака, **већина централних банака започела је циклус ублажавања монетарне политике**. Када су у питању водеће централне банке, смањење референтних каматних стопа започеле су ЕЦБ од јуна и ФЕД од септембра, померајући их ближе неутралном нивоу. **Ублажавање монетарне политике започела је и Народна банка Србије, смањујући своју референтну каматну стопу на 5,75% у септембру ове године**. Монетарна политика НБС и даље има рестриктиван карактер, али се степен рестриктивности почео смањивати.

Неизвесност у погледу остварења пројекције инфлације у Србији и даље у највећој мери потиче од фактора из међународног окружења, а пре свега од **геополитичких односа, протекционистичких мера и изгледа за глобални привредни раст**, као и њиховог утицаја на светске цене енергената и других примарних производа. У извесној мери ризици се односе и на **постојаност базне инфлације на глобалном нивоу и дужину трајања заоштрених монетарних политика водећих централних банака**. Од ризика из домаћег окружења, важан је утицај **временских прилика на карактер пољопривредне сезоне**, који се у највећој мери односи на кретање цена воћа и поврћа, као и темпо раста домаће тражње.

III. ПОЉОПРИВРЕДА

- Услед неповољних климатских услова током летњих месеци процењује се да ће пад примарне пољопривредне производње у Републици Србији за целу 2024. годину износити 5%.
- Септембар 2024. године обележило је топлије време од уобичајеног за ово доба године и са већом количином падавина, што је погодовало лакшој обради и припреми земљишта за јесењу сетву.
- У АП Војводини је у 2024. години остварена мања производња пшенице (за 11,5% мг.), а очекује се и мања производња соје (за 32,2%), кукуруза (за 19,0%) и сунцокрета (за 8,0%), док се очекује већа производња шећерне репе (за 4,5% мг.).
- И код раних воћних врста је забележена мања производња (малине -32,9% мг. и вишње -7,6% мг.), док се код касних воћних врста очекује производња сличнија прошлогодишњој, уз благи пад.
- Међугодишње посматрано, цене пшенице, кукуруза и соје су порасле. У поређењу са претходним месецом, цена пшенице је у септембру 2024. порасла, док су цене кукуруза и соје забележиле пад.

На основу расположивих података о пољопривредној производњи у првој половини године и услед неповољних климатских услова током летњих месеци (веома топло и сушно лето), очекују се лошији резултати пољопривредне производње - процењује се да ће **пад примарне пољопривредне производње у Републици Србији за целу 2024. годину износити 5%**.

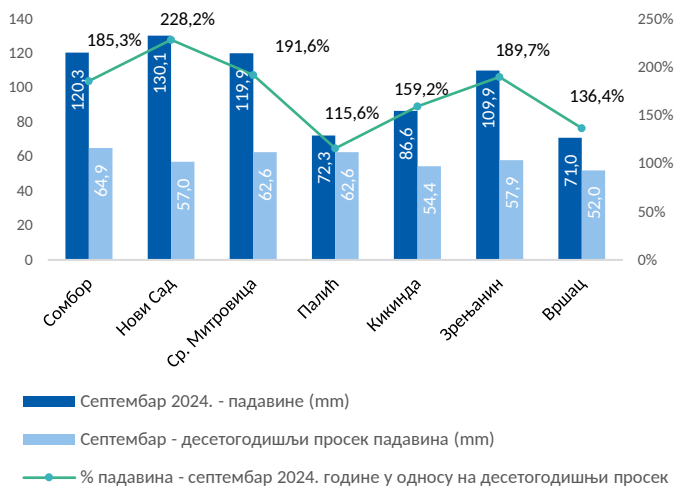
Агрометеоролошки услови

Према подацима Републичког Хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ), **септембар 2024. године обележило је топлије време од уобичајеног за ово доба године и са већом количином падавина од просечне за овај месец**. У другој половини месеца дошло је до јачег захлађења, температуре ваздуха су се спустиле знатно испод вишегодишњег просека. Највеће количине падавина забележене су крајем прве и током друге декаде, као и крајем месеца. Залихе земљишне влаге (које су почетком месеца биле веома мале) су се са доспелим падавинама значајно поправиле, како у површинском тако и у дубљим слојевима земљишта. те је **омогућена лакша обрада и припрема земљишта за јесењу сетву** (озимих стрнина, уљане репице, луцерке, грахорице, сточног грашка и поврћа), **као и зимска дубока обрада земљишта**.

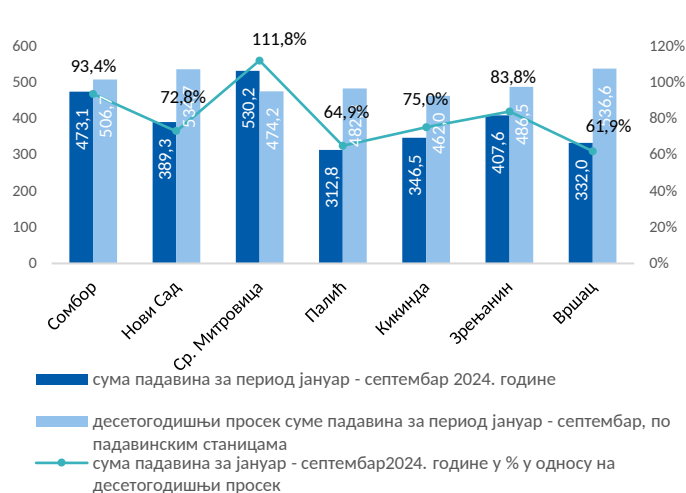
Просечна **количина падавина на подручју Војводине је у септембру 2024. године била знатно изнад вишегодишњег просека за септембар**. Процент падавина на територији Војводине се у **септембру 2024. године**, у односу на десетогодишњи просек за посматрани месец, кретао **између 115,6%** (падавинска станица Палић, где је регистровано најмање падавина, 72,3 mm по m²) **до 228,2%** (падавинска станица Кикинда, где је измерено чак 130,1 mm кише по m²).

Процент **суме падавина** на територији АП Војводине у **периоду јануар - септембар 2024. године**, у односу на десетогодишњи просек, кретао се од **61,9%** (падавинска станица Вршац), до **111,8%** (падавинска станица Сремска Митровица). У посматраном периоду, само је у Сремској Митровици забележена већа количина падавина од десетогодишњег просека, што указује на **дефицит падавина у овој години**.

Сума падавина према падавинским станицама у АП Војводини у септембру 2024. године

Сума падавина на подручју АП Војводине у периоду јануар - септембар 2024. године

Биљна производња

Захваљујући погодним веменским условима за озиме биљне врсте, у АП Војводини је у **производној 2024. години остварена производња пшенице од преко 1,9 милиона тона**. Иако је остварен већи принос по јединици површине, **укупна производња је мања за 11,5%** у поређењу са прошлогодишњом. Смањењу укупне производње допринело је **смањење површине засејане пшеницом**, за 12,7% у односу на претходну годину. С друге стране, **неповољни временски услови** (изразито високе температуре и мање количине падавина) **током већег дела лета, као и почетком септембра, негативно су утицали на принос јарих усева и убрзали су њихову жетву** (вађење, бербу). Иако су површине под посматраним јарим усевима у Војводини веће за 4,9% (у поређењу са 2023.), очекују се знатно мањи приноси кукуруза, сунцокрета и поготово соје, као последица већ поменуте суше и жеге. **Процена је да ће у Војводини остварена производња кукуруза бити мања за 19,0%** (принос по јединици површине мањи за 21,8%), **соје за 32,2%** (принос мањи за 34,5%), **а сунцокрета за 8,0%** (принос мањи за 10,0%) у поређењу са претходном годином. Површине под **шећерном репом** су повећане (за 12,5% мг.) па се очекује и **већа производња за 4,5%** (очекује се принос по јединици површине 46,1 t/ha, док је претходне године принос био 50 t/ha).

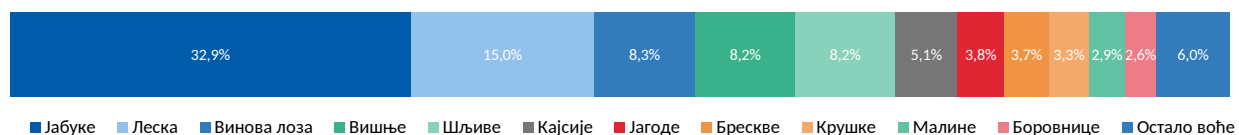
У Војводини је у 2024. години остварена **мања производња малина**, и то за **32,9%** у односу на прошлу годину - искрчено је 228 хектара малињака (-31,8%). Код **вишања** је такође остварена **мања производња за 7,6%** (као последица смањења приноса). Приноси касног **воћа** ће ове године бити приближни прошлогодишњим, али је берба због временских прилика започела знатно раније. Очекује се **мања производња јабука (за 1,2% мг.)**, првенствено због искрчених воћњака за 3,0%. **Шљиве** су ове године имале слабији род, па је **очекивани принос од 7,0 т/ха за 1,4% испод прошлогодишњег** (а чак за 25,5% мањи од приноса оствареног 2022. године), те се очекује мања укупна производња (за 2,0% мг.). Производња **грожђа** ће у поређењу са претходном годином бити **мања за 2,1%**, а чак за 19,9% мања него пре две године. Војвођански виноградарски су од прошле године искрчили 84 хектара под виновом лозом, а поређењу са 2022. годином, чак 435 хектара је мање под виноградима.

Површине, остварени/очекивани приноси и производња на територији АП Војводине у 2024. години (стање на дан 25.09.2024. године)

	Површина (ha)	Индекс 2024/2023.	Принос (t/ha)	Индекс 2024/2023.	Производња (t)	Индекс 2024/2023.	Учешће АПВ у укупним површинама РС (%)
Пшеница	327.892	87,3	5,9	101,7	1.920.136	88,5	59,7
Малине	490	68,2	4,3	97,7	2.116	67,1	2,6
Вишње	2.046	100,2	4,8	92,3	9.764	92,4	10,3
Кукуруз	524.683	103,4	6,1	78,2	3.218.930	81,0	54,6
Шећерна репа	45.429	112,5	46,1	92,9	2.093.245	104,5	97,0
Сунцокрет	218.209	102,3	2,7	90,0	579.635	92,0	87,8
Соја	192.832	102,6	1,9	65,5	366.959	67,8	88,0
Јабуке	7.897	97,0	20,4	102,0	161.285	98,8	29,3
Шљиве	1.961	98,8	7,0	98,6	13.796	98,0	2,6
Грожђе	2.684	97,0	8,0	101,3	21.362	97,9	15,1

Према подацима Института за примену науке у пољопривреди, у Војводини се воће гаји **на површини већој од 24.700 ha** уз **доминантно учешће јабуке (32,9%)**, која је бележила континуирано повећање површина од 2014. до 2023. године, да би се у 2024. години смањиле површине под најзначајнијом извозном воћном врстом. На другом месту се налази **леска**, са **15,0% учешћа**, и на трећем месту **винова лоза (8,3% површине)**.

Површине под воћем у АП Војводини у 2024. години

Према пројекцији НБС-а, а на основу података РЗС-а, **претпоставља се да ће овогодишња пољопривредна сезона бити лошија од просечне, тј. за 5% мања од прошлогодишње**. За 2025. годину НБС претпоставља да ће пољопривредна сезона бити просечна, а за наредне године очекује се наставак благог раста пољопривреде. Такође, ефекти модернизације опреме и већа примена агротехничких мера, уз повећане државне субвенције пољопривреди, требало би да допринесу расту пољопривреде и у 2026. години, као и мањој осетљивости пољопривреде на негативне климатске факторе.

Цене примарних пољопривредних производа

Светске цене примарних пољопривредних производа биле су под притиском новог рода пшенице и кукуруза, као и слабије глобалне тражње, па су се у јулу и августу кретале силазном путањом. Међутим, у септембру и октобру су, због неповољних временских услова и процена о смањеном приносу и лошијем квалитету житарица у Европи, у поређењу са претходном годином, **цене порасле**. За целу 2024. годину, према тржишним фјучерсима, предвиђа се да ће светске цене примарних пољопривредних производа бити ниже за 2,3% у односу на крај 2023. године, док се очекује да ће током 2025. године благо порастати, тако да ће на крају те године бити за 0,7% више него крајем 2024. године. Кретање цена примарних пољопривредних производа на светском тржишту има директан утицај на кретање тих цена на домаћем тржишту, те су и у Србији цене имале сличну динамику.

⁷ Остало воће: трешње, дуње, нектарине, орах и купине.

Цена пшенице у Србији се током септембра 2024. године кретала у распону од 20,1 до 23,5 дин/kg без ПДВ-а, те је њена пондер цена од **20,7 дин/kg** била **већа за 4,5%** у поређењу са истим месецом 2023. године (када је износила 19,8 дин/kg). У поређењу са претходним месецом, цена пшенице је у септембру 2024. била **већа за 0,6%**. **Максималну цену ове године пшеница је достигла у јуну (22,3 дин/kg).**

Највиша цена пшенице на тржишту Европе је као и претходних месеци била у **Португалији (231,5 €/t)**, а најнижа у **Бугарској (179,2 €/t)**. У Србији - 176,8 €/t.

Пондерисана цена кукуруза је у септембру 2024. износила **18,7 дин/kg** без ПДВ-а и била је за **13,3% виша** у односу на цену из истог месеца претходне године (када је износила 16,5 дин/kg). У поређењу са претходним месецом (када је кукуруз прометован по цени од 18,9 дин/kg), цена кукуруза је у септембру била **нижа за 1,4%**. **У 2024. години је максимална цена кукуруза достигнута у мају (19,4 дин/kg).**

Највиша цена кукуруза на тржишту Европе је у септембру 2024. била у **Шпанији (227,5 €/t)**, а најнижа у **Словенији (164,3€/t)**. У Србији је кукуруз прометован за 159,8 €/t.

Пондерисана цена соје је у септембру 2024. износила **58,6 дин/kg** без ПДВ-а, и била је **већа за 26,8% мг.** (цена соје је у септембру претходне године износила 46,2 дин/kg). У поређењу са претходним месецом, када је цена соје износила 61,7 дин/kg, цена у септембру је била **нижа за 5,0%**. Почетак жетве соје у септембру доводи до смањене заинтересованости купаца на тржишту, док се током целе ове године бележи значајан увоз сојиног зрна. **Соја је максималну цену ове године достигла у јуну (64,7 дин/kg),** од када бележи силазни тренд.

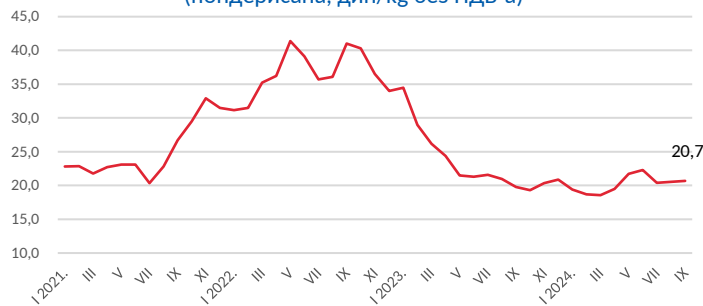
Сточарство

У клиницама регистрованим на територији АП Војводине, према последњим подацима РЗС-а, у **осам месеци 2024. године заклано је више живине** (за 5,1%), **говеда** (за 3,6%) и **оваца** (за 1,6%), а **мање свиња** (за 10,2%), у односу на период јануар - август 2023. године.

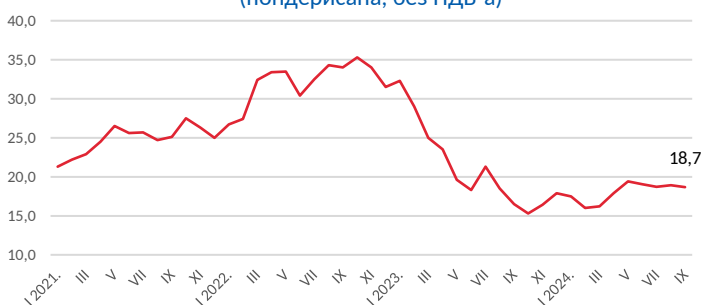
У периоду јануар - август 2024. године, **укупна нето маса закланих оваца већа је за 7,1%, живине за 5,8% и говеда за 3,7%,** док је **нето маса закланих свиња мања за 8,4%,** у поређењу са истим периодом претходне године.

Просечне откупне цене живе стоке у септембру 2024. године су варирале и разликовале се на појединим сточним пијацама. Понуда **теллади** је била непромењена у односу на август, као и цена (550-700 дин/kg). Цена товне **јунади** телесне масе преко 480 kg била је као и претходних месеци, око 350 дин/kg. Обим понуде **прасади** на сточним пијацама је био слабији и прасад телесне масе 16-25 kg се најчешће продавала по цени од 350 дин/kg, што указује на мањи пад цене. Настављен је тренд слабе понуде **товних свиња** телесне масе од 80-120 kg, које су откупљиване по цени од 190 до 250 дин/kg, што је благи пад у односу на претходне месеце. **Јагњад** се, уз смањен обим понуде, продавала најчешће по цени

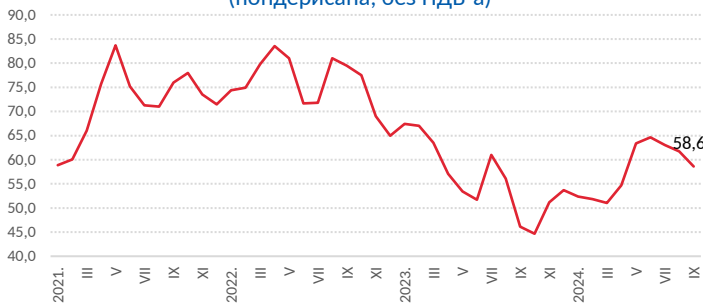
Цена пшенице на домаћем тржишту по месецима
(пондерисана, дин/kg без ПДВ-а)

Цена кукуруза на домаћем тржишту по месецима
(пондерисана, без ПДВ-а)

Цена соје на домаћем тржишту по месецима
(пондерисана, без ПДВ-а)

Клање стоке у клиницама у Војводини

		I-VIII 2024.	Индекс
			I – VIII 2024 I – VIII 2023
Говеда	број	37.178	103,6
	нето маса (t)	10.215	103,7
Свиње	број	675.719	89,8
	нето маса (t)	53.894	91,6
Овце	број	68.401	101,6
	нето маса (t)	1.214	107,7
Живина	број	29.772.795	105,1
	нето маса (t)	54.869	105,8

од 450 дин/kg, што указује на раст цене у односу на претходни период. **Овце** су се могле купити по цени од 220 дин/kg, као и током претходних месеци.

Шумарство

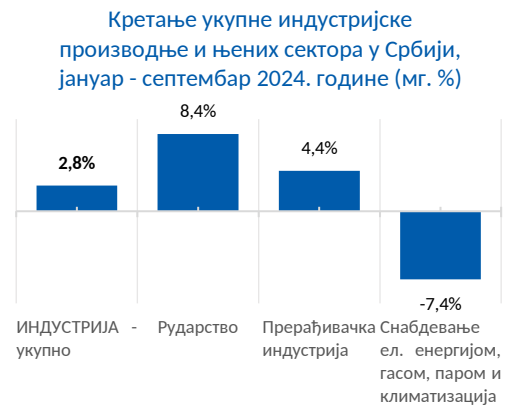
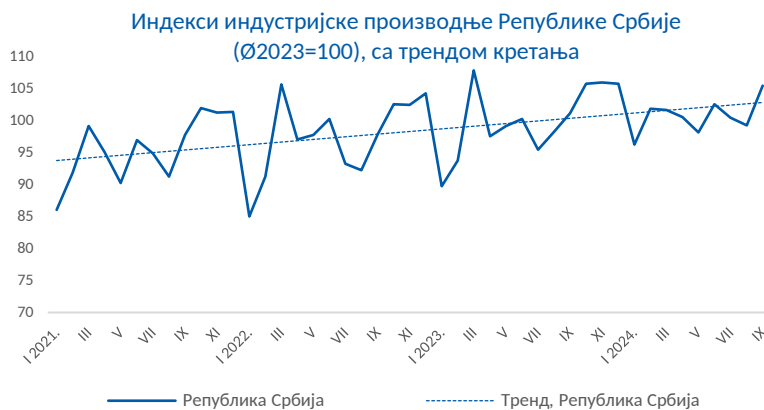
Обим радова на **производњи дрвних сортимената у Републици Србији** у девет месеци 2024. године износио је 1.612.252 m³ и у односу на исти период прошле године био хе **мањи за 2,1%**, док је у **Војводини производња дрвних сортимената** износила 524.681 m³, што је за **10,1% више** мг. Обим радова у АП Војводини чинио је **32,5%** од укупних радова на **производњи дрвних сортимената у Републици Србији**.

IV. ИНДУСТРИЈА

- Индустијска производња Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године забележила раст од 2,8% у односу на исти период 2023. године, док је на територији АП Војводине у истом периоду индустријска производња забележила раст од 1,8% мг.
- Повећању индустријске производње АП Војводине у девет месеци 2024. године допринео је, пре свега, раст производње у сектору Прерађивачке индустрије, од 2,0% мг., а потом и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, од 0,2% мг., док је у сектору Рударство забележен пад производње, од 5,0% мг.
- Индустрија АП Војводине у највећој мери почива на Прерађивачкој индустрији – 94,8% укупне индустрије Покрајине у периоду јануар - септембар 2024. године чини Прерађивачка индустрија.
- Посматрано по областима делатности, расту индустријске производње Покрајине у девет месеци 2024. године највише је допринела Производња рачунара, електронских и оптичких производа, која је мг. повећана за 211,2%.
- Посматрано по наменским групама, индустрија АП Војводине се углавном базира на производњи Нетрајних производа за широку потрошњу (34,8%). Залихе готових производа у индустрији АП Војводине су у септембру 2024. за 6,6% биле веће у поређењу са истим месецом претходне године.
- У периоду јануар - септембар 2024. године, раст индустријске производње је забележен у четири управна округа АП Војводине, а највећи допринос расту укупне индустрије Покрајине је потекао од индустријске производње Јужнобачког округа, која је мг. повећана за 12,4%. Највећи обим укупне индустријске производње Покрајине остварује се у Јужнобанатском округу (41,4%).

Тренд индустријске производње Републике Србије је и даље на растућој путањи, упркос негативним ризицима који долазе од кретања код најважнијих трговинских партнера из еврозоне, где су вредности готово свих економских показатеља који се тичу индустрије, посебно у Немачкој, дубоко у негативној зони.

Индустријска производња Републике Србије је у септембру 2024. године за 4,6% била већа у односу на септембар 2023. године, чему је допринео већи обим производње у сектору Прерађивачке индустрије (5,7% мг.) и сектору Рударство (13,1% мг.), док је у Енергетском сектору обим производње био мањи за 8,1%. Кумулативно посматрано, у периоду јануар - септембар 2024. године **индустријска производња Републике Србије увећана је за 2,8% у односу на исти период прошле године**. Највећи допринос расту потекао је од **Прерађивачког сектора**, у којем је забележен пораст обима производње од **4,4% мг.** (допринос 3,4 п.п.), а који је пре свега почивао на активности нових производних капацитета, као што су производња гума у **Linglong International Europe d.o.o.** из Зрењанина (званично отворена почетком септембра) и активности на лансирању новог електричног модела аутомобила у фабрици аутомобила **FCA Srbija d.o.o.** у Крагујевцу. Расту укупне индустрије допринео је и сектор **Рударство**, у којем је у посматраном периоду производња увећана за **8,4% мг.** (допринос 1,3 п.п.), на шта је утицало убрзање раста експлоатације руде метала и производње у категорији „остало рударство”, која обухвата грађевински материјал. Насупрот расту у прва два сектора, у сектору **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** је у девет месеци ове године забележен **пад обима производње од 7,4% мг.** (допринос -0,5 п.п.), делом као поседица високе базе из прошле године, али и услед смањења производње струје у условима овогодишње суше, смањеног хидроенергетског потенцијала, као и ремонта производних капацитета ЕПС-а током летњих месеци. Највећи пад забележен је у производњи термоелектричне енергије из јавних електрана (Костолац и Обреновац), хидроелектричне енергије из електрана: Увац, Кокин брод, Бистрица, Врла, Потпећ, Зворник и термоелектричне енергије из осталих топлана (ТЕ-ТО Панчево, ХБИС Смедерево).

Посматрано по областима делатности, обим индустријске производње је у периоду јануар - септембар ове године, у односу на исти период прошле године, забележио **раст код 16 области укупне индустрије Републике Србије** (учешће у структури индустријске производње **68%**), а највећи допринос расту потекао је од **Производње основних метала** (која је **повећана за 38,5% мг.**, уз допринос расту укупној индустрији са 3,2 п.п.). На другом месту је допринос области сектора Рударство, и то **Експлоатације руде метала**, која је **повећана за 19,6% мг.**, уз допринос од 2,0 п.п, а настављају се доприноси области прерађивачког сектора, и то: **Производње рачунара, електронских и оптичких производа** (раст 80,5% мг., допринос 1,0 п.п.) и **Производње прехранбених производа** (раст 5,8% мг., допринос 0,6 п.п.).

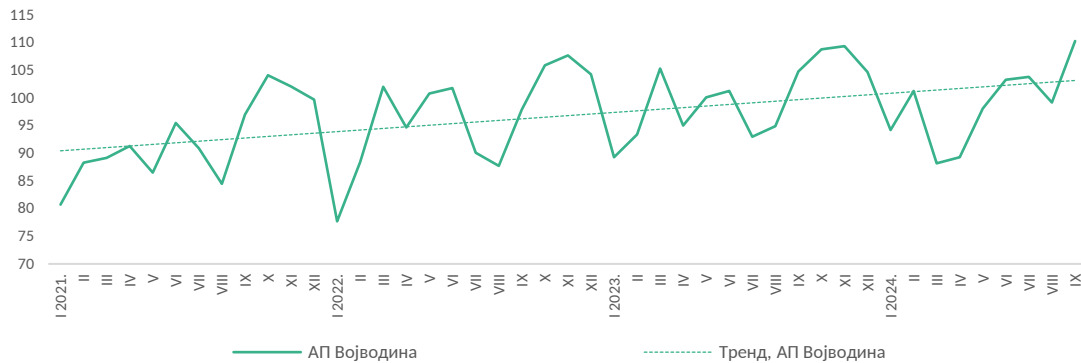
Производња рачунара, електронских и оптичких производа у Србији је **доживела највећи пораст** у односу на исти период претходне године. Осим тога, **Производња прехранбених производа** у Србији ове године има неочекивано повољну и **стабилну динамику раста**, започету још у новембру 2022. године – ова област има појединачно **највеће учешће у укупној индустрији Републике Србије, од 11,0%** у периоду јануар - септембар 2024. године, а састоји се од девет грана од којих осам има јак утицај на целу област. Ове године је раст остварен и у Производњи осталих прехранбених производа, једној од доминантних грана прехранбене индустрије, упркос чињеници да је највећи концерн за производњу и промет кондиторских производа **JIE Vambi a.d. Пожаревац**, због санације и обнове производних линија, активности прилагодио расположивим капацитетима.

Сматра се да би раст укупне индустрије Србије у посматраном периоду био и већи да није било **негативног доприноса Производње кокса и деривата нафте** (-0,7 п.п., мг. пад 15,5%) и **Производње основних фармацеутских производа и препарата** (-0,5 п.п., мг. пад 7,4%). За разлику од области Производње основних фармацеутских производа, лош резултат у Производњи кокса и деривата нафте је привременог карактера и последица ремонта рафинерије у Панчеву.

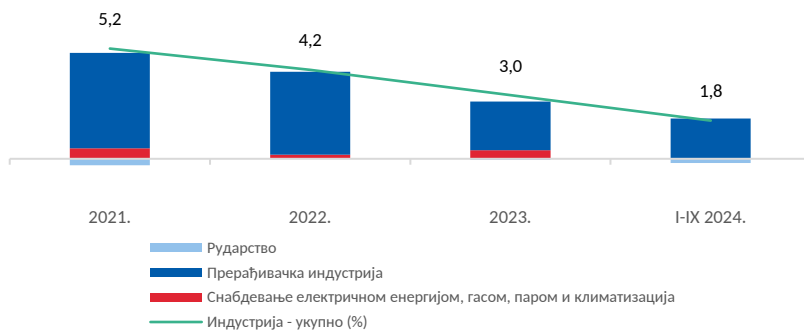
Индустријска производња на територији АП Војводине је у септембру 2024. године за **5,8%** била већа у односу на септембар 2023. године, услед већег обима производње у сектору Прерађивачке индустрије (за 6,1% мг.) и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (за 4,4% мг.), док је производња у сектору Рударства у септембру међугодишње била мања за 9,1%.

Индекси индустријске производње АП Војводине (Ø2023=100), са трендом кретања

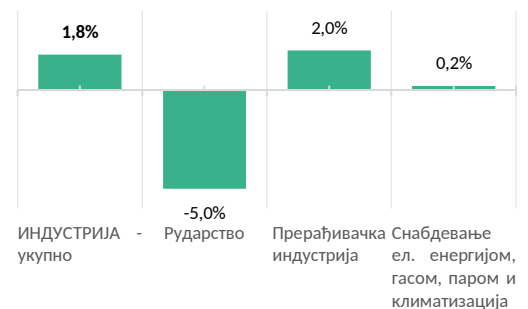

Кумулативно посматрано, у периоду **јануар - септембар 2024. године**, у односу на исти период прошле године, **индустријска производња АП Војводине забележила је раст од 1,8%**, вођен растом производње у сектору **Прерађивачке индустрије, од 2,0% мг.** (уз допринос укупном расту од 1,9 п.п.) и сектору **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, од 0,2% мг.** (допринос 0,003 п.п.), док је у сектору **Рударство** у Војводини, у девет месеци ове године, производња била **мања за 5,0% мг.** (допринос -0,2 п.п.). **Индустрија АП Војводине** у највећој мери почива управо на **Прерађивачкој индустрији**, која је чинила **94,8%** укупне производње у периоду јануар - септембар ове године. **Рударство** је сектор који реализује **3,7%** укупне индустријске производње АП Војводине, а **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 1,5%** у посматраном периоду.

Индустрија АП Војводине (мг. стопе раста у %) и доприноси расту по секторима (у п.п.)

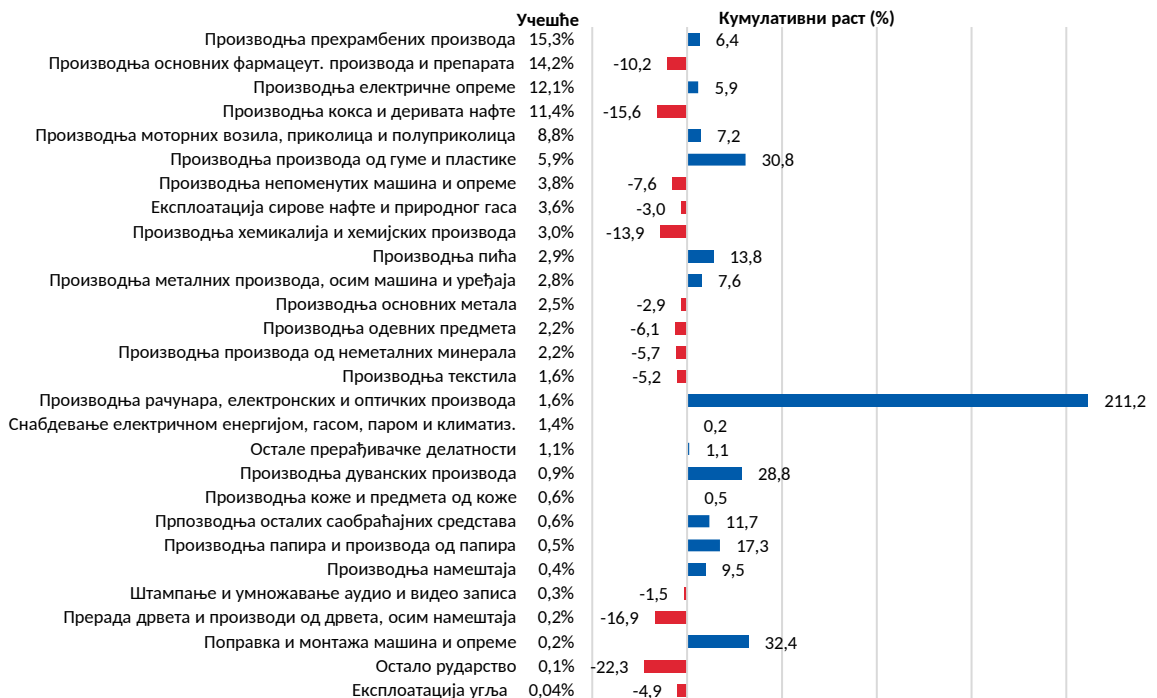
Кретање укупне индустријске производње и њених сектора у АПВ, јануар - септембар 2024. године (мг. %)

Посматрано по областима делатности, у периоду јануар - септембар 2024. године, **15 области индустријске производње АП Војводине**, које заједно чине **55% индустрије АП Војводине** у датом периоду, забележило је међугодишњи **раст обима производње**. Највећи допринос расту укупне индустрије Покрајине у посматраном периоду потекао је од **Производње рачунара, електронских и оптичких производа**, која је **повећана за 211,2%** у односу на период јануар - септембар 2023. године (допринос 3,3 п.п.). На другом месту је допринос **Производње производа од гуме и пластике** (1,8 п.п.), која је у међугодишње у Војводини повећана за 30,8%, а следе доприноси области такође прерађивачког сектора, и то: **Производње прехранбених производа** (која је повећана за 6,4% мг., допринос 1,0 п.п.) и **Производње електричне опреме** (која је мг. повећана за 5,9%, допринос 0,9 п.п.).

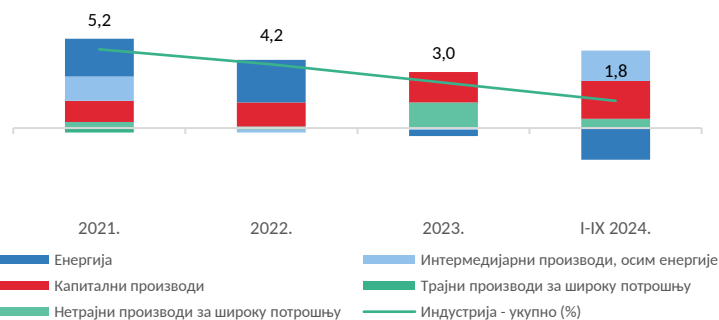
Сматра се да би раст укупне индустрије Војводине у посматраном периоду био и већи да није било **негативног доприноса** истих области инустрије као и на нивоу целе земље: **Производње кокса и деривата нафте** (-1,8 п.п., мг. пад 15,6%) и **Производње основних фармацеутских производа и препарата** (-1,5 п.п., мг. пад 10,2%). За разлику од области Производње основних фармацеутских производа, лош резултат у Производњи кокса и деривата нафте, као што је поменуто, је привременог карактера и последица ремонта рафинерије у Панчеву.

Индустријска производња АП Војводине по областима делатности, структура и стопе раста,
јануар - септембар 2024. године

Посматрано по наменским групама, индустрија АП Војводине се углавном базира на производњи **Нетрајних производа за широку потрошњу (учешће 34,8%)** и **Интермедијарних производа**, осим енергије (31,4%). Међутим, **највећи допринос расту укупне индустрије Покрајине** у девет месеци 2024. године потекло је **од раста обима производње Капиталних производа**, за 15,0% мг. (допринос 2,5 п.п.) и **Интермедијарних производа**, осим енергије, чија производња је повећана за 6,4% мг. (допринос 2,0 п.п.). Негативан допринос је потекло једино од производње **Енергије**, која је мг. смањена за 12,7% (допринос -2,1 п.п.).

Индустрија Војводине (мг. стопе раста у %) и доприноси по наменским групама (у п.п.)

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине су на крају септембра 2024. године за 6,6% биле веће у односу на септембар 2023. Међугодишње **повећање залиха је забележено код Нетрајних производа за широку потрошњу (за 10,6%), Капиталних производа (за 4,9%), Интермедијарних производа, осим енергије (за 4,7%) и Трајних производа за широку потрошњу (за 2,0%),** док је смањење залиха забележено само код **Енергије (-1,4% мг.)**.

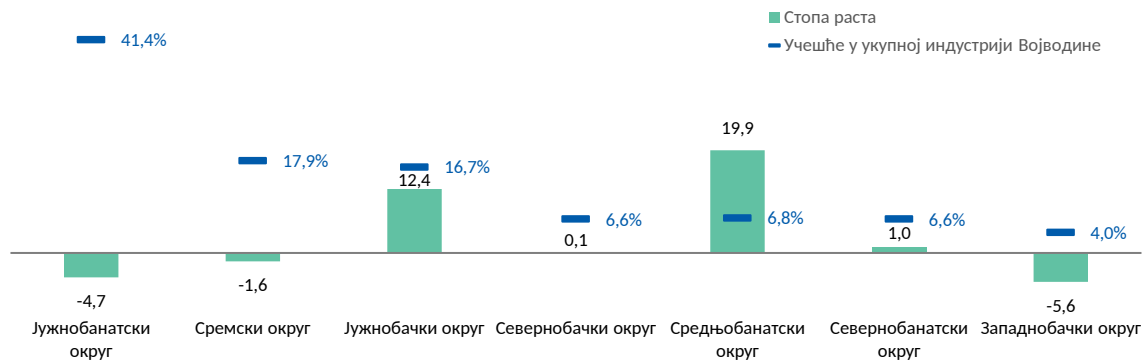
Посматрано по управним окрузима, **индустрија Јужнобанатског округа има доминантно учешће** у укупној индустријској производњи АП Војводине, од **41,4%** у периоду јануар - септембар ове године, а која је забележила **смањење од 4,7%** у односу на исти период претходне године. Индустрију овог округа опредељује пре свега **Фармацеутска индустрија (34,1% укупне индустријске производње округа)** и **Нафтна индустрија (27,1% индустрије округа)**. На другом месту је **индустрија Сремског управног округа**, у којем се реализује **17,9% укупне индустријске производње АП Војводине** у посматраном периоду, а која је мг. **смањена за 1,6%**, док је на трећем месту учешће **Јужнобачког управног округа**, у којем се реализује **16,7% укупне индустрије Покрајине**, при чему је забележен мг. **раст производње од 12,4%**.

Расту укупне индустријске производње Покрајине у посматраном периоду **највише је допринела управо производња у Јужнобачком округу (2,1 п.п.)**, услед повећања обима **Производње рачунара, електронских и оптичких производа (211,2% мг., допринос 19,8 п.п.)**, као и **Производње моторних возила и приколица (22,1% мг., допринос 3,8 п.п.)**. **Повећање индустријске производње забележено је још и у Средњобанатском округу (за 19,9% мг., допринос 1,4 п.п.), Севернобанатском округу (за 1% мг., допринос 0,1 п.п.) и Севернобачком округу (за 0,1% мг., допринос 0,01 п.п.)**.

С друге стране, **највећи негативан допринос** укупној индустрији Покрајине потекао је од **индустријске производње Јужнобанатског округа** (-1,9 п.п.), услед смањења Производње кокса и деривата нафте, за 15,4% мг. (допринос -4,2 п.п.) и Производње основних фармацеутских производа и препарата, за 10,4% мг. (допринос -3,5 п.п.). Смањена производња забележена је и у **Сремском округу** (допринос -0,3 п.п.) и **Западнобачком округу** (допринос -0,2 п.п.).

Индустрија Војводине по окрузима, јануар - септембар 2024. године
(мг. стопе раста и учешћа у укупној индустрији)

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

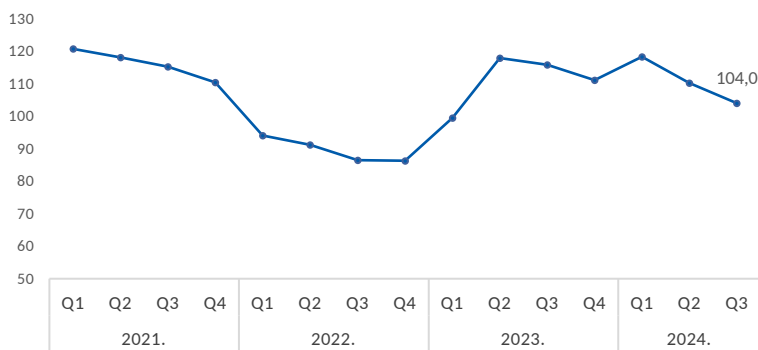
- Сектор грађевинарства у периоду јануар - септембар 2024. године бележи већу активност у поређењу са истим периодом 2023. године. Вредност изведених грађевинских радова, у сталним ценама, на територији Републике Србије повећана је за 9,4%, док је вредност радова изведених на територији Војводине повећана за 3,2% у поређењу са истим периодом прошле године.
- Посматрано према врсти грађевина, у девет месеци 2024. године, изражено у сталним ценама, вредност радова изведених на зградама у Војводини повећана за 8,5% мг., док је на осталим грађевинама вредност радова повећана за 1,7% мг. (истичу се радови на изградњи мађарско-српске железнице Нови Сад-Суботица и Фрушкогорског коридора деоница Нови Сад-Рума)
- Само у трећем кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, вредност изведених грађевинских радова на територији Републике Србије повећана је за 4,0%, док је на територији АП Војводине смањена за 21,4%, у сталним ценама.
- У периоду јануар - септембар 2024. године у Републици Србији је издато 21.348 грађевинских дозвола, што је за 1,1% мање него у истом периоду 2023. Од тога је на територији Војводине издато 8.669 грађевинских дозвола (41%), што је за 1,2% више него у истом периоду 2023. године.
- Према грађевинским дозволама издатим у девет месеци 2024. године, у Војводини је пријављена изградња 7.537 станова (за 3,0% мање мг.), просечне површине 77 m² по стану.
- Просечна цена станова новоградње у АП Војводини је у првом полугодишту 2024. године износила 142.016 динара по m², што је за 15,9% више у односу на прво полугодиште 2023. године.

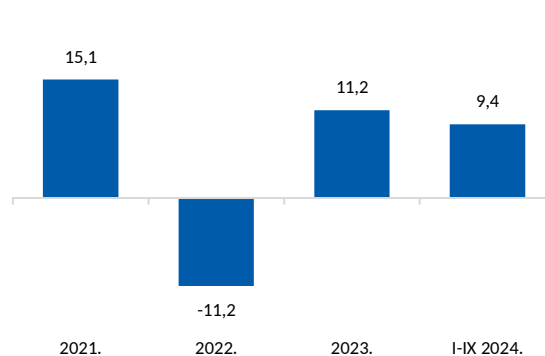
Грађевинска активност Републике Србије је у трећем кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, посматрана према вредности изведених радова извођача из Републике Србије укупно (и у Србији и у иностранству), повећана за 3,7% у сталним ценама (4,6% у текућим ценама). Од укупне вредности изведених грађевинских радова у трећем кварталу ове године, **на територији Републике Србије изведено је 98% (а за 4,0% мг. више у сталним ценама),** док је преосталих **2% изведено на градилиштима у иностранству (за 7,5% мање мг. у сталним ценама).** Посматрано према врсти грађевина, вредност грађевинских радова **на зградама у Србији, изражена у сталним ценама, повећана је у трећем кварталу 2024. године, у односу на исти квартал 2023. године, за 15,3%,** док је вредност радова **на осталим грађевинама опала за 1,1%** (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.).

Кумулативно посматрано у девет месеци ове године, грађевинска активност Републике Србије је, посматрана преко индикатора **укупна вредност изведених радова** извођача из Републике Србије (и у Србији и у иностранству), **повећана за 9,1% (12,2% у текућим ценама)** у односу на период јануар - септембар 2023. године. Вредност радова **изведених само у Србији повећана је реално за 9,4% мг. (12,5% у текућим ценама),** док је истовремено вредност радова **изведених у иностранству смањена за 4,3% мг. у сталним ценама (1,6% у текућим ценама).** Посматрано **према врсти грађевина,** изражено у сталним ценама, кумулативна вредност радова изведених **на зградама у Републици Србији у девет месеци ове године повећана је за 7,1%,** док је вредност радова **на осталим грађевинама (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) повећана за 10,6% мг.** у односу на исти период претходне године.

Вредност изведених грађевинских радова у Републици Србији, у сталним ценама (мг. квартални индекси)

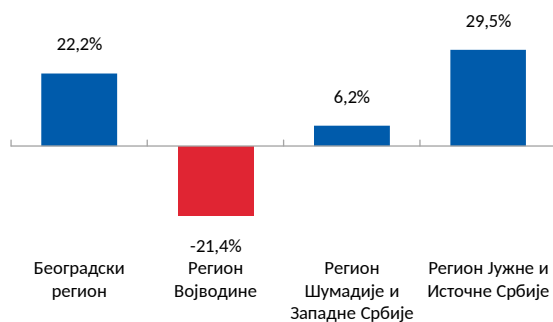
Грађевинска активност у Републици Србији, у сталним ценама (мг. стопе раста у %)

Посматрано **по регионима,** у трећем кварталу 2024. године је **вредност изведених грађевинских радова повећана у Региону Јужне и Источне Србије (29,5%), Београдском региону (22,2%) и Региону Шумадије и Западне Србије (6,2%),** док је у Региону Војводине **опала вредност изведених грађевинских радова, за 21,4% у сталним ценама (20,7% у текућим ценама), у односу на исти квартал 2023. године.**

Грађевинској активност у Региону Јужне и Источне Србије доприноси изградња саобраћајне инфраструктуре, пре свега брзе саобраћајнице Пожаревац - Голубац, затим изградња болничких центара у Новом Пазару, Прокупљу и Лесковцу, као и неколико производно-складишних комплекса. У Региону Шумадије и Западне Србије су настављени интензивни радови на изградњи Моравског коридора, аутопута Прељина - Пожега и брзе саобраћајнице Шабац - Лозница.

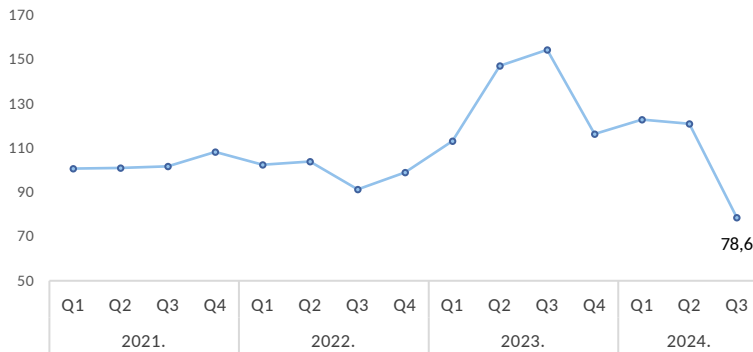
Грађевинска активност по регионима Републике Србије, у сталним ценама, трећи квартал 2024. године (мг. стопе у раста %)

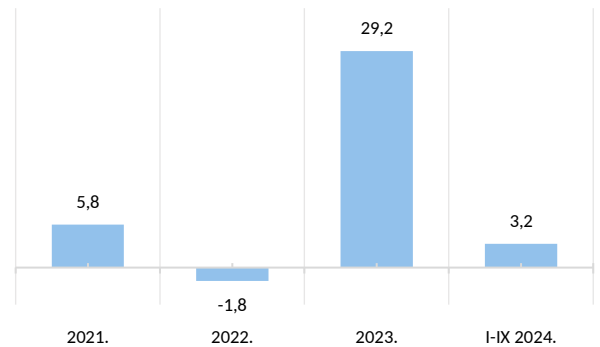
Упркос међугодишњем смањењу у трећем кварталу ове године, кумулативно посматрано, у девет месеци 2024. године, у односу на исти период 2023. године, **грађевинска активност на територији АП Војводине је била већа за 3,2% у сталним ценама (6,1% у текућим ценама).** Најзначајнији допринос грађевинској активности на територији Војводине је у овој години дала изградња **мађарско-српске железнице (деоница Нови Сад - Суботица), Фрушкогорског коридора (деоница Нови Сад - Рума),** као и неколико стамбено-пословних комплекса у већим градовима.

Вредност изведених грађевинских радова у АП Војводини, у сталним ценама (мг. квартални индекси)

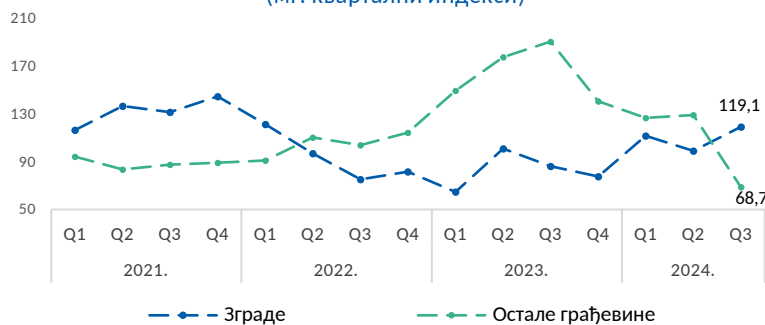
Грађевинска активност у АП Војводини, у сталним ценама (мг. стопе раста у %)

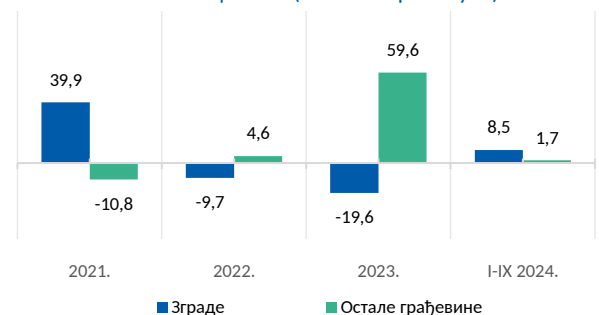
Смањењу грађевинске активности у Војводини у трећем кварталу ове године допринело је значајније међугодишње смањење активности у виду радова изведених на осталим грађевинама, за 31,3% у сталним ценама (30,4% у текућим ценама), док је грађевинска активност у виду радова изведених на зградама била повећана, за 19,1% у сталним ценама (20,2% у текућим ценама) у односу на трећи квартал 2023. године.

Кумулативно посматрано, у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, изражено у сталним ценама, вредност радова изведених на зградама у Војводини повећана је за 8,5%, а вредност радова изведених на осталим грађевинама за 1,7%.

Вредност изведених грађевинских радова, према врсти грађевина, у АП Војводини, у сталним ценама (мг. квартални индекси)

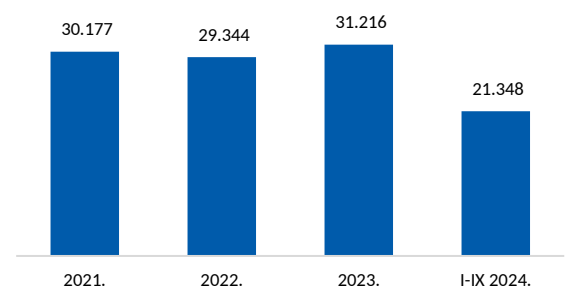
Вредност изведених грађевинских радова, према врсти грађевина, у АП Војводини, у сталним ценама (мг. стопе раста у %)

У Републици Србији су у септембру 2024. године издате 2.872 грађевинске дозволе, што представља смањење од 7,7% у односу на септембар претходне године.

Кумулативно посматрано, у девет месеци 2024. године, у Републици Србији је издато 21.348 грађевинских дозвола, што је за 233 дозволе, односно за 1,1% мање у односу на број издатих дозвола у периоду јануар - септембар 2023. године. Највећи број издатих дозвола односи се на извођење радова на зградама (17.598, тј. 82%), док је остатак издат за радове на осталим грађевинама (3.750, тј. 18%). Међугодишње, број издатих дозвола за зграде је готово непромењен (већи за 0,3%), док је број дозвола издатих за остале грађевине смањен за 6,9%.

Број издатих грађевинских дозвола у Републици Србији

Посматрано по регионима, у периоду јануар - септембар ове године највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине (8.669, тј. 41% од укупног броја издатих дозвола на нивоу целе земље), следе Регион Шумадије и Западне Србије (33%) и Регион Јужне и Источне Србије (15%), док је најмање дозвола у од почетка године издато у Београдском региону (11%). У односу на исти период прошле године, више грађевинских дозвола је издато у Региону Војводине и Региону Јужне и Источне Србије (за 1,2% и 2,3%, респективно), док је број издатих грађевинских дозвола смањен у Београдском региону и Региону Шумадије и Западне Србије (за 6,6% и 2,3%, респективно).

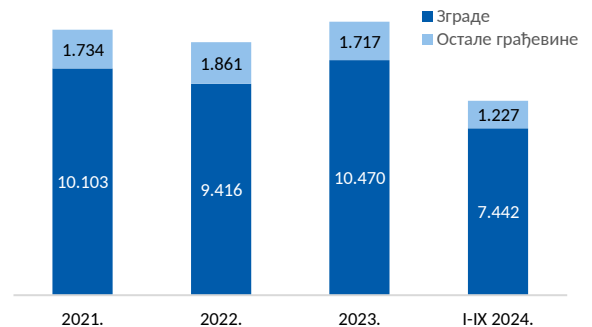
Издате грађевинске дозволе по регионима Републике Србије, јануар - септембар 2024. године

Од укупног броја издатих дозвола на територији Војводине од почетка године закључно са септембром, **86% дозвола (7.442) је издато за зграде, а 14% (1.227) за остале грађевине.** У односу на период јануар - септембар претходне године, у Војводини је број издатих дозвола за **зграде повећан за 2,3%**, док је број дозвола издатих за **остале грађевине смањен за 5,0%**.

Ако се посматрају само зграде, **82% дозвола је у посматраном периоду у Војводини издато за стамбене зграде (за 2,5% више мг.), а 18% за нестамбене зграде (за 1,4% више мг.),** док се код осталих грађевина највећи број издатих дозвола у посматраном периоду односи на **цевоводе, комуникационе и електричне водове (70%, али за 3,8% мање мг.)**.

Издате грађевинске дозволе у АП Војводини, према врсти грађевина

Према грађевинским дозволама издатим у девет месеци 2024. године, у Војводини је **пријављена изградња 7.537 станова (за 3,0% мање у односу на исти период 2023.), просечне површине 77 m².** Највећи број пријављене изградње станова је у **стамбеним зградама новоградње (96%),** и то оним које броје **три или више станова (85%, просечне површине 63 m²), 13% станова пријављено за изградњу у стамбеним зградама новоградње са једним станом (просечне површине 155 m²), а најмање станова (2%) је пријављено за изградњу у стамбеним зградама новоградње које броје два стана (просечне површине 113 m²).**

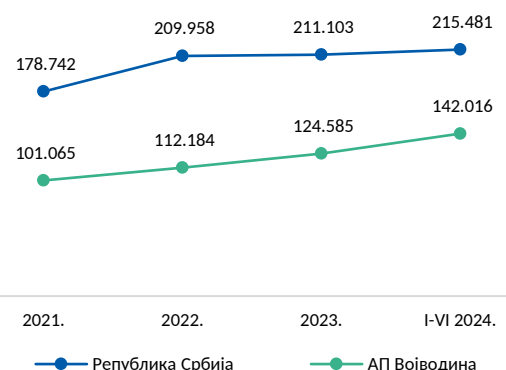
Укупна предвиђена вредност радова у АП Војводини, према издатим дозволама у периоду јануар - септембар 2024. године, износи 222 млрд динара, што представља смањење од 22,3% у односу на исти период претходне године. Предвиђена вредност радова **новоградње у АП Војводини за период јануар - септембар ове године износи 84% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у Војводини у датом периоду.** Посматрано према управним окрузима АП Војводине, **највећа грађевинска активност очекује се у Јужнобачком округу (36%).**

Предвиђена вредност радова према издатим дозволама, по окрузима АП Војводине, јануар - септембар 2024. године (учешће)

Просечна цена станова новоградње у Републици Србији је у првом полугодишту 2024. године износила 215.481 динара по m², што представља повећање од 0,8% у односу на прво полугодиште 2023. године. **Просечна површина продатих новоизграђених станова је у истом периоду у Србији износила 54 m².**

Просечна цена продатих станова новоградње по m² (у РСД по m²)

Просечна цена станова новоградње у АП Војводини је у првом полугодишту 2024. године износила 142.016 динара по m², што је за 15,9% више у односу на прво полугодиште 2023. године. **Цене станова у посматраном периоду кретале су се у интервалу од 114.868 динара по m² у Шиду (која је мг. повећана за 12,0%), до 230.338 динара у Новом Саду (која је мг. повећана за 15,5%).** **Просечна површина продатих станова у Војводини је у првом полугодишту ове године износила 57 m².**

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

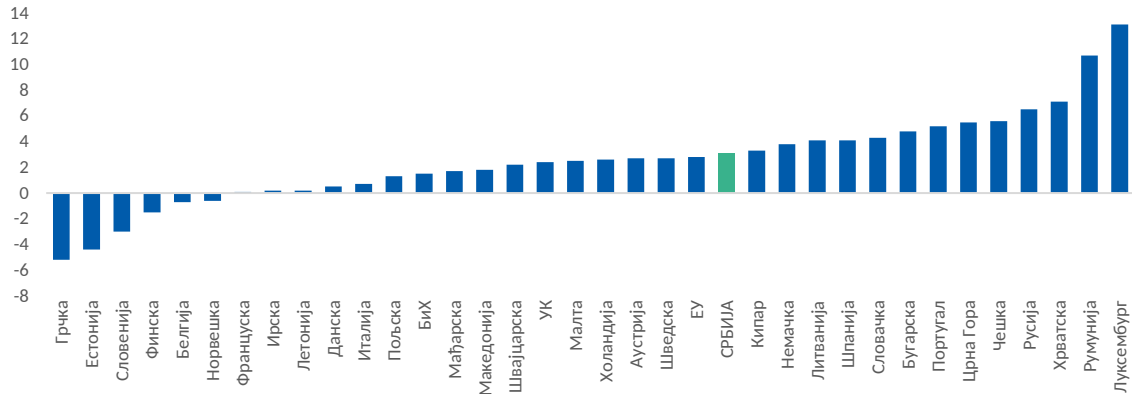
- Промет робе у трговини на мало у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, повећан је у Републици Србији за 6,7% у сталним ценама, односно за 10,8% у текућим ценама.
- Промет робе у трговини на мало у АП Војводини, у истом периоду, забележио је повећање од 8,3% мг. у сталним ценама, односно од 12,0% мг. у текућим ценама.
- У септембру 2024. године, у односу на исти месец претходне године, остварен је раст промета робе у трговини на мало у АП Војводини од 4,6% у сталним ценама, односно од 5,7% у текућим ценама.
- У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у АП Војводини у 2023. години, у септембру 2024. године, промет робе у трговини на мало АП Војводине био је већи за 8,0% у сталним ценама, односно за 11,4% у текућим ценама.
- На тржишту Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, промет прехранбених и непрехранбених производа повећан за 6,9% и 8,6%, респективно, у сталним ценама, док је промет моторних горива повећан за 2,4%.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији, у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, реално је повећан за 6,7% (у текућим ценама за 10,8%), а само у септембру 2024. у односу на септембар 2023. године, реално је био већи за 3,1% (у текућим ценама за 4,7%).

Упркос нешто нижој инфлацији, велики број европских земаља и даље бележи знатно оштрији пад стандарда грађана, мерено реалним прометом у трговини.

Реални раст промета у трговини на мало у септембру 2024. године (мг. стопе у %)

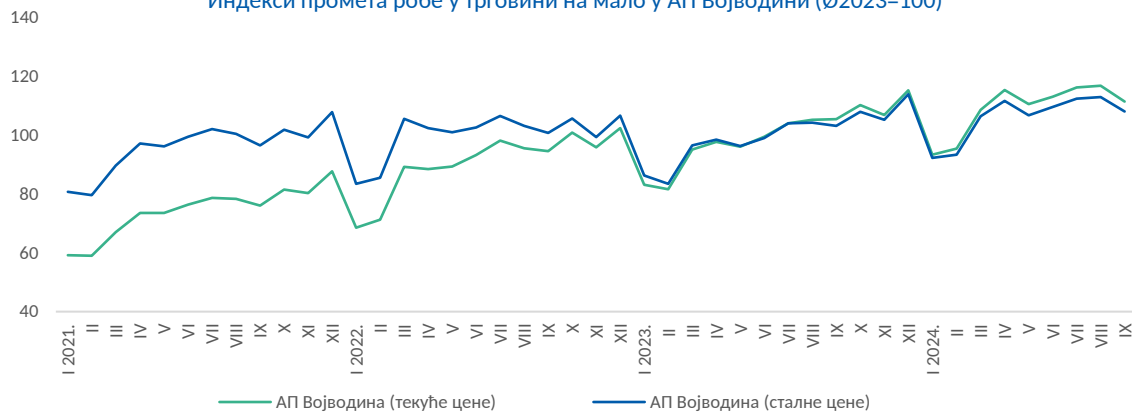
У АП Војводини је промет робе у трговини на мало у девет месеци 2024. године међугодишње реално повећан за 8,3% (12,0% у текућим ценама). Посматрано по месецима, међугодишњи раст реалног промета у Војводини се, са успоравањем инфлације, током претходних година дана вратио у позитивну зону, а у септембру 2024. је износио 4,6% (5,7% у текућим ценама).

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, међугодишњи индекси

	Септ. 2023.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ. 2024.
Текуће цене	111,4	109,1	111,5	112,4	110,9	116,0	112,5	117,0	113,0	111,2	111,7	111,0	105,7
Сталне цене	102,0	101,8	105,6	106,5	105,6	111,0	108,7	112,3	108,8	108,3	108,1	108,5	104,6

Стопе раста промета у текућим ценама су и даље више него у сталним ценама, што је последица инфлације. У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2023. години, промет робе у трговини на мало је у септембру 2024. био већи - у Републици Србији за 4,8% у сталним ценама (8,5% у текућим ценама), а у АП Војводини за 8,0% у сталним ценама (11,4% у текућим ценама).

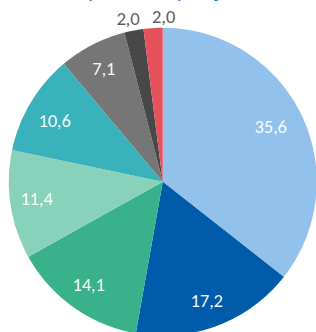
Индекси промета робе у трговини на мало у АП Војводини (Ø2023=100)

На месечном нивоу, у односу на август, у септембру 2024. је промет робе у трговини на мало у Републици Србији смањен за 4,7% у сталним ценама (4,9% у текућим ценама), док је на нивоу АП Војводине промет такође био мањи за 4,4% у сталним ценама (4,7% у текућим ценама).

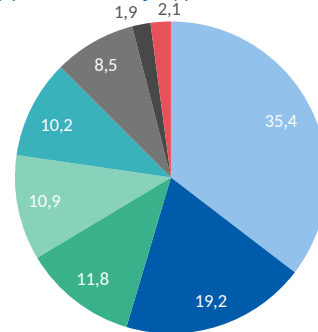
Посматрано по робним групама, према последњим подацима за други квартал 2024. године, у структури промета робе у трговини на мало, како у Републици, тако и на нивоу Покрајине, најзаступљенији су били Прехрамбени производи и алкохолна пића (35,6% и 35,4%, респективно), затим Горива, уља и мазива за моторна возила и мотоцикле (17,2% и 19,2%, респективно), те Остали непрехрамбени производи (14,1% и 11,8%, респективно).

Структура промета у трговини на мало, по робним групама, Република Србија, Q2 2024.

- Прехрамбени производи и алкохолна пића
- Горива, уља и мазива за моторна возила и мотоцикле
- Остали непрехрамбени производи
- Производи за домаћинство
- Фармацеутски, медицински, козметички и тоалетни производи
- Дуван
- Информационо-комуникацијска опрема
- Производи за културу и рекреацију

Структура промета у трговини на мало, по робним групама, АП Војводина, Q2 2024.

- Прехрамбени производи и алкохолна пића
- Горива, уља и мазива за моторна возила и мотоцикле
- Остали непрехрамбени производи
- Производи за домаћинство
- Фармацеутски, медицински, козметички и тоалетни производи
- Дуван
- Информационо-комуникацијска опрема
- Производи за културу и рекреацију

Ако се промет у трговини на мало посматра по основним агрегатима КД, у Србији је у девет месеци 2024. године, у односу на исти период претходне године, **и номинално и реално забележен раст промета у свим робним групама** - и то у промету хране, пића и дувана (за 6,9% мг. у сталним ценама, а 11,0% мг. у текућим ценама), затим у промету непрехрамбених производа, осим моторних горива (за 8,6% мг. у сталним ценама, а 12,2% мг. у текућим ценама), док је промет моторних горива најмање повећан (за 2,4% мг. у сталним ценама, односно 7,6% мг. у текућим ценама).

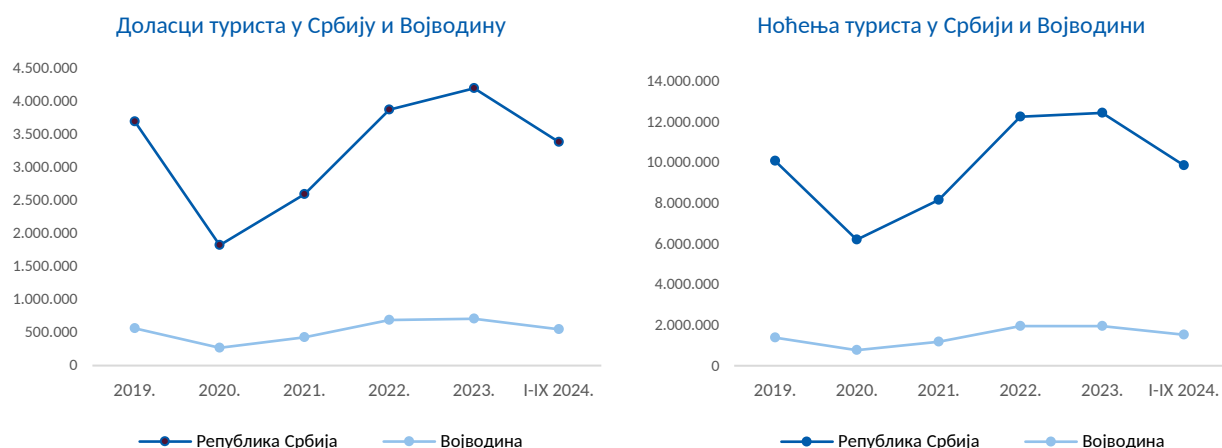
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

- Укупан број долазака туриста у Војводину, у девет месеци 2024. године, повећан је за 2,7% у односу на исти период прошле године. Од укупног броја долазака, 48% су били домаћи, а 52% страни туристи. Број долазака домаћих туриста повећан је за 2,2% мг., док је број долазака страних туриста повећан за 3,2% мг.
- Број регистрованих ноћења туриста у Војводини је, у периоду јануар - септембар 2024. године, повећан за 2,5% у односу на исти период прошле године. Од укупног броја ноћења, 47% су остварили домаћи, а 53% страни туристи. Број ноћења домаћих туриста смањен је за 1,7% мг. док је број ноћења страних туриста повећан за 6,6% мг.
- Највећи број долазака и ноћења туриста у Војводини, у девет месеци 2024. године, регистрован је у Новом Саду, и то за 1,5% долазака више, односно за 1,7% ноћења више у односу на исти период 2023. године.
- Посматрано према земљи порекла страних туриста, Војводину су у периоду јануар - септембар 2024. године, мерено и бројем долазака и бројем ноћења, у највећем броју посетили туристи из Руске Федерације.
- У периоду јануар - септембар 2024. године, девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 2,1 млрд евра и већи је за 11,0% од девизног прилива оствареног у истом периоду 2023. године.

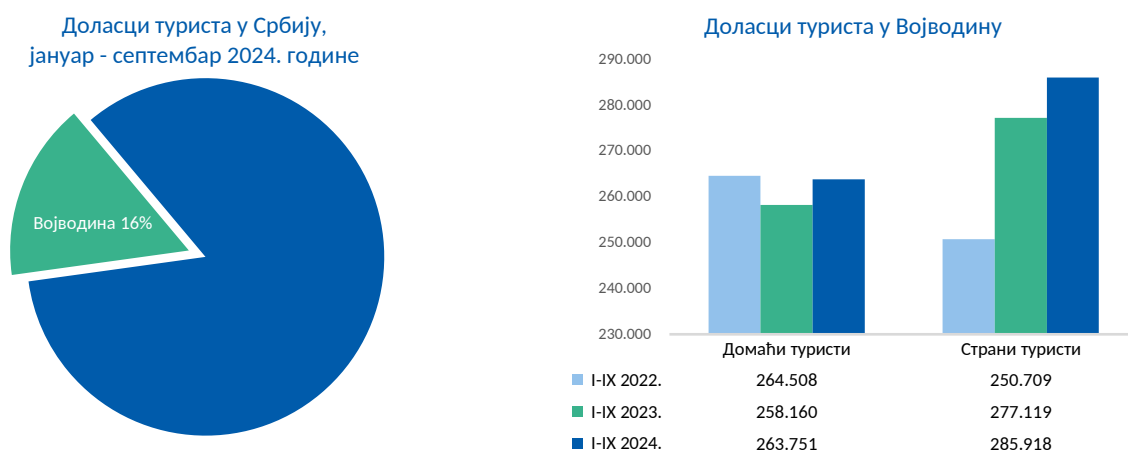

Укупан број туристичких долазака у Србију је, у периоду јануар - септембар 2024. године, износио **3.379.005**, што је за **5,7% више** у односу на исти период 2023. године. Од укупног броја регистрованих долазака, 47% су остварили домаћи, а 53% страни туристи. У **Војводини је укупан број долазака туриста у девет месеци 2024. године износио 549.669** (48% су били доласци домаћих, а 52% доласци страних туриста) и био је **већи за 2,7%** у односу на исти период претходне године. **Само у септембру 2024., Војводину је посетило 60.348 туриста**, што је за **15,9% мање** у односу на септембар 2023. године.

Укупан број регистрованих ноћења туриста у Републици Србији, у девет месеци 2024. године, износио је **9.856.204**, што је за **1,5% више** у односу на исти период претходне године. Од укупног броја регистрованих ноћења, 53% су била ноћења домаћих, а 47% ноћења страних туриста. **Укупан број регистрованих ноћења туриста у Војводини**, у периоду јануар - септембар 2024. године, износио је **1.523.446** (47% су била ноћења домаћих туриста, а 53% страних туриста) и **већи је за 2,5%** у односу на регистрован број ноћења у истом периоду 2023. године. **Само у септембру 2024., у Војводини је било регистровано 166.289 ноћења туриста**, што је за **8,8% мање** у односу на септембар претходне године.

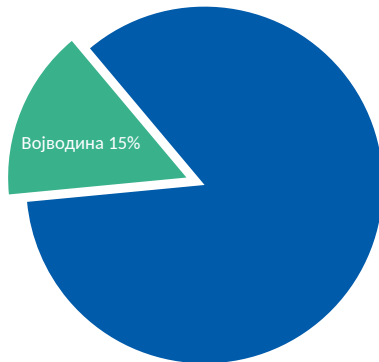
Доласци туриста у Војводину су у девет месеци 2024. године учествовали са **16% у укупним доласцима туриста у Републику Србију у истом периоду** (при томе је учешће у доласцима домаћих туриста износило 17%, односно 16% у доласцима страних туриста). **Број долазака домаћих туриста у Војводину је**, у периоду јануар - септембар 2024. године, **за 2,2% повећан** у односу на исти период 2023. године, док је број долазака **страних туриста повећан за 3,2%**.

Регистрован број ноћења туриста у Војводини у периоду јануар - септембар 2024. године чинио је **15% од укупног броја ноћења туриста регистрованих на нивоу целе државе** у истом периоду, и то 14% укупног броја ноћења домаћих туриста, односно 17% ноћења страних туриста. **Број ноћења домаћих туриста у Војводини је** у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, био за **1,7% мањи**, док је број ноћења страних туриста забележио **пораст од 6,6% мг.**

Ноћења туриста у Србији,
јануар - септембар 2024. године

Ноћења туриста у Војводини

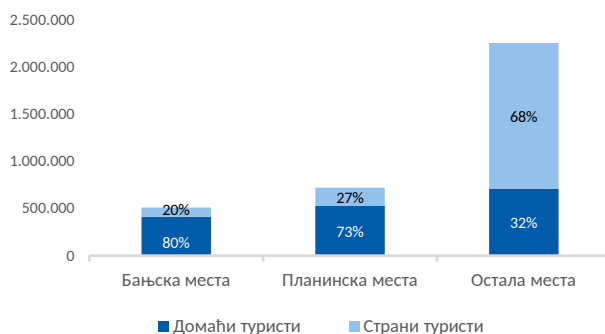
У Србији су најфреквентније посећивана туристичка места, у девет месеци 2024, изражено бројем ноћења туриста, била **Остала туристичка места**, са 5.708.409 ноћења (58%), што је за **5,2% више** него у истом периоду 2023. године. У ову категорију места спадају **Београд** (2.732.364 ноћења) и већи градови Србије, као што су **Нови Сад** (435.315 ноћења), **Ниш** (265.397 ноћења) и **Суботица** (247.301). **Већину посетилаца Београда чинили су страни туристи (86%),** а слична ситуација забележена је и у **Новом Саду**, где је **око 75% посетилаца било из иностранства.**

Планински центри Србије, друга по реду категорија места према броју туристичких ноћења у Србији, су у периоду јануар - септембар 2024. године забележили 2.358.979 ноћења туриста (24%), што је за **3,5% више** него у истом периоду 2023. године. **Златибор** је привукао највећи број туриста (965.220 ноћења), који су у највећем броју били из Србије (72%). На **Копаонику** је остварено 521.654 ноћења, од којих такође већина из Србије (76%). **Ове две планине су у девет месеци 2024. године угостиле око 63% укупног броја туриста** који су ноћили у планинским центрима Србије у датом периоду.

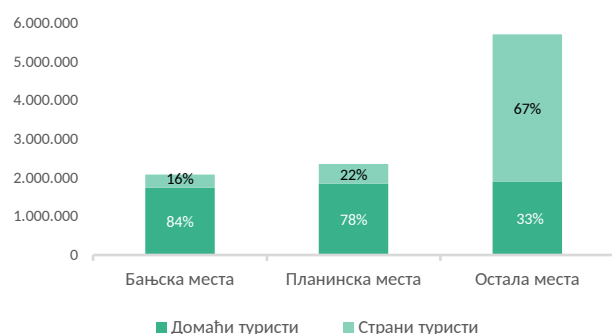
У **Бањским местима Србије** остварено је 2.082.091 ноћења (21% укупних ноћења), што је за **8,6% мање** него у периоду јануар - септембар 2023. године. Бањски туристи су већином били из Србије (84%). Најпосећенија је била **Врњачка Бања**, са 502.502 ноћења, а следе **Сокобања** (424.092 ноћења), **Бања Врдник** (182.049) и **Луковска бања** (143.906).

Бањска и планинска места у Србији, углавном посећују **домаћи туристи**, док у **Осталим туристичким местима** односно већим градовима, већину посетилаца чине **страни туристи.**

Доласци туриста у Србију
по изабраним туристичким местима,
јануар - септембар 2024. године

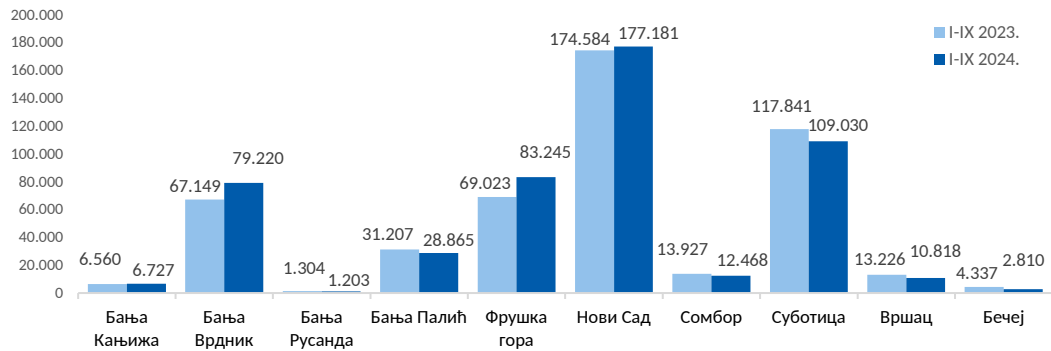
Ноћења туриста у Србији
по изабраним туристичким местима,
јануар - септембар 2024. године

Посматрано по изабраним туристичким местима, **мерено бројем долазака туриста**, у Војводини је у периоду јануар - септембар 2024. године **најпосећенији био Град Нови Сад**, где је забележено 177.181 долазака туриста, што је за **1,5% више** него у истом периоду 2023. године. Већину посетилаца Новог Сада у посматраном периоду чинили су страни туристи (67%). У **Новом Саду су само у септембру 2024.** забележена 20.243 доласка туриста, што је за **7,7% мање** у поређењу са септембром прошле године.

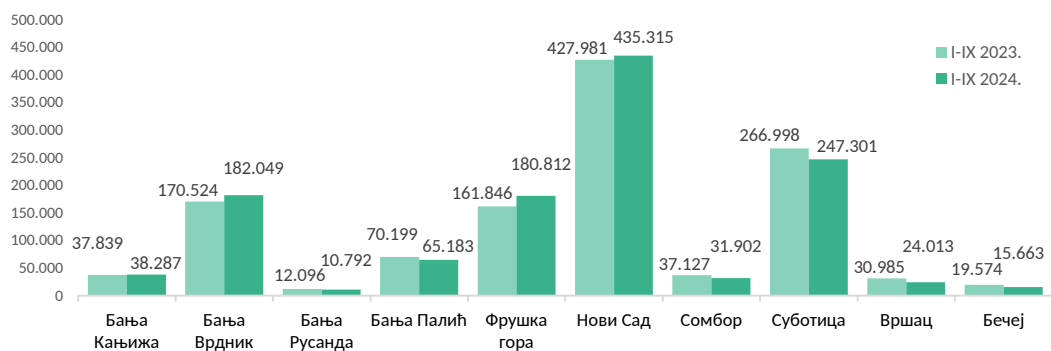

Доласци туриста у Војводину, по изабраним туристичким местима

Највише ноћења у Војводини, у периоду јануар - септембар 2024. године, регистровано је такође у Новом Саду (435.315), и то за 1,7% више него у истом периоду 2023. године. Већину ноћења у Новом Саду остварили су страни туристи (75%). У Новом Саду је само у септембру 2024. забележено 47.116 ноћења туриста, што је за 2,3% мање у поређењу са септембром прошле године.

Ноћења туриста у Војводини, по изабраним туристичким местима

Посматрано према земљи порекла страних туриста, **Србију** су у периоду јануар - септембар 2024. године, мерено бројем **долазака**, у највећем броју посетили туристи из **Турске** (185.885 долазака, што је за **22,9% више** него у истом периоду 2023. године), док су мерено бројем регистрованих **ноћења**, најбројнији били туристи из **Руске Федерације** (476.474 ноћење, што је за **6,3% мање** у односу на исти период претходне године). **Из групе ваневропских земаља**, највећи број долазака и ноћења у Србији у посматраном периоду остварили су туристи из **Кине** (6% укупних долазака и 6% укупних ноћења страних туриста, а што је више за **71,2% и 36,6%** у односу на јануар - септембар 2023. године).

На нивоу Војводине, међу страним туристима, **највећи број и долазака и ноћења** у девет месеци 2024. године остварили су туристи из **Руске Федерације** (29.154 доласка, тј. 5,3%, односно 107.461 ноћење, тј. 7,1%).

Доласци страних туриста у Војводину према земљама из којих долазе, јануар - септембар 2024. године

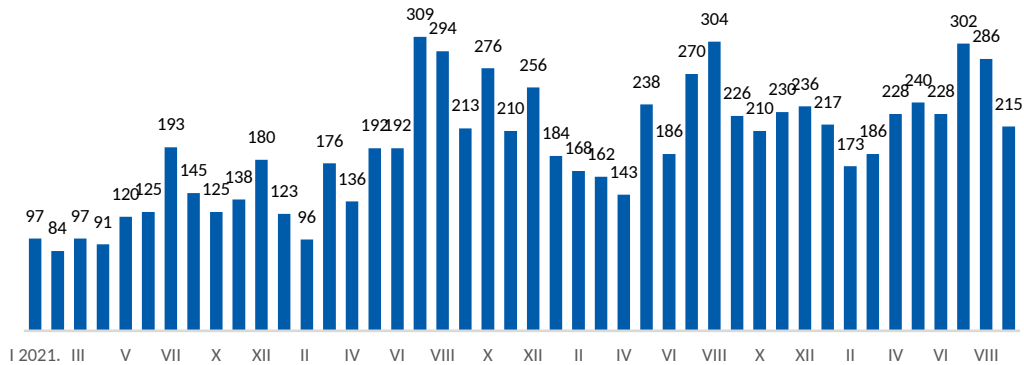
Ноћења страних туриста у Војводини према земљама из којих долазе, јануар - септембар 2024. године

Према последњим званичним подацима НБС-а, **укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији је у девет месеци 2024. године износио је 2,1 млрд евра и већи је за 205 млн евра, тј. 11,0% у односу на девизни прилив остварен у истом периоду 2023. године.**

Девизни прилив од туризма у Републици Србији по месецима (у млн евра)

Цене угоститељских услуга у Србији су у девет месеци 2024. године, у односу на исти период 2023., у просеку порасле за 11,1%, а највећи раст су забележиле цене преноћишта (за 17,2% мг.). У Војводини су у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период 2023. године, цене угоститељских услуга порасле у просеку за 10,8%. Највећи раст у Војводини забележиле су такође цене преноћишта (12,4% мг.), а потом и цене безалкохолних пића (11% мг.), док су цене алкохолних пића порасле за 10,0% мг., а цене хране за 10,6% мг.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и АП Војводини

	Република Србија			АП Војводина		
	IX 2024 VIII 2024	IX 2024 IX 2023	I-IX 2024 I-IX 2023	IX 2024 VIII 2024	IX 2024 IX 2023	I-IX 2024 I-IX 2023
Укупно	101,3	113,6	111,1	100,5	110,2	110,8
Храна	100,9	110,7	109,6	100,6	109,1	110,6
Алкохолна пића	100,8	111,7	109,6	100,8	109,8	110,0
Безалкохолна пића	101,3	113,8	111,6	100,5	109,7	111,0
Преноћишта	102,8	125,3	117,2	100,0	117,5	112,4

VIII. СПОЉНА ТРГОВИНА

- Укупна спољнотрговинска робна размена Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године износила 50,5 млрд евра и у односу на исти период 2023. била је већа за 3,6%. Извоз Републике Србије је износио 21,8 млн евра и међугодишње је повећан за 1,4%, а увоз 28,7 млн евра, што је за 5,3% више мг.
- У Војводини је реализовно 33% од укупне спољнотрговинске робне размене Србије у периоду јануар - септембар 2024. године. Укупна војвођанска размена са иностранством је износила 16,6 млрд евра и била је већа за 2,1% од размене остварене у девет месеци 2023. године.
- Извоз АП Војводине је износио 7,3 млрд евра, што је за 2,9% више међугодишње, а увоз 9,2 млрд евра, што је за 1,4% више него у истом периоду 2023. године, тако да је забележен дефицит у робној размени са иностранством, у вредности 1,9 млрд евра.
- Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (91,4%), тако и у увозу АП Војводине (63,0%) у периоду јануар - септембар 2024. године. У увозу се истиче и сектор Рударство, са учешћем од 19,5% у посматраном периоду.
- Из Војводине се највише извози електрична опрема (13,1%) и прехранбени производи (12,2%), односно увозе нафта и гас (19,3%) и некласификована роба по КД (13,8%).
- Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у периоду јануар - септембар 2024. године је Немачка, како када је реч о извозу (19,4% укупног извоза), тако и увозу (15,7% укупног увоза).

VIII.1. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Екстерну позицију Републике Србије карактерише **пораст и извоза и увоза робе и услуга** у односу на исти период претходне године. У периоду **јануар - септембар 2024. године Србија** је забележила **спољнотрговинску робну размену** у укупном износу од **50,5 млрд евра**, што је за **1,7 млрд евра**, тј. **3,6% више** него у истом периоду претходне године. У **септембру** је **трећи месец заредом увећана вредност спољнотрговинске робне размене Србије** - у вредности од **5,6 млрд евра** је за **167 млн евра**, тј. **3,1% била већа** од размене забележене у септембру 2023. године.

Робни извоз Републике Србије је у **септембру 2024. године** износио **2,4 млрд евра** и за **1,8% је био нижи** него у септембру претходне године, док је кумулативно посматрано у периоду **јануар - септембар 2024. године**, упркос смањењу тражње из ЕУ и региона, износио **21,8 млрд евра**, што је за **1,4% више** у односу на исти период 2023. године. С друге стране, **робни увоз Републике Србије** је у **септембру 2024.** износио **3,2 млрд евра** и за **7,0% је био виши** међугодишње посматрано, док је **од почетка године закључно са септембром** износио **28,7 млрд евра** и за **5,3% је повећан** у односу на исти период 2023. године, вођен повећаним увозом опреме, интермедијарних производа и потрошне робе.

Због бржег међугодишњег раста увоза од извоза, Србија је у периоду јануар - септембар 2024. године забележила **дефицит у робној размени са иностранством, у вредности од 6,8 млрд евра**, који је за **1,1 млрд евра**, тј. **20,2% већи** од дефицита забележеног у истом периоду 2023. године. Такво кретање извоза и увоза утицало је и на благо **смањење покривености робног увоза извозом у Србији**, са **79,1%** колико је износила у периоду јануар - септембар 2023. године, на **76,1%** у истом периоду ове године.

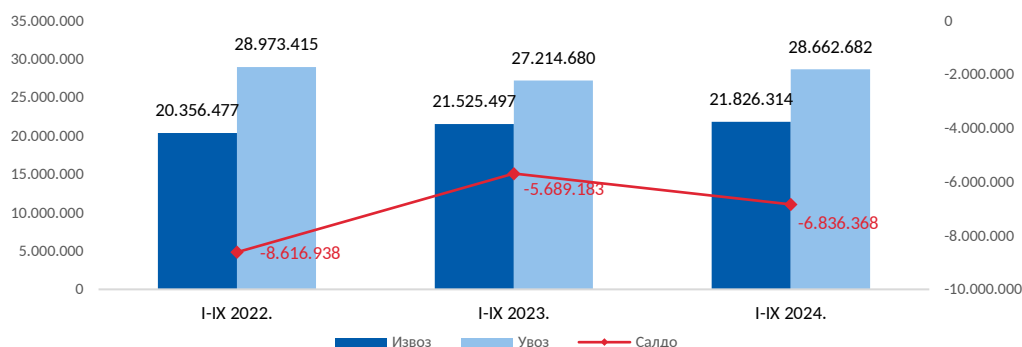
Извоз услуга Републике Србије је у **девет месеци 2024. године наставио да расте (10,4% мг.)**, вођен растом извоза ИКТ услуга, док је **увоз услуга остварио раст од 19,5% мг.**, уз позитиван допринос свих категорија, а највише туристичких услуга.

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2024.	21.826.314	101,4	28.662.682	105,3	50.488.996	103,6	-6.836.368
I-IX 2023.	21.525.497	105,7	27.214.680	93,9	48.740.177	98,8	-5.689.183
2023.	28.631.835	103,7	36.859.488	94,5	65.491.323	98,3	-8.227.653
2022.	27.605.873	126,3	39.014.443	134,8	66.620.316	131,2	-11.408.571

*у 000 евра

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије (у хиљадама евра)

Посматрано према економској намени ЕУ⁸, Србија **највише извози Интермедијарне производе (43,1% укупног извоза у периоду јануар - септембар 2024)**, а следи извоз Капиталних производа (22,5%). На раст укупног извоза у посматраном периоду највише је утицао извоз Интермедијарних производа (раст од 5,0% мг.) и извоз групе Некласификовано по намени ЕУ (33,0% мг.). Код осталих група такође је забележен мг. раст извоза, **осим код Енергије**, где је забележен значајнији **мг. пад, од 43,4% мг.** Највеће учешће у **увозу Републике Србије**, такође имају **Интермедијарни производи (35,2% у периоду јануар - септембар 2024)**. На раст укупног увоза у посматраном периоду утицао је највише раст увоза Капиталних производа (14,7% мг.) и Интермедијарних производа, који је мг. повећан за 5,4%. Увоз и осталих група је мг. повећан, осим Енергије, где је због нормализације цена енергената и осталих сировина забележено **смањење вредности увоза**, за 15% мг.

⁸ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenaip2010.pdf>

Посматрано по секторима делатности, расту извоза Републике Србије у девет месеци ове године, допринео је **раст извоза прерађивачке индустрије и пољопривреде**, док је пад извоза електричне енергије имао негативан допринос. **Прерађивачка индустрија**, која од свих сектора делатности има **највеће учешће** у укупном робном извозу Републике Србије (**87,0%** у периоду јануар - септембар 2024. године), упркос смањеној екстерној тражњи, а као резултат инвестиција из претходног периода, забележила је **раст извоза од 2,9%** у односу на период јануар - септембар 2023. године, а **међугодишњи пад извоза од 1,3% у самом септембру 2024. године**. У извозу Прерађивачке индустрије највеће учешће су имале области: **Производња електричне опреме (11,7%**, где се више од трећине извоза ове области пласира на тржиште Немачке), **Производња прехранбених производа (10,8%**, где се 12,5% овог извоза пласира на тржиште БиХ), затим извоз **Производње моторних возила и приколица** (такође **10,8%**, где је Немачка најважнија извозна дестинација, а кључни извозни артикал Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила) и **Производња основних метала (10,2%)**. Међугодишњи раст извоза је забележен у **12 од 23 области Прерађивачке индустрије** у Србији у посматраном периоду.

Извоз Републике Србије по секторима делатности, јануар - септембар 2024. године

На другом месту је **извоз сектора Рударство (5,6%)**, који је остварио кумулативни **раст од 6,6% мг.** у посматраном периоду, а **на трећем месту извоз сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство (учешће 4,4%)**, који се захваљујући високим приносима јесењих култура из 2023. опоравио и у посматраном периоду забележио **раст од чак 43,0% мг.** Остатак извоза су реализовали сектори **Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (2,2%)**, који је услед високе базе из претходне године, али и смањене производње струје у условима овогодишње суше и смањеног хидроенергетског потенцијала, **међугодишње смањен за чак 56,1%**, затим сектор **Снабдевање водом и управљање отпадним водама (0,6%)** и **Информисање и комуникације (0,2% укупног републичког извоза у посматраном периоду)**.

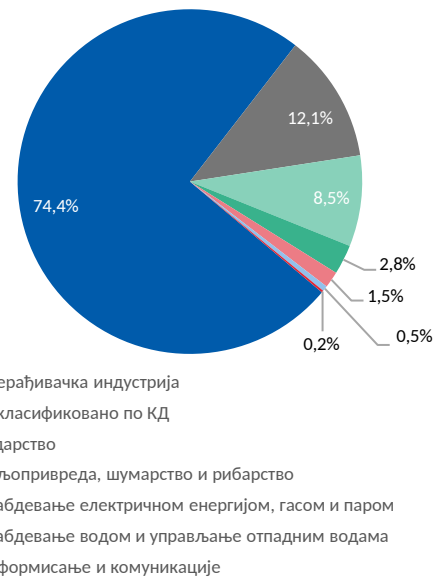
Посматрано **по артиклима**, из Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године **највише извезено Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила**, у вредности од **1,2 млрд евра** (што чини **5,6% укупног извоза** у посматраном периоду), што је **за 1,1% мање** у поређењу са истим периодом 2023. године. Извоз **Руде бакра и концентрата**, у вредности од **1,1 млрд евра (учешће 5,2%)**, нашао се на другом месту, а **за 6,5% је био већи** него у истом периоду прошле године, док се на трећем месту налази **извоз Катода и секција катода, од рафинисаног бакра**, у вредности од **913 милиона евра** у посматраном периоду (учешће **4,2%** у укупном извозу), који је забележио **значајан међугодишњи раст, од 224,5%** (значајно је повећан извоз овог артикла у **Кину и Турску**). Четврто место је заузео **извоз Електричне енергије** (у вредности од **468 милиона евра** у посматраном периоду, учешће **2,1%**), који је међугодишње **смањен за чак 56,1%** (пре свега услед смањеног извоза у Румунију, потом Мађарску), док се на петом месту налази **извоз Гума спољних пнеуматских, нових за путничке аутомобиле** (у вредности од **369 милиона евра** у посматраном периоду, учешће **1,7%**), који је **смањен за 15,0% мг.** (значајније је смањен изоз у САД).

Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије

Назив производа	2023.			I-IX 2024.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - IX 2024 I - IX 2023
УКУПНО	7.167 врста производа			6.798 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	1.665.830	5,8%	116,3	1.217.672	5,6%	98,9
Руде бакра и концентрати	1.355.723	4,7%	80,7	1.139.660	5,2%	106,5
Катодe и секције катода, од рафинисаног бакра	462.083	1,6%	316,2	913.261	4,2%	324,5
Електрична енергија	1.274.308	4,5%	148,8	467.971	2,1%	43,9
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	535.389	1,9%	84,6	369.111	1,7%	85,0

У увозу Републике Србије, посматрано по секторима делатности, као и код извоза, **доминантан је увоз Прерађивачке индустрије (74,4% у периоду јануар - септембар 2024. године)**, који је забележио **повећање од 8,9% мг.** у односу на исти период претходне године, а у којем су у посматраном периоду највише учествовале области: **Производња хемикалија и хемијских производа (11,6% укупног увоза)**, **Производња непоменутих машина и опреме (9,8%)** и **Производња електричне опреме (9,2%)**. На другом месту је **увоз сектора Некласификовано по КД (12,1% укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - септембар ове године)**, који је **мг. повећан за 9,2%**, док се на трећем месту налази **увоз сектора Рударство (8,5% укупног увоза у посматраном периоду)**, који је **мг. смањен за 16,8%** (услед смањеног увоза нафте и гаса). Преостали увоз Републике Србије, посматрано по секторима делатности, су у посматраном периоду реализовали сектор **Пољопривреде, шумарства и рибарства** (учешће 2,8%, уз мг. раст од 11,9%), затим сектор **Снабдевање, електричном енергијом, гасом и паром** (учешће 1,5%, уз мг. пад од 29,9%), сектор **Снабдевање водом и управљање отпадним водама** (учешће 0,5%, уз мг. раст од 21,0%) и сектор **Информисање и комуникације** (0,1% укупног увоза, уз мг. пад од 24,3%).

Увоз Републике Србије по секторима делатности, јануар - септембар 2024. године

Посматрано по артиклима, у Републику Србију је у периоду јануар - септембар 2024. године **највише увезено Неразврстане робе по ЦТ⁹** (укупно учешће 12,0%), а затим **Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове** (3,6% укупног увоза). Србија је у девет месеци 2024. године увезла нафте у вредности од 1,0 млрд евра, што је **за 18,5% мања вредност увоза** него у истом периоду прошле године, док је **количински увоз нафте био мањи за 36,1% мг.**

Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије

Назив производа	2023.			I-IX 2024.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 / 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - IX 2024 / I - IX 2023
УКУПНО	8.424 врсте производа			8.276 врста производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	3.078.345	8,4%	103,1	2.471.483	8,6%	112,1
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирове	1.791.372	4,9%	82,3	1.042.275	3,6%	81,5
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	1.475.677	4,0%	127,7	982.142	3,4%	102,5
Остали лекови, за малопродају	1.026.074	2,8%	94,8	801.143	2,8%	108,1
Гас природни у гасовитом стању	1.258.993	3,4%	77,0	741.113	2,6%	73,7

Највећи део извоза Србије у посматраном периоду пласиран је на тржиште ЕУ (61,6%, уз мг. смањење од 1,0%), затим на тржиште **ЦЕФТА¹⁰ (15,3%, уз мг. смањење од незнатних 0,5%).** **Више од половине увоза Републике Србије потиче из земаља ЕУ (56,4% у девет месеци 2024, уз мг. раст од 5,0%),** затим из земаља Азијско-пацифичког економског удружења¹¹ (22,5%, уз мг. раст од 3,4%). Посматрано појединачно по земљама, Србија је у периоду јануар - септембар 2024. године забележила **робни извоз у 186 различитих земаља,** односно **увоз из 221 земље.**

Немачка стагнира на водећој позицији земаља са којима Србија остварује робну размену (14,8% свог робног извоза Србија је у девет месеци 2024. године пласирала у Немачку, док је 13,3% укупног робног увоза у истом периоду потекло из Немачке). **Извоз Србије у Немачку је у девет месеци ове године износио 3,2 млрд евра и био је за 0,3% већи односу на исти период прошле године, док је увоз из Немачке износио 3,8 млрд евра, при чему је повећан за 6,7% мг.**

⁹ На основу Методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, појам Неразврстана роба по ЦТ обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

¹⁰ ЦЕФТА групација: БиХ, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

¹¹ АРЕС - Руска Федерација, САД, Кина, Мексико, Канада, Сингапур, Република Кореја, Јапан, Вијетнам, Аустралија, Хонгконг, Тајланд, Брунеј, Малезија, Индонезија, Тајван - Кинеска Провинција, Перу, Филипини, Чиле, Нови Зеланд.

Након Немачке, на **другом месту се налази извоз у Босну и Херцеговину**, где је Србија пласирала **6,6%** свог укупног робног извоза у периоду јануар - септембар ове године, а који је **мг. био мањи за 4,2%**. **Кина је трећа најзначајнија извозна дестинација Републике Србије**, са знатно бољим учешћем него раније – **удео Кине у укупном извозу Републике Србије је повећан са 3,8%**, колико је износио у периоду јануар - септембар прошле године, **на 6,2%** у истом периоду ове године, због **међугодишњег пораста робног извоза у ову земљу за значајних 65,4%**. Осим у Кину, **извоз Републике Србије је међугодишње значајно повећан и у Турску, за 80,1%** (Турска се налази на једанаестом месту на листи извозних дестинација Републике Србије у посматраном периоду). Сматра се да је **Србија ове године на тржишту Кине и Турске пронашла алтернативу за пригушену тражњу из ЕУ. Извоз у првих пет земаља чинио је 38,3% укупног робног извоза Републике Србије у периоду јануар - септембар 2024. године.**

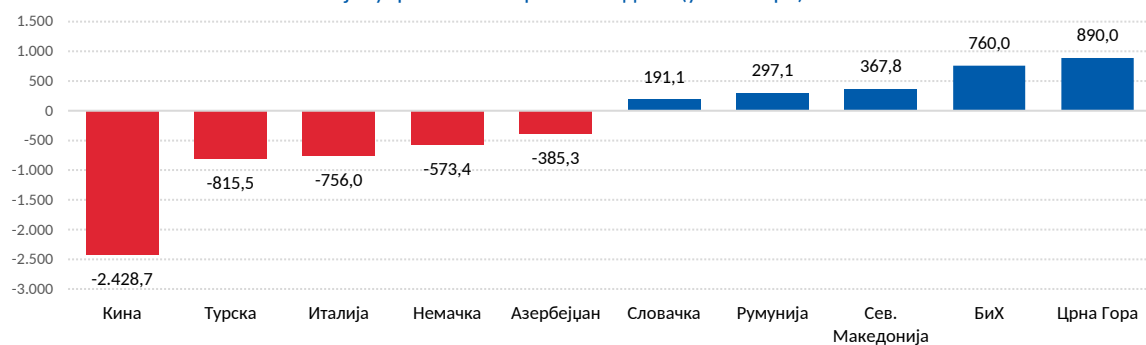
Када је реч о увозу, **Србија, након Немачке, највећи увоз остварује из Кине**, који је у девет месеци ове године за **12,0%** био **већи** у односу на исти период прошле године. **Кина наставља да бележи раст учешћа у укупном робном увозу Републике Србије – са 12,4%** у периоду јануар – септембар 2023. године, **на 13,2%** у истом периоду ове године. Значајан међугодишњи раст вредности увоза у посматраном периоду забележен је и из **Турске (за 20,7%) и Мађарске (11,9%)**. **Увоз из првих пет земаља чинио је 43,2% укупног робног увоза Републике Србије у посматраном периоду.**

Првих пет земаља у извозу и увозу Републике Србије, јануар - септембар 2024. године

Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће (%)	Индекс	Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће (%)	Индекс
Немачка	3.238.358	14,8%	100,3	Немачка	3.811.737	13,3%	106,7
БиХ	1.443.856	6,6%	95,8	Кина	3.771.738	13,2%	112,0
Кина	1.343.039	6,2%	165,4	Италија	2.040.861	7,1%	104,5
Италија	1.284.833	5,9%	95,8	Турска	1.512.792	5,3%	120,7
Мађарска	1.040.728	4,8%	88,7	Мађарска	1.227.864	4,3%	111,9

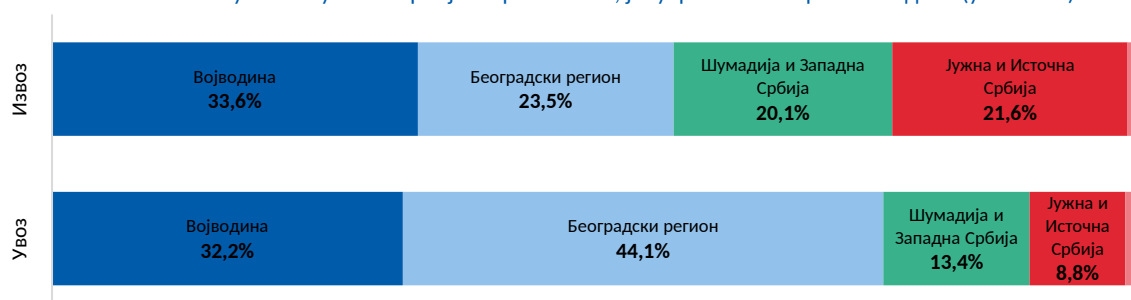
Највећи суфицит у робној размени у девет месеци 2024. године, Србија је остварила са Црном Гором (у вредности од 890 млн евра), док је највећи негативан салдо, односно **дефицит у робној размени забележен са Кином (-2,4 млрд евра)**.

Спољнотрговински биланс Републике Србије по земљама, јануар - септембар 2024. године (у млн евра)

Ако се робна размена Републике Србије посматра по регионима, **Војводина има највеће учешће у укупном извозу (33,6%** у девет месеци 2024. године), док се у укупном **увозу налази на другом месту (32,2%)**, након Београдског региона (44,1%).

Извоз и увоз Републике Србије по регионима, јануар - септембар 2024. године (учешће %)

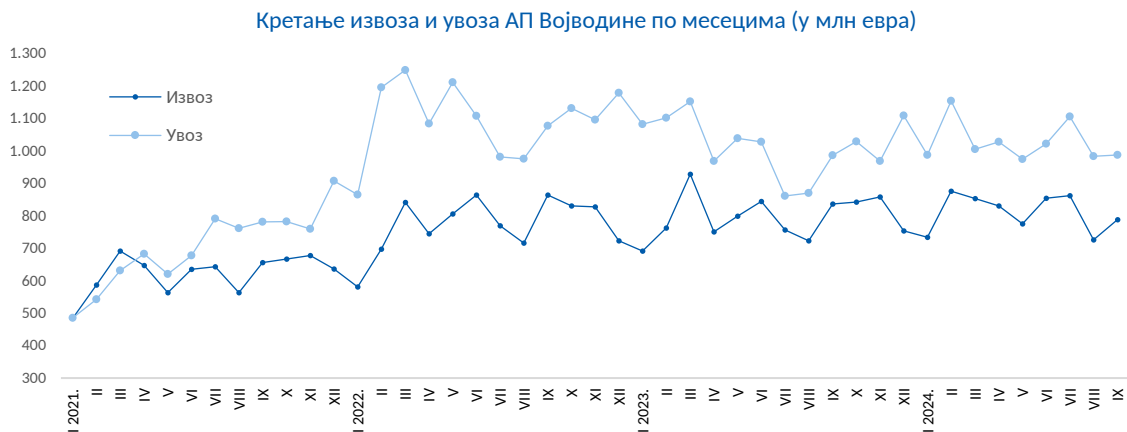

VIII.2. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА АП ВОЈВОДИНЕ

АП Војводина је у септембру 2024. године забележила спољнотрговинску робну размену у укупном износу од **1,8 млрд евра**, што, након два месеца међугодишњег раста, представља **смањење вредности робне размене за 2,9%** у односу на септембар претходне године. **Робни извоз АП Војводине је у септембру ове године износио 788,1 млн евра** и, након два месеца међугодишњег раста и једног месеца стагнације, забележио је **смањење од 6,3%** у односу на септембар прошле године, док је **робни увоз износио 987,8 млн евра** и био је **једнак увозу из истог месеца претходне године**.

Робна размена АП Војводине у периоду септембар 2023. - септембар 2024. године, по месецима, међугодишњи индекси (исти месец претходне године = 100)

	Септ. 2023.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септ. 2024.
Извоз	96,8	101,4	103,6	104,3	106,1	114,8	92,0	110,0	96,7	100,6	113,3	100,0	93,7
Увоз	91,6	90,9	88,4	94,1	91,2	104,7	87,3	105,6	93,6	99,2	128,0	113,3	100,0
Укупна размена	93,9	95,3	95,0	97,9	97,0	108,8	89,4	107,5	94,9	99,8	121,1	107,3	97,1

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине је кумулативно посматрано, од почетка године закључно са септембром, износила **16,6 млрд евра** (што чини 33% укупне размене на нивоу целе државе у истом периоду), и за **2,1%** је била већа од робне размене остварене у истом периоду 2023. године.

Робни извоз АП Војводине је у периоду **јануар – септембар 2024. године** износио **7,3 млрд евра** (што чини 34% укупног извоза Србије у истом периоду), и за **2,9%** је био виши у односу на извоз у истом периоду 2023. године, док је **увоз робе износио 9,2 млрд евра** (што представља 32% укупног увоза Србије у истом периоду), и за **1,4%** је повећан на међугодишњем нивоу.

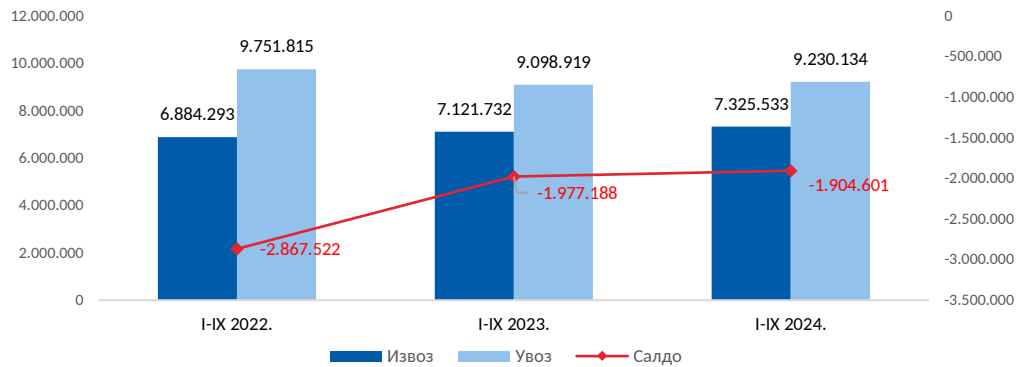
С обзиром на већи увоз од извоза, АП Војводина је у девет месеци 2024. године забележила **дефицит у робној размени са иностранством, у вредности од 1,9 млрд евра**, који је за 72,6 млн евра, тј. **3,7%** мањи од дефицита забележеног у истом периоду 2023. године. Услед бржег раста извоза од раста увоза, **покривеност робног увоза извозом у Војводини је благо порасла**, са 78,3% колико је износила у периоду јануар - септембар 2023. године, на **79,4%** у истом периоду ове године.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2024.	7.325.533	102,9	9.230.134	101,4	16.555.667	102,1	-1.904.601
I-IX 2023.	7.121.732	103,4	9.098.919	93,3	16.220.651	97,5	-1.977.188
2023.	9.573.052	103,3	12.212.299	92,8	21.785.350	97,1	-2.639.247
2022.	9.266.202	123,1	13.158.500	152,8	22.424.702	138,9	-3.892.297

*у 000 евра

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (у хиљадама евра)

Посматрано по економској намени ЕУ, из Војводине се највише извозе **Интермедијарни производи (36,3% укупног извоза)** у периоду јануар - септембар 2024. године), потом **Капитални производи (25,1%)**. На раст укупног извоза АП Војводине у посматраном периоду највише је утицао повећан извоз робе из групе **Некласификовано по намени ЕУ (за 56,4% мг.)**, а повећан је и извоз Трајних производа за широку потрошњу (за 24,1% мг.), док је извоз преосталих група мг. смањен, при чему је највише смањен извоз робе из групе **Енегија (-3,1% мг.)**.

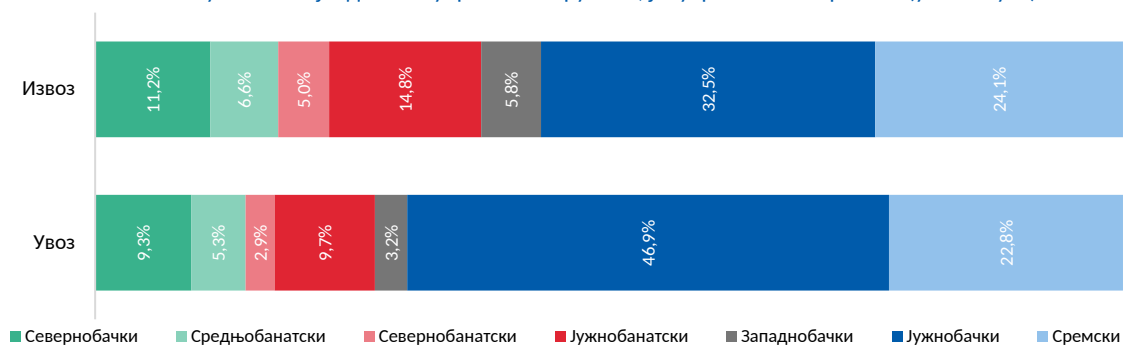
Највеће учешће у увозу АП Војводине, према наменским групама, имају такође **Интермедијарни производи (31,7% укупног увоза)** у периоду јануар - септембар 2024), потом **Енергенти (22,7%)**. На раст укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду највише је утицао повећан увоз **Капиталних производа (за 15,5% мг.)**. И увоз преосталих група је у посматраном периоду међугодишње повећан, осим увоза **Енергената, који је смањен за 10,9%**. У Војводини је реализовано 64% од укупног републичког увоза Енергената у посматраном периоду.

Посматрано према **управним окрузима, најважнију улогу у спољнотрговинској робној размени АП Војводине има Јужнобачки округ**, у којем је реализовано **32,5% укупног робног извоза** и **скоро половина укупног робног увоза АП Војводине (46,9%)** у периоду јануар - септембар ове године. На другом месту је **Сремски округ**, са учешћем од **24,1% у укупном робном извозу** и **22,8% у укупном робном увозу АП Војводине** у посматраном периоду. У односу на исти период претходне године, највеће међугодишње повећање извоза забележио је **Средњобанатски округ (за 19,5%)**, у којем је забележено и највеће међугодишње повећање увоза, за **22,4%** (што се пре свега приписује општини Зрењанин).

Извоз и увоз АП Војводине по економској намени ЕУ, јануар - септембар 2024. године

Извоз и увоз АП Војводине по управним окрузима, јануар - септембар 2024. (учешће у %)

СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА, ПО КЛАСИФИКАЦИЈИ ДЕЛАТНОСТИ (КД 2010)

Прерађивачка индустрија представља сектор са доминантним учешћем у извозу АП Војводине (91,4% у периоду јануар - септембар 2024. године), а међугодишње је забележила смањење вредности извоза за 0,3%. У извозу Прерађивачке индустрије Покрајине највише учествују области: **Производња електричне опреме (14,3%**, при чему се више од половине извоза ове области АП Војводине пласира на тржиште Немачке) и **Производња прехранбених производа (13,4%)**. Међугодишње смањење извоза је забележено у **11 од 23 области делатности**, а највећи утицај на смањење укупног извоза Прерађивачке индустрије Покрајине имао је **извоз области Производња непоменутих машина и опреме**, који је мг. смањен за 22,4%. На другом месту се налази **извоз сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство (7,6%** у периоду јануар - септембар 2024. године), који је у односу на исти период претходне године забележио повећање од 65,2% (чему је допринео повећан извоз кукуруза и пшенице, који заједно чине више од половине укупног извоза целокупне пољопривреде у Војводини у посматраном периоду, тј. 61,0%). Преостали извоз АП Војводине, посматрано по секторима делатности, чинили су извоз сектора **Снабдевање водом и управљање отпадним водама (учешће 0,6%)**, **Информисање и комуникације (0,3%)** и **Рударство (0,1%)**.

Извоз АП Војводине по секторима делатности, јануар - септембар 2024. године

Када је реч о увозу по секторима делатности, **Прерађивачка индустрија** је реализовала **63,0% укупног војвођанског увоза** у периоду јануар - септембар 2024. године, а међугодишње је забележила повећање вредности увоза за 9,8%. Области које највише учествују у укупном увозу Прерађивачке индустрије у Војводини су: **Производња непоменутих машина и опреме (12,4%)** и **Производња хемикалија и хемијских производа (11,3%)**. Повећање увоза је забележено у оквиру **17 од 23 области** прерађивачке индустрије, а **највећи утицај** на повећање увоза читавог сектора имао је **повећан увоз области Производња кокса и деривата нафте, за 423,5% мг.** На другом месту је **увоз сектора Рударство (19,5%** укупног војвођанског увоза у девет месеци 2024. године), који је међугодишње био мањи за 22,0% (услед смањеног увоза сирове нафте и природног гаса, који чине 98,6% увоза читавог сектора Рударство у Војводини у посматраном периоду). **Увоз сектора Некласификовано по КД** се налази на трећем месту у укупном увозу АП Војводине (са учешћем од **13,8%** у периоду јануар - септембар 2024. године), а који је мг. повећан за 7,9%, док се на четвртм месту налази **увоз сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство (учешће 3,3%)**, који је међугодишње био већи за 9,7%. Преостали увоз АП Војводине чине увоз сектора **Снабдевање водом и управљање отпадним водама (0,3%)** и сектора **Информисање и комуникације (0,1%)**.

Увоз АП Војводине по секторима делатности, јануар - септембар 2024. године

Посматрано по областима делатности, из Војводине највећи извоз бележе управо области прерађивачке индустрије, и то:

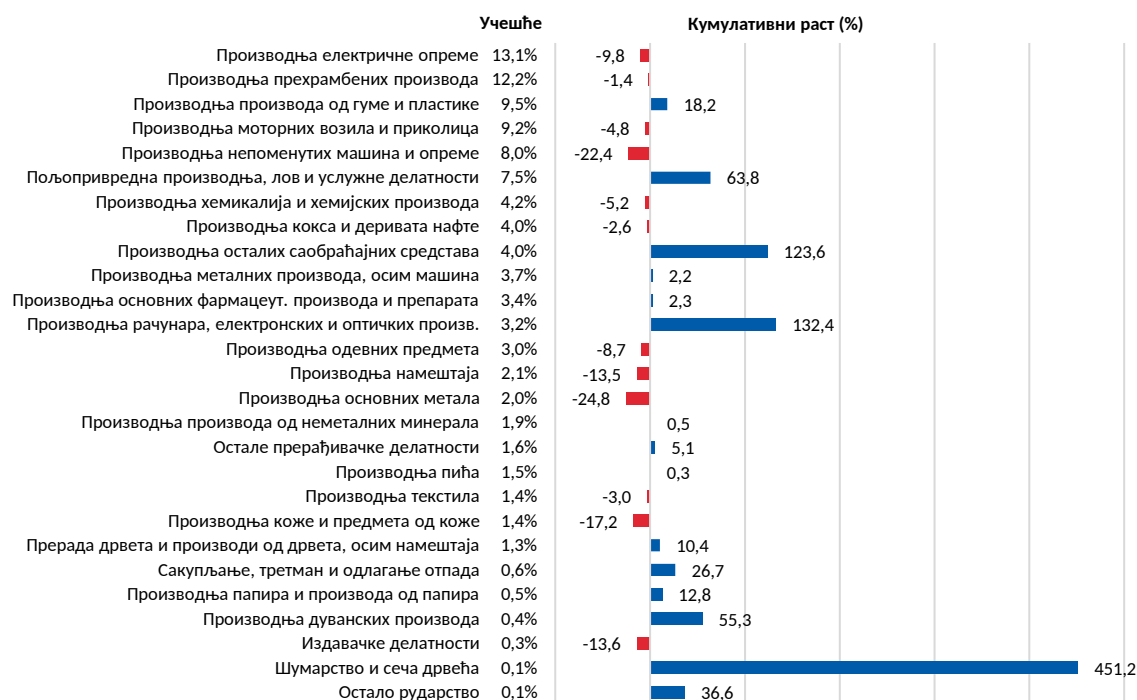
Производња електричне опреме, чији извоз је у периоду јануар - септембар ове године износио **958,2 млн евра** (учешће 13,3%), а међугодишње је био мањи за 9,8%. Више од половине извоза ове области АП Војводине усмерено је на тржиште Немачке (55,3%), а грана са највећим учешћем је **Производња електромотора и опреме за дистрибуцију (69,6%)**, која је остварила мг. пад извоза од 9,7%.

Производња прехранбених производа - вредност извоза у посматраном периоду **896,6 млн евра** (учешће **12,2%**), уз међугодишње **смањење од 1,4%**. Највећа извозна тржишта су **Босна и Херцеговина (12,2%)** и **Италија (9,3%)**, а гране са највећим учешћем у извозу дате области АП Војводине су **Производња осталих прехранбених производа (21,6%, која је остварила мг. раст извоза од 11,5%)** и **Производња готове хране за домаће животиње (учешће 20,7%, уз забележен мг. пад извоза од 7,5%)**.

Производња производа од гуме и пластике, чији извоз је у периоду јануар - септембар 2024. године износио **693,4 млн евра (учешће 9,5%)**, а међугодишње је забележио **повећање од 18,2%**. Највећи део извоза области усмерен је у **САД (14,3%)** и **Немачку (12,9%)**.

Највећи утицај на раст укупног извоза АП Војводине у периоду јануар - септембар ове године у односу на исти период прошле године, посматрано по областима делатности, имао је **повећан извоз области Производња осталих саобраћајних средстава**, за **123,6% мг.** (значајно је повећан извоз артикла Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора, и то у Немачку), затим области **Пољопривредна производња, лов и услужне делатности**, који је повећан за **63,8% мг.** (услед повећаног извоза кукуруза и пшенице) и области **Производња рачунара, електронских и оптичких производа**, који је повећан за **132,4% мг.** **Највећи негативан утицај** на кретање укупног војвођанског извоза у посматраном периоду, посматрано по областима делатности, имао је **извоз области Производња непоменутих машина и опреме**, који је мг. **смањен за 22,4%**, што се може довести у везу са смањеном екстерном тражњом услед проблема у аутомобилској индустрији у ЕУ.

Извоз АП Војводине по областима делатности, јануар - септембар 2024. године

Највећи увоз и истовремено највеће учешће у **укупном увозу АП Војводине** у посматраном периоду забележиле су следеће **области делатности**:

На првом месту област сектора Рударство – **Експлоатација сирове нафте и природног гаса**, чији увоз је у периоду јануар - септембар ове године износио **1,8 млрд евра** (што чини **19,3% укупног војвођанског увоза**), а међугодишње је био **мањи за 22,1%**. **Увоз гаса Војводина већином остварује из Руске Федерације (79,6% у посматраном периоду)**, док **увоз нафте из Азербејџана (37,5%)** и **Казахстана (33,8%)**.

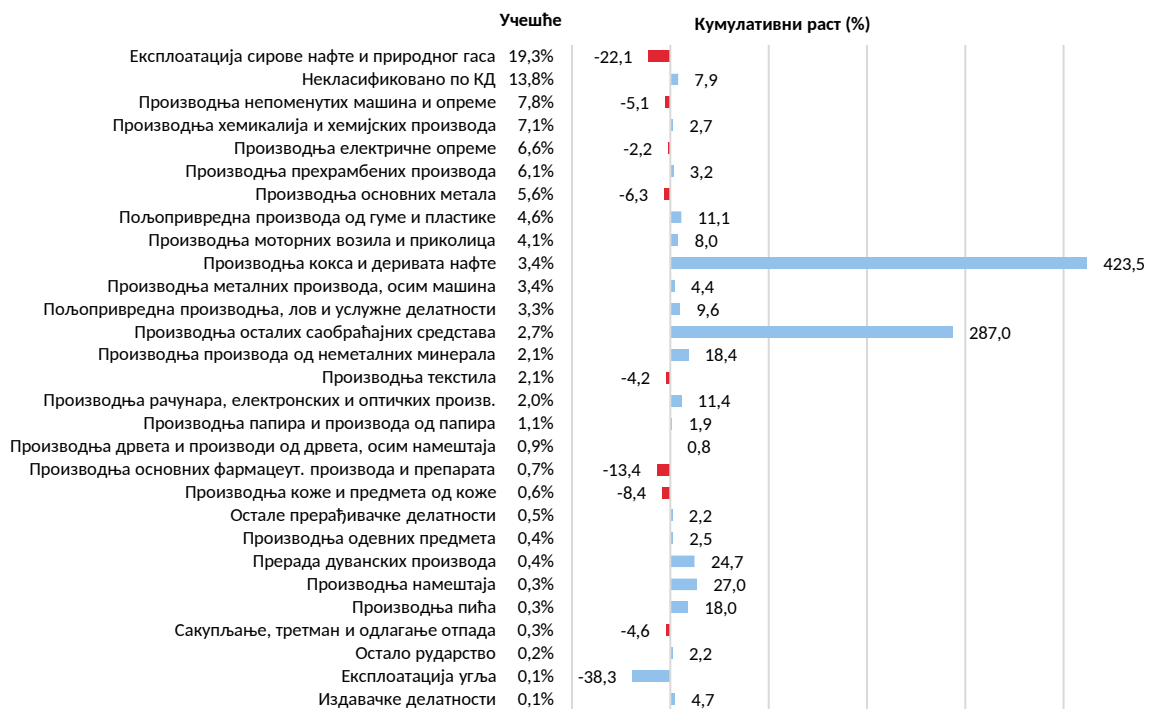
Некласификована по Кд - вредност увоза у посматраном периоду **1,3 млрд евра (учешће 13,8%)**, уз међугодишње **повећање од 7,9%**. Највећи увоз ове области Војводина остварује из **Кине (30,0% у посматраном периоду, а за 48,3% више мг.)** и **Немачке (26,9%, при чему за 2,6% више мг.)**.

Производња непоменутих машина и опреме, која је у периоду јануар - септембар 2024. године забележила увоз у вредности **720,3 млн евра** (учешће **7,8%**), који је међугодишње био **мањи за 5,1%**. Највећи део увоза области потиче из **Немачке (24,4%** у посматраном периоду), потом **Кине (16,8%)**.

Највећи утицај на повећање укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - септембар 2024. године, у односу на исти период прошле године, посматрано по областима делатности, имао је **знатно већи увоз области Производња кокса и деривата нафте, за 423,5% мг.** (у девет месеци ове године увоз ове области је износио **312 млн евра**, а у истом периоду 2023. године свега 60 млн евра).

Увоз АП Војводине по областима делатности, јануар - септембар 2024. године

Ако се посматрање извоза и увоза сведе на ниво артикала, **из АП Војводине се**, као и на нивоу целе земље, **највише извозе Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила**, који су у девет ове године извезени у вредности од **414,0 млн евра**, са учешћем од **5,7%** у **укупном извозу АП Војводине**, а забележили су међугодишње **повећање вредности извоза за 7,2%**. Војвођански извоз Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила, чинио је **34,0%** **укупног републичког извоза овог артикла** у посматраном периоду. **Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502¹²**, остало, представљају други артикал у извозу АП Војводине, са **учешћем од 3,1%** у посматраном периоду, али међугодишњим **смањењем вредности извоза за 16,8%** (Војводина реализује скоро целокупан републички извоз овог артикла, 97,8% у датом периоду).

Највећи међугодишњи раст извоза, у групи од првих десет извозних артикала, забележено је код **Осталих монитора, осталих** (који су у девет месеци ове године извезени у вредности од 115,8 млн евра, а претходне године у истом периоду тек 908 хиљ. евра), затим код **Делова турбомлазних или турбопропелерних мотора** (који су у девет месеци ове године извезени у вредности 129,2 млн евра, а у истом периоду 2023. године свега 13,9 млн евра) и код **Кукуруза, осталог** (који је извезен у вредности 197,0 млн евра, а у истом периоду 2023. године 46,6 млн евра).

У Војводини је у посматраном периоду реализован **готово целокупан републички извоз и Гасних уља, за остале сврхе (99,1%), Гума спољних, нових, за аутобусе, камионе (98,8%) и Делова турбомлазних или турбопропелерних мотора (98,0%)**. Из Војводине је у периоду јануар - септембар 2024. године **извезено 4.707 различитих врста производа** (у истом периоду прошле године 4.804), а **извоз првих десет артикала чинио је четвртину укупног извоза АП Војводине (24,6%)**.

¹² ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори; ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине

Назив производа	2023.			I-IX 2024.			
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2023}{2022}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2024}{I-IX 2023}$	Учешће у извозу РС датог артикла
УКУПНО	5.076 врста производа			4.707 врста производа			
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	534.292	5,6%	124,2	413.953	5,7%	107,2	34,0%
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	349.381	3,6%	118,9	224.207	3,1%	83,2	97,8%
Остали лекови, за малопродају	259.982	2,7%	125,7	198.283	2,7%	103,6	80,6%
Кукуруз, остали	128.354	1,3%	49,1	197.010	2,7%	422,9	71,1%
Гуме спољне, нове, за аутобусе, камионе, IO>121, остале	98.787	1,0%	1.611,1	149.728	2,0%	241,3	98,8%
Остала пшеница и наполица, остало	110.586	1,2%	63,4	142.553	1,9%	150,5	81,8%
Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора	28.236	0,3%	210,1	129.248	1,8%	931,2	98,0%
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи =<10%	180.135	1,9%	148,4	117.186	1,6%	92,0	96,0%
Остали монитори, остали	5.358	0,1%	26.844,6	115.825	1,6%	12.749,7	97,1%
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	129.573	1,4%	54,7	115.033	1,6%	115,8	99,1%

Када је реч о увозу, у Војводини је у девет месеци 2024. године забележен увоз 6.537 различитих врста производа (у истом периоду прошле године 6.522). На првом месту је увоз **Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове**, који је у периоду јануар - септембар ове године износио **1,0 млрд евра** (учешће 11,3% у укупном увозу), а за **18,5% је био мањи** у односу на исти период претходне године. У Војводини је реализован **целокупан републички увоз нафте** у посматраном периоду. На другом месту је увоз **Неразврстане робе по ЦТ - робе у слободној зони**, који је у посматраном периоду износио **859,6 млн евра** (9,3% укупног војвођанског увоза), а повећан је за **11,3% мг**. На трећем месту је увоз **Гаса природног у гасовитом стању**, који је износио **735,5 млн евра** (8,0% укупног војвођанског увоза), а међугодишње је био мањи је за **26,7%**. У Војводини је реализован готово **целокупан републички увоз гаса у периоду јануар - септембар ове године** (99,2%).

Највећи међугодишњи раст увоза у Војводини у периоду јануар - септембар ове године, у групи од првих десет увозних артикала, забележен је код артикла **Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора**, за **641,9%** (у девет месеци ове године износио је 160,8 млн евра, а у истом периоду прошле године свега 21,7 млн евра). У овој години се у Војводини појављује и **увоз Гасних уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела**, који је у девет месеци износио **188,4 млн евра**, а у истом периоду претходне године се није увозио. **Увоз првих десет артикала чинио је 41,5% укупног увоза АП Војводине** у периоду јануар - септембар 2024. године.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине

Назив производа	2023.			I-IX 2024.			
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2023}{2022}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2024}{I-IX 2023}$	Учешће у извозу РС датог артикла
УКУПНО	6.754 врста производа			6.537 врста производа			
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирове	1.791.372	14,7%	82,3	1.042.274	11,3%	81,5	100,0%
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	1.183.648	9,7%	140,2	859.606	9,3%	111,3	87,5%
Гас природни у гасовитом стању	1.255.604	10,3%	76,8	735.544	8,0%	73,3	99,2%
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	554.418	4,5%	94,8	413.370	4,5%	101,6	16,7%
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	18.791	0,2%	42,2	188.372	2,0%	-	46,3%
Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора	31.173	0,3%	1.166,6	160.842	1,7%	741,9	99,4%
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека >6mm	194.613	1,6%	87,8	147.493	1,6%	97,0	81,5%
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	198.909	1,6%	114,5	140.917	1,5%	89,8	43,4%
Кутије, сандуци, гајбе и слични производи, остало	64.224	0,5%	128,9	72.447	0,8%	153,0	69,2%
Производи остали, од пластичних маса, остало	83.591	0,7%	114,5	67.651	0,7%	106,5	36,2%

СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА ПО ЗЕМЉАМА

Извоз АП Војводине се највећим делом ослања на тражњу ЕУ и региона. **На тржиште ЕУ пласирано је 70,9% укупног војвођанског извоза** у периоду јануар - септембар 2024. године (5,2 млрд евра), а **за 2,5% више** него у истом периоду претходне године. Пласман **на тржиште ЦЕФТА је у периоду јануар - септембар 2024. износио 1,0 млрд евра (14,1% војвођанског извоза), а повећан је за 1,1% мг.** Из Војводине се у ЕУ највише извозе електрична опрема и моторна возила и приколице, док се пласман у земље ЦЕФТА највише базира на извозу прехранбених производа и деривата нафте.

	Учешће	Индекс
ЕУ:	70,9%	102,5 ▲
ЦЕФТА:	14,1%	101,1 ▲

Нешто више од половине увоза АП Војводине потиче из земаља ЕУ (54,1% у девет месеци 2024. године), који је у односу на исти период претходне године **повећан за 4,8%** (осим робе неклаификоване по КД, из ЕУ се највише увозе непоменути машине и опрема, прехранбени производи и електрична опрема). На другом месту је увоз из земаља **Азијско-пацифичког економског удружења (АПЕС),** одакле је Војводина реализовала 22,4% свог увоза у посматраном периоду, а за 4,3% мање мг., и затим увоз из земаља **Комонвелта независних држава (CIS)¹³,** одакле је потекло **16,6%** увоза, за 9,9% више мг.

	Учешће	Индекс
ЕУ:	54,1%	104,8 ▲
АПЕС:	22,4%	95,7 ▼
CIS:	16,6%	109,9 ▲

Посматрано по појединачним земљама, Војводина је у девет месеци 2024. године забележила **извоз у 142 различите земље** (у истом периоду прошле године у 148), при чему је извоз у првих десет земаља чинио **64,8% укупног војвођанског извоза** у истом периоду. Међугодишње посматрано, у оквиру групе од десет водећих извозних дестинација, **извоз АП Војводине је повећан** само у три земље - **у Румунију, за 60,3%** (првенствено услед повећаног извоза кукуруза и пшенице), **Црну Гору, за 13,3%** и **Чешку, за 9,6%,** док је у остале земље смањен у односу на исти период претходне године.

Немачка је годинама уназад водећа **извозна дестинација АП Војводине,** као и целе земље, у коју је у периоду јануар - септембар ове године пласирана роба у вредности **1,4 млрд евра,** што чини **19,4% укупног робног извоза** у истом периоду, при чему је дати извоз **за 4,1% био мањи** у односу на исти период претходне године. У извозу АП Војводине у Немачку је највише заступљена електрична опрема (37,3%), потом моторна возила и приколице (13,7%).

На другом месту се налази **извоз у Италију,** који је у посматраном периоду износио **592,4 млн евра (8,1% укупног војвођанског извоза),** што је **за 3,1% мање** него у истом периоду 2023. године. У војвођанском извозу у Италију највише је заступљен извоз пољопривреде (17,8%), одевних предмета (15,7%) и прехранбених производа (14,1%).

Трећерањан је **извоз у Босну и Херцеговину (7,9% укупног извоза, у вредности 579,9 млн евра),** који је у односу на исти период прошле године био **мањи за 2,5%.** У Босну и Херцеговину се највише извозе деривати нафте (25,7%) и прехранбени производи (18,9%).

Када је реч о увозу, Војводина је у периоду јануар - септембар 2024. године забележила **увоз из 178 различитих земаља** (у истом периоду прошле године из 171), при чему је **увоз из првих десет земаља чинио 63,0% укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду.** Међугодишње, у оквиру групе од водећих десет земаља из којих Војводина увози, **највише је повећан увоз из Азербејџана, за 544,3%** (услед повећаног увоза нафте), док је **значајније смањен увоз из Руске Федерације, за 30,5% мг.** (услед смањеног увоза гаса).

У Војводини је у девет месеци ове године, **највећи увоз забележен из Немачке, у вредности 1,5 млрд евра (15,7% укупног робног увоза АП Војводине у истом периоду),** што је **за 5,9% више** него у истом периоду претходне године. У Војвођанском увозу из Немачке је највише заступљена неклаификована роба по КД, потом непоменути машине и опрема и основни метали.

¹³ CIS --: Руска Федерација, Казахстан, Азербејџан, Белорусија, Туркменистан, Молдавија, Узбекистан, Јерменија.

На другом месту се налази **увоз из Кине**, који је у посматраном периоду износио **931,2 млн евра** и чинио **10,1% укупног војвођанског увоза**, чиме је из Кине настављен раст вредности увоза, као и раст њеног учешћа у укупном војвођанском увозу (у периоду јануар – септембар 2023. године Кина је била на трећем месту са учешћем 9,0%). Из Кине се највише увози неklasификована роба по КД (41,1% у посматраном периоду).

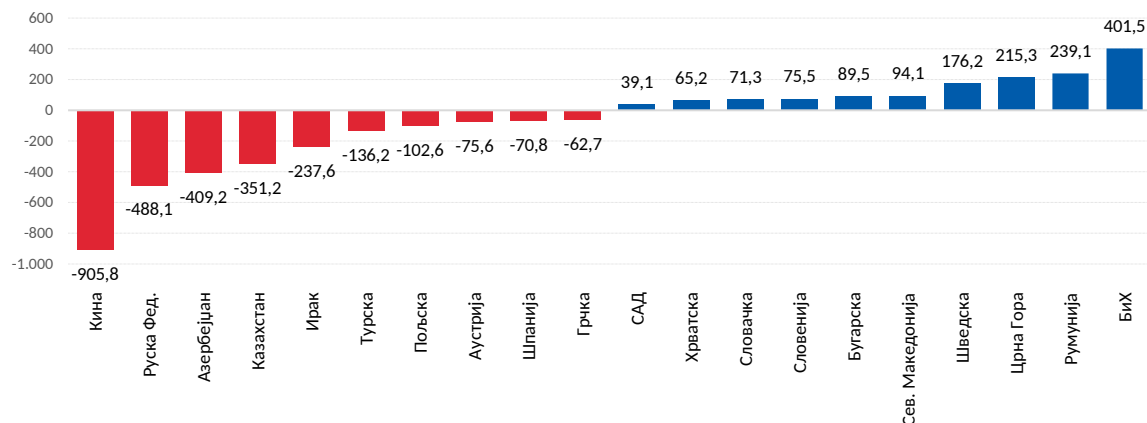
Увоз из Руске Федерације је заузео треће место, који је у вредности 732,5 млн евра чинио **7,9% укупног увоза** АП Војводине у периоду јануар - септембар ове године, при чему се 80% овог увоза односи се на увоз гаса.

Првих десет земаља у извозу и увозу АП Војводине, јануар - септембар 2024. године

Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће у укупном извозу АПВ	Индекс	Земља	Увоз (у 000 евра)	Учешће у укупном увозу АПВ	Индекс
Немачка	1.421.230	19,4%	95,9	Немачка	1.451.923	15,7%	105,9
Италија	592.417	8,1%	96,9	Кина	931.169	10,1%	113,6
Б и Х	579.880	7,9%	97,5	Руска Федерација	732.471	7,9%	69,5
Мађарска	498.316	6,8%	97,6	Италија	654.423	7,1%	98,2
Румунија	433.713	5,9%	160,3	Мађарска	465.376	5,0%	117,3
Чешка	278.680	3,8%	109,6	Азербејџан	410.401	4,4%	644,3
Руска Федерација	244.331	3,3%	82,2	Казахстан	359.645	3,9%	138,1
Хрватска	239.103	3,3%	89,6	Турска	309.876	3,4%	120,2
Словенија	231.868	3,2%	99,2	Аустрија	255.995	2,8%	93,9
Црна Гора	228.757	3,1%	113,3	Пољска	244.605	2,7%	99,1

Највећи суфицит у робној размени Војводина је у периоду јануар - септембар 2024. године остварила у размени са **Босном и Херцеговином** (401,5 млн евра), чему је допринео значајан извоз деривата нафте и прехранбених производа. С друге стране, негативан спољнотрговински салдо, односно **највећи дефицит у робној размени Војводина забележила у трговини са Кином** (-905,8 млн евра), као резултат високе вредности увоза робе неklasификоване по КД.

Спољнотрговински биланс АП Војводине по земљама, јануар - септембар 2024. године (у млн евра)

Уколико се посматра укупна робна размена, **најзначајнији спољнотрговински партнери АП Војводине у девет месеци 2024. године су Немачка, Италија и Руска Федерација.**

Робну размену Војводине са **Немачком** углавном карактерише **извоз електричне опреме** (делови за машине), односно **увоз робе неklasификоване по КД**. У **Италију** се из Војводине највише извозе **пољопривредни производи** (пре свега кукуруз), а **највише увози такође роба неklasификована по КД**, док се на трећем месту налази робна размена са **Руском Федерацијом**, коју пре свега карактерише **извоз производа прерађивачке индустрије**, односно увоз **природног гаса**.

У групи од првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине налази се и **Кина**, **искључиво због увоза (10,1% укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - септембар ове године)**, док је **извоз у Кину у посматраном периоду чинио свега 0,3% укупног извоза АП Војводине**. У Војводину се из Кине **највише увози неразврстана роба по ЦТ**.

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи
у периоду јануар - септембар 2024. године

Земља	Извоз / извозни производ	Учешће	Увоз / увозни производ	Учешће
1. Немачка (17,4%) 	1,4 млрд евра		1,5 млрд евра	
	Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	14,9%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	20,6%
	Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора	8,0%	Жица од рафинисаног бабра, попречног пресека >6mm	9,6%
	Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	6,4%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу	3,1%
2. Италија (7,5%) 	592,4 млн евра		654,4 млн евра	
	Кукуруз, остали	10,1%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу	5,9%
	Лице и делови лица, осим уметака за ојачање, од коже	6,7%	Производи остали, од пластичних маса, остало	3,7%
	Остала пшеница и наполица, остало	4,8%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	2,6%
3. Руска Фед. (5,9%) 	244,3 млн евра		732,5 млн евра	
	Остали лекови, за малопродају	10,1%	Гас природни у гасовитом стању	79,9%
	Остале хула-хол чарапе, самодржеће, синтетика, <67дец.	9,2%	Минерална или хемијска ђубрива, садрже N,P и K (N>10%)	4,3%
	Једињења хетероциклична са хетероатомом азота, ост.	7,5%	Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота	3,9%
4. Мађарска (5,8%) 	498,3 млн евра		465,4 млн евра	
	Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	30,7%	Гас природни у гасовитом стању	29,8%
	Лака уља, не садрже биодизел, за прераду у специфичним процесима	5,9%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	6,1%
	Делови осталих гасних турбина	5,3%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу	4,9%
5. Кина (5,8%) 	25,3 млн евра		931,2 млн евра	
	Прекидачи дугмасти притисни, за напон до 60V	11,6%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	29,3%
	Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	9,2%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу	11,8%
	Листови за фурнирање, остало дрво, остало, дебљине >1mm	8,9%	Уређаји за климатизацију (прозорски, зидни), сплит системи	2,4%
6. БиХ (4,6%) 	579,9 млн евра		178,4 млн евра	
	Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	16,0%	Остали лекови, у одмереним дозама	8,8%
	Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON=>95<98, без биодизела	7,5%	Кутије, сандуци, гајбе и слични производи, остало	8,2%
	Пиво, добијено од слада, у боцама до 10l	3,8%	Дрво обрађено по дужини, од јеле и смреке, остало	5,4%
7. Румунија (3,8%) 	433,7 млн евра		194,6 млн евра	
	Кукуруз, остали	21,0%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	13,1%
	Остала пшеница и наполица, остало	20,2%	Отпаци и остаци, остали, од гвожђа, челика, остали	7,6%
	Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	9,6%	Остали проводници, остали, за напон до 80V	7,0%
8. Чешка (3,1%) 	278,7 млн евра		240,4 млн евра	
	Аутоматски прекидачи струјних кола, =<1000V, јачина =<63A	27,4%	Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	14,5%
	Делови за седишта, остали материјали, за моторна возила	24,2%	Инвентори, снаге преко 7,5kVA, остали	13,9%
	Црева вештачка, од очврснутих беланчевина	9,2%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	13,5%
9. Турска (2,9%) 	173,7 млн евра		309,9 млн евра	
	Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила	17,0%	Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	8,7%
	Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	10,3%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	4,2%
	Гуме спољне, нове, за аутобусе, камионе, IO>121, остале	7,1%	Цемент портланд, остали	3,7%
10. Аустрија (2,6%) 	180,4 млн евра		256,0 млн евра	
	Остали бродови и пловила, за превоз робе, путника, остало	22,2%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони	24,1%
	Остали производи, од стакла, остали	14,0%	Остали производи, од стакла, остали	7,0%
	Кукуруз, остали	7,5%	Делови изолациони, од пластичне масе	4,2%

VIII.3. АГРАРНА СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА¹⁴

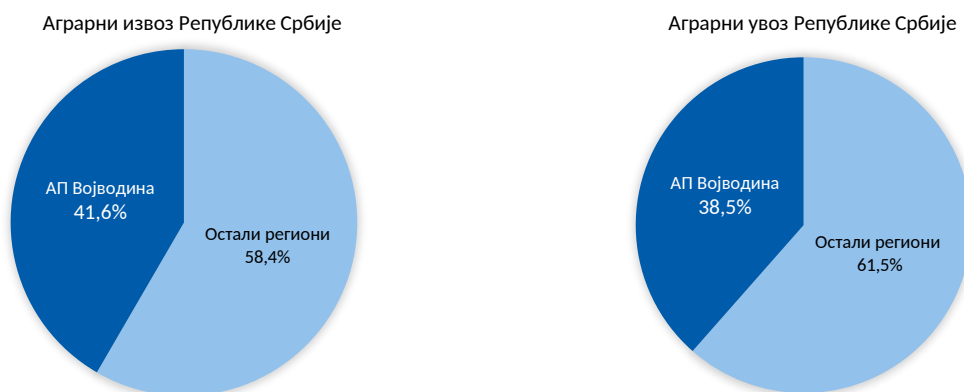
АГРАРНА СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Спољнотрговинска размена аграрних производа Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2024. године износила **6,6 млрд евра**, што је за **11,0% више** у поређењу са истим периодом 2023. године.

Извоз агара Републике Србије је у девет месеци 2024. године износио **3,8 млрд евра**, а увоз **2,7 млрд евра**. У односу на исти период 2023. године, **вредност извоза** аграрних производа Србије је **повећана за 11,4%**, док је **вредност увоза била већа за 10,6%**. С обзиром на већи извоз од увоза, Србија је у три квартала 2024. године остварила **суфицит у спољнотрговинској размени аграрних производа**, у вредности **1,1 млрд евра**, који је за **13,6% виши** од суфицита забележеног у истом периоду 2023. године.

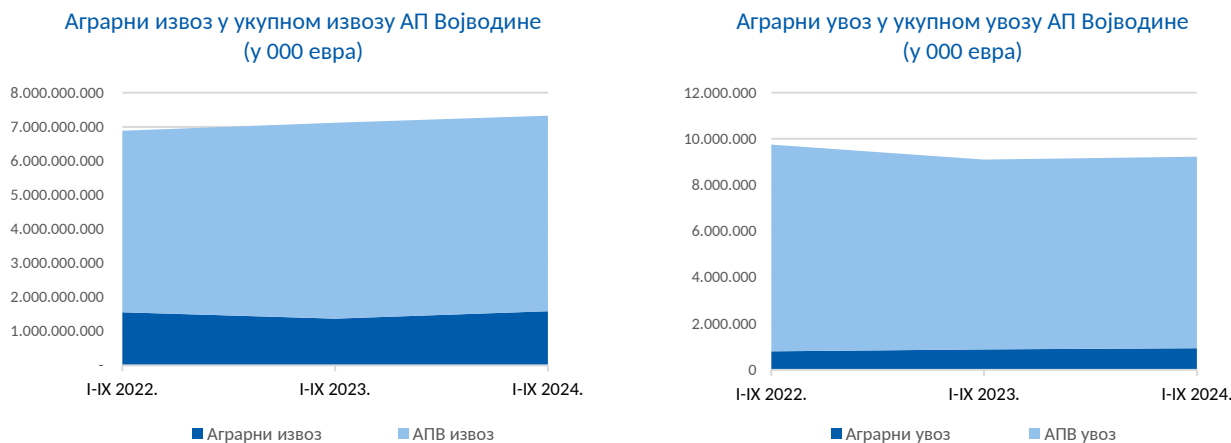
У АП Војводини је реализовано **41,6%** (1,6 млрд евра) **укупног аграрног извоза Републике Србије** у три квартала 2024. године, односно **38,5%** (935,9 млн евра) **аграрног увоза Републике Србије у истом периоду**.

Учешће Војводине у спољнотрговинској размени агара Републике Србије, јануар - септембар 2024. године

АГРАРНА СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА АП ВОЈВОДИНЕ

Спољнотрговинска **размена аграрног сектора АП Војводине значајно учествује у укупној спољнотрговинској размени АП Војводине** и већ дужи низ година остварује позитиван спољнотрговински биланс. У девет месеци 2024. године, **учешће аграрних производа у укупном војвођанском извозу износило је 21,7%**, док је у **укупном војвођанском увозу** заступљеност агара била **10,1%**. **Покривеност увоза извозом аграрних производа у Војводини износи 169,9%**, и **виша је за 13,9%** него у истом периоду 2023. године.

¹⁴Аграрну спољнотрговинску размену према Класификацији делатности (КД 2010) чине: сектор А: Пољопривреда, шумарство и рибарство и део сектора Ц: Прерађивачка индустрија (области: Производња прехранбених производа, Производња пића и Производња дуванских производа).

У периоду јануар - септембар 2024. године, у Војводини је остварена **укупна размена аграрних производа** у вредности од **2,5 млрд евра**, што је за **12,1% више** од размене забележене у истом периоду 2023. године. Међугодишње, **извоз аграра Војводине је повећан за 15,8%**, а **увоз за 6,4%**.

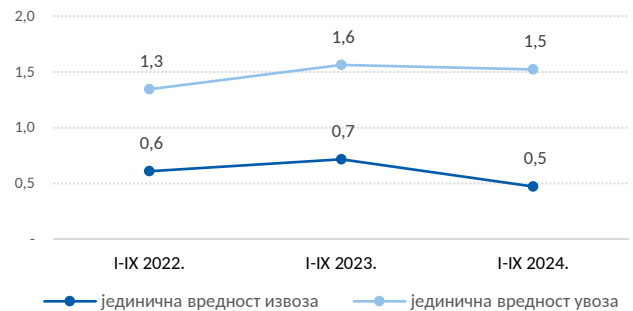
Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине (по КД)

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-IX 2024.	1.589.788	115,8	935.925	106,4	2.525.713	112,1	653.863	132,8
I-IX 2023.	1.372.478	88,0	880.015	109,5	2.252.493	95,3	492.462	65,1
2023.	1.905.813	91,9	1.217.653	102,9	3.123.465	95,8	688.160	77,2
2022.	2.074.868	111,4	1.183.865	134,9	3.258.733	118,9	891.003	90,4

У девет месеци 2024. године, **јединична вредност извоза аграрних производа у Војводини је износила 0,5 €/kg**, а **јединична вредност увоза 1,5 €/kg**. Ниже јединичне вредности извоза у поређењу са вредношћу увоза су показатељ **неповољне структуре извоза аграрних производа АП Војводине** у којој доминирају производи који имају нижу цену (и нижи степен прераде). Током девет месеци 2024. извезена је **75,8% већа количина аграрних производа из Војводине** (због знатно већег извоза кукуруза и пшенице), али је, због нижих цена, остварена **вредност извоза повећана за свега 15,8%** у односу на исти период 2023. године.

Јединична вредност извоза и увоза аграрних производа у Војводини (€/kg)

Посматрано према областима делатности, у периоду јануар - септембар 2024. године је на првом месту у укупном извозу аграра АП Војводине био **извоз Производње прехранбених производа**, у вредности од **896,6 млн евра**, а за **1,4% мањи** у поређењу са истим периодом 2023. године, док је **на другом месту извоз примарне Пољопривредне производње**, у вредности **548,8 млн евра**, са оствареним међугодишњим **повећањем вредности извоза за 63,8%**, првенствено због већег извоза кукуруза и пшенице.

Највеће учешће у укупном увозу аграрних производа заузима **Производња прехранбених производа (60,5%**, у вредности **566,0 млн евра**), али је **највеће повећање вредности увоза забележило Шумарство и сеча дрвећа** (за 47,9% мг.), првенствено због већег увоза артикла Дрво необрађено или учетворено, од храста, и то из Хрватске.

Спољнотрговинска размена аграра АП Војводине према областима КД, јануар - септембар 2024. године

Област КД	Извоз			Увоз			Салдо
	Вредност (у 000 евра)	Индекс I-IX 2024 / I-IX 2023	Учешће	Вредност (у 000 евра)	Индекс I-IX 2024 / I-IX 2023	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)
Производња прехранбених производа	896.563	98,6	56,4%	566.003	103,2	60,5%	330.560
Пољопривредна производња, лов и услужне делатности	548.827	163,8	34,5%	300.066	109,6	32,1%	248.761
Производња пића	108.104	100,3	6,8%	28.837	118,0	3,1%	79.267
Производња дуванских производа	28.842	155,3	1,8%	34.986	124,7	3,7%	-6.144
Шумарство и сеча дрвећа	7.202	551,2	0,5%	3.657	147,9	0,4%	3.545
Рибарство и аквакултуре	250	111,9	0,0%	2.376	80,7	0,2%	-2.126
Укупно	1.589.788	-	100,0%	935.925	-	100,0%	653.863

Водећи извозни аграрни производ АП Војводине у периоду јануар - септембар 2024. године био је **Кукуруз, остали**, који је у односу на исти период прошле године **повећан**, како вредносно (за 322,9%), тако и количински (за 414,3%). **Кукуруз се налази на четвртном месту у укупном извозу АП Војводине** у периоду јануар - септембар 2024. године. **Значајно повећање извоза** у периоду јануар - септембар 2024. године забележено је и код артикла **Пшеница и наполица** (вредносно за 50,5% мг., а количински за 90,2% мг.), иако је цена била нижа за 20,9% у поређењу са просечном извозном ценом у периоду јануар - септембар 2023. године. Током девет месеци 2024. године из Војводине је извезено 38.562 тона **Јабука свежих**, у вредности од 25,7 млн евра, што је **за око 34,1% више** него истом периоду 2023. године. Забележен је и значајан **међугодишњи раст извоза Шећера, Цигарета које садрже дуван, Семена сунцокрета и Сладоледа**.

С друге стране, из АП Војводине је за девет месеци 2024. године извезено 1.627 тона **Дувана, ижиљеног сушеног у сушари**, што је за **29,9% мање** него у истом периоду прошле године, при чему је и вредносно извоз био мањи за 3,0 млн евра, тј. 17,4%. Осим тога, мање количине и вредности извоза забележене су и код артикла **Пиво у судовима до 10 l**, превентивно због мањег извоза у Бугарску и Мађарску, затим Хране за псе и мачке, за продају на мало, Тестенине некуване, без јаја, Производа конзервираних, осталих, >=40%<80% меса домаћих свиња, и то за 34,0%, 17,0% и 46,8%, респективно.

Десет најзаступљенијих производа у аграрном извозу АП Војводине, јануар - септембар 2024. године

Назив производа	Вредност (000 евра)	Индекс $\frac{I - IX 2024}{I - IX 2023}$	Учешће (%)	Тежина (t)	Индекс $\frac{I - IX 2024}{I - IX 2023}$
Кукуруз, остали	197.010	422,9	12,4%	1.128.250	514,3
Остала пшеница и наполица, остало	142.553	150,5	9,0%	774.473	190,2
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи<=10%	117.186	92,0	7,4%	39.049	98,2
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	60.478	121,8	3,8%	21.822	127,5
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	46.201	98,3	2,9%	43.521	110,8
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	41.347	128,4	2,6%	47.937	138,2
Шећер бели, у чврстом стању	40.728	163,7	2,6%	58.011	217,5
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	37.440	92,0	2,4%	44.003	114,4
Кукуруз, семенски, обични хибриди	35.657	103,8	2,2%	8.654	101,0
Пиво, добијено од слада, у боцама до 10l	32.673	105,0	2,1%	56.803	106,3

Највећа вредност увоза у периоду јануар - септембар 2024. године забележена је код **Меса од домаћих свиња, без костију, смрзнутог**, у вредности од **34,2 млн евра** и са учешћем **3,7% у укупном аграрном увозу**, а када је реч о укупном робном увозу АП Војводине овај производ се налази на 17. месту. **На другом месту је увоз Кукуруза, семенског**, у вредности **32,8 млн евра** и са учешћем **3,5%**, док се у укупном робном увозу у истом периоду нашао на 21. месту. Војводина је у последње две године **од извозника постала увозник Соје у зрну** - током девет месеци ове године извезено је 4.580 тона, а увезено 60.886 тона соје, при чему је **89,9% тог увоза чинио увоз из Хрватске**. У периоду јануар - септембар 2024. године забележена је и значајно **већа количина увоза Пшенице и наполице**, у односу на исти период 2023. године.

С друге стране, у периоду јануар - септембар 2024. године, у поређењу са истим периодом 2023. године, **увезене су мање количине Кафе непржене са кофеином (-21,3% мг.), Чоколаде са какаом (-14,0% мг.), Семена поврћа за сетву (-19,4%).**

Десет најзаступљенијих производа у аграрном увозу АП Војводине, јануар - септембар 2024. године

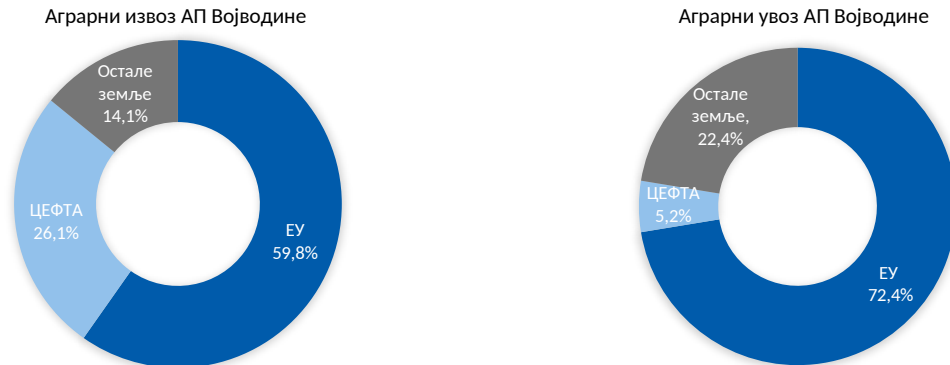
Назив производа	Вредност (000 евра)	Индекс $\frac{I - IX 2024}{I - IX 2023}$	Учешће (%)	Тежина (t)	Индекс $\frac{I - IX 2024}{I - IX 2023}$
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	34.237	109,3	3,7%	10.588	112,8
Кукуруз, семенски, обични хибриди	32.827	108,1	3,5%	6.663	117,4
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	27.060	84,0	2,9%	60.886	100,3
Каучук природни, технички спецификован (ТСНР)	19.590	200,9	2,1%	12.561	181,3
Банане, остале, свеже	16.686	107,1	1,8%	18.555	101,6
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	16.141	96,0	1,7%	4.838	100,2
Кафа, непржена, са кофеином	15.903	97,8	1,7%	4.564	78,7
Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци	15.756	89,9	1,7%	15.969	98,1
Производи за исхрану нигде непоменути, остало	14.907	109,8	1,6%	4.102	114,5
Цигарете које садрже дуван, остале	13.646	95,6	1,5%	595	93,7

Посматрано **према групацијама земаља**, у периоду јануар - септембар 2024. године, **59,7% укупне вредности извоза аграрних производа АП Војводине усмерено је на тржиште ЕУ** (949,8 млн евра), који је у поређењу са истим периодом претходне године **повећан за 25,3%**. Значајни партнер АП Војводине због близине тржишта и традиционалне повезаности, када је у питању извоз аграрних производа, јесу **чланице ЦЕФТА групације**, са учешћем од **26,1% у аграрном извозу** (415,1 бмлн евра) и међугодишњим **повећањем од 7,1%**. **Извоз аграра на остала тржишта чинио је 14,1% укупног аграрног извоза АП Војводине**. Од укупне вредности извоза на остала тржишта, учешће **Руске Федерације** износи 28,4%.

С друге стране, учешће увоза из ЕУ у укупном увозу аграрних производа Војводине у девет месеци 2024. године износило је 72,4%, док је тржиште ЦЕФТА учествовало са 5,2%. Увоз аграрних производа са тржишта осталих земаља чинио је 22,4% укупног увоза аграра у АП Војводини у периоду јануар - септембар 2024. године.

Робна размена аграра АП Војводине по групацијама земаља, јануар - септембар 2024. године

На тржиште ЕУ је током девет месеци 2024. године, од примарних пољопривредних производа, највише извезено кукуруза, пшенице и семенског кукуруза (ова три производа чине 74,6% укупног извоза примарних пољопривредних производа из АП Војводине у ЕУ у посматраном периоду). У односу на исти период 2023. године, забележен је раст извоза кукуруза и пшенице у ЕУ. Од прехранбених производа највише се извозила храна за псе и мачке, сладолед, сојино уље сирово, уље од сунцокрета и шећер. Од земаља чланица ЕУ, највише је извезено у Румунију, 23,2% (пре свега кукуруз и пшеница), затим Италију, 20,0% (такође кукуруз и пшеница) и Хрватску, 9,9% (тестенине и уље од сунцокрета). Посматрано по земљама ЦЕФТА групације, највећи је био извоз у Босну и Херцеговину, 52,1%, а најзначајнији извозни производи у БиХ су пиво и кукуруз. На другом месту у оквиру ЦЕФТЕ је извоз у Црну Гору (23,5%), где је највећа вредност остварена извозом уља од сунцокрета и пшеничног брашна, потом цигарета и прерађевина од меса, а на трећем месту је извоз у Северну Македонију (18,4%), где се највише извозило пшенично брашно и уље од сунцокрета.

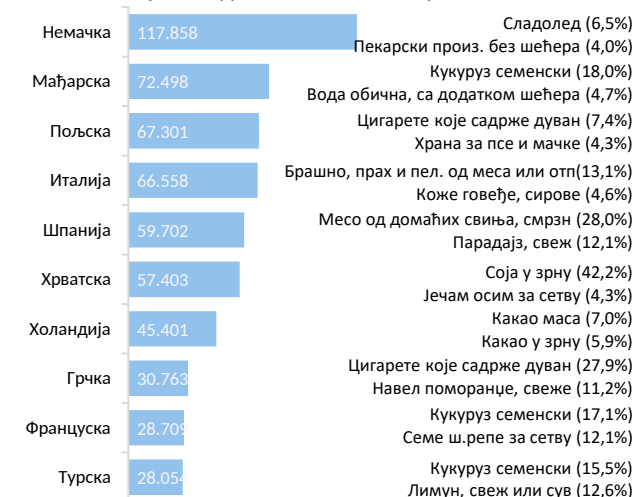
Када је реч о увозу, у посматраном периоду се са тржишта ЕУ, од примарних пољопривредних производа, највише увозио семенски кукуруз, соја у зрну и парадајз свеж (ова три производа су чинила 36,9% укупног увоза примарних пољопривредних производа из ЕУ за девет месеци 2024.). Од прехранбених производа највише су се увозили смрзнуто месо од домаћих свиња, сладолед и производи за исхрану нигде непоменути. Од земаља чланица ЕУ, у периоду јануар - септембар 2024. године, највише се увозило из Немачке, 17,4% (пре свега сладолед и пекарски производи без шећера), Мађарске, 10,7% (кукуруз семенски и вода обична са додатком шећера) и Пољске, 9,9% (циратере и храна за псе и мачке).

Из ЦЕФТА региона, као што је то случај и са извозом, највише се увозило из Босне и Херцеговине (50,1%), и то млеко и со, док је на другом месту увоз из Северне Македоније (25,1%), одакле су се највише увозили стоно грозђе и поврће.

Првих десет земаља у извозу аграра АП Војводине, са два најзаступљенија извозна производа, I-IX 2024. (000 евра)

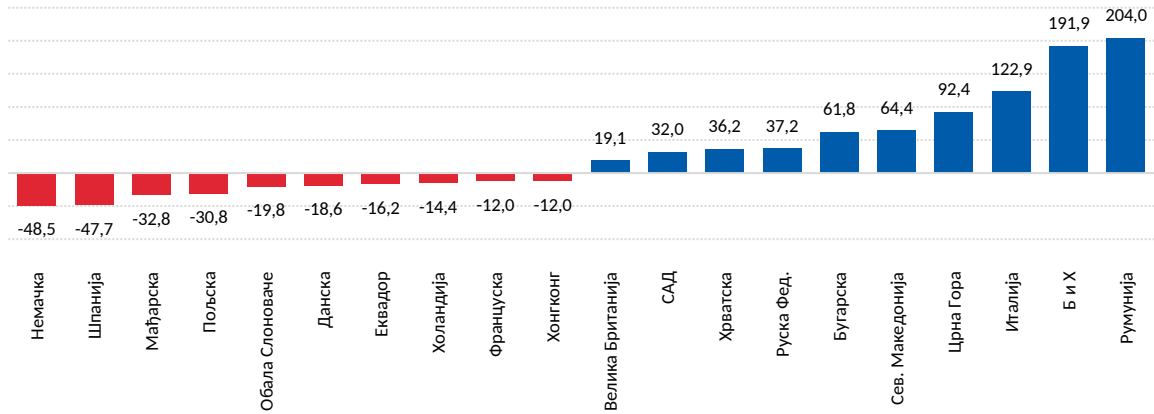
Првих десет земаља у увозу аграра АП Војводине, са два најзаступљенија увозна производа, I-IX 2024. (000 евра)

АП Војводина је у периоду јануар - септембар 2024. године **извезла аграрне производе у 107 земаља, а увезла из 118 земаља. Суфицит је остварила у размени са 71 земљом, а дефицит са 72 земаља. Највећи суфицит је остварен у аграрној размени са Румунијом (204,0 млн евра), а највећи дефицит у размени аграра са Немачком (-48,5 млн евра).**

Спољнотрговински биланс аграра АП Војводине по земљама,
јануар - септембар 2024. године (у млн евра)

IX. ЗАПОСЛЕНОСТ

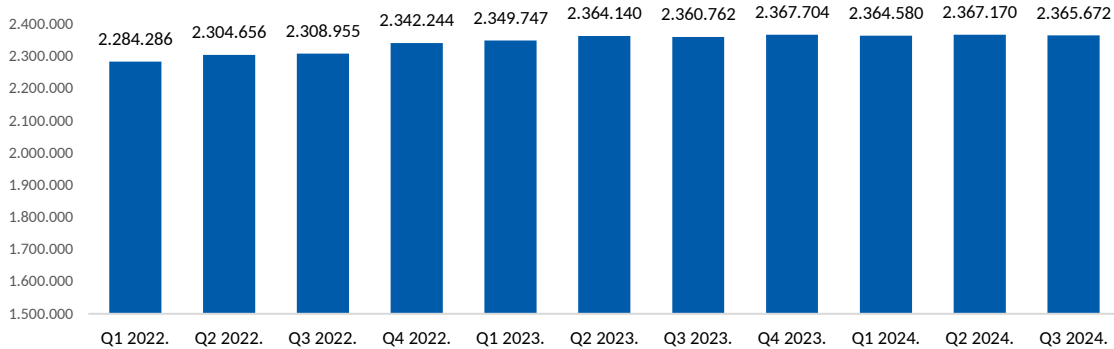
- Укупан број запослених у Републици Србији је у трећем кварталу 2024. године износио 2.365.672, што је за 0,2% више у односу на исти квартал 2023. године, односно за 0,1% мање у односу на претходни квартал ове године. У приватном сектору запосленост је повећана за 0,1%, а у јавном сектору за 0,5% у односу на исти период 2023. године.
- Укупан број запослених у Војводини је у трећем кварталу 2024. године износио 593.394, што у односу на исти период 2023. године представља повећање од 0,2%, док је у односу на претходни квартал ове године број запослених у Војводини благо смањен, за 0,4%.
- У структури регистроване запослености у Војводини у трећем кварталу 2024. године, 80% је запослено у правним лицима, 18% су предузетници, запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2% регистровани индивидуални пољопривредници.
- У Војводини је у трећем кварталу 2024. године највише запослених регистровано у услужним секторима (укупно 62,1%), потом у Индустрији (30,1%), следи запосленост у Грађевинарству (5,2%), док је најмање запослених регистровано у сектору Пољопривреде (2,6%).
- Највећи раст запослености у Војводини забележен је у сектору Административне и помоћне услужне делатности (9,2% мг.) и Здравствена и социјална заштита (8,6% мг.).
- Стопа запослености у Републици Србији износи 51,4%, исто толико и на територији АП Војводине, према подацима Анкете о радној снази РЗС-а за други квартал 2024. године.

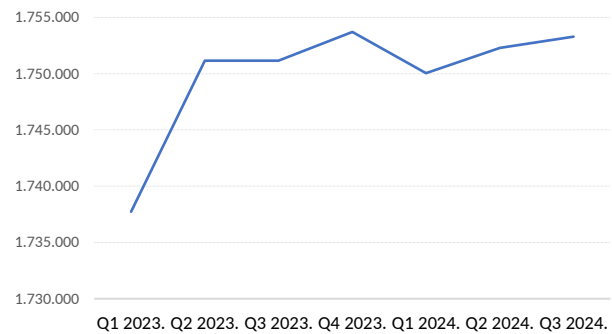
Укупан број запослених у Републици Србији је у трећем кварталу 2024. године износио **2.365.672**, што је за 4.910 лица, тј. **0,2%** више у односу на исти квартал 2023. године, односно за 1.498 лица, тј. **0,1%** мање у односу на претходни квартал ове године.

Регистрована запосленост у Републици Србији, укупно, по кварталима

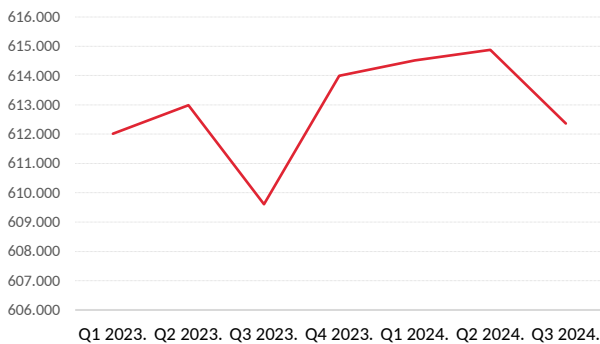

У приватном сектору у Србији је, према подацима за трећи квартал 2024. године, запослено **1.753.306** лица, што је за **0,1%** више него у истом периоду прошле године, док је у **јавном сектору забележена запосленост од 612.366 лица (26% од укупног броја запослених), за 0,5% више** него у истом периоду 2023. године. Када је реч о делатностима које припадају приватном сектору, запосленост је највише повећана у стручним, научним и техничким услугама, ИКТ услугама и грађевинарству, док је **раст запослености у јавном сектору** вођен растом броја запослених у Здравственој и социјалној заштити (4,4% мг.). У осталим одсецима јавног сектора смањен број запослених, а највише у Образовању и култури (-2,0% мг.).

Запосленост у приватном сектору у Србији

Запосленост у јавном сектору у Србији

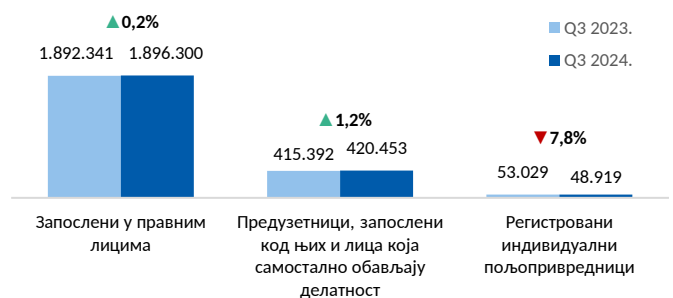

Запослени у јавном сектору у Србији, Q3 2023. и Q3 2024.

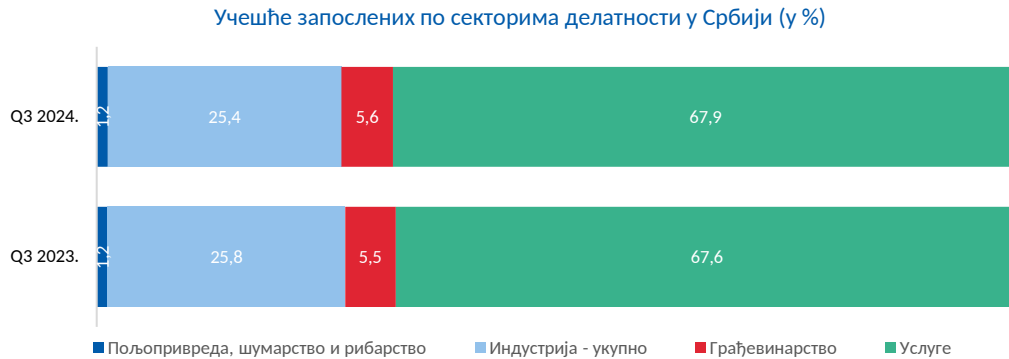
Посматрано према модалитетима запослености, од укупног броја запослених у Републици Србији у трећем кварталу 2024. године, **1.896.300** (што чини 80%) је запослено у правним лицима (забележивши повећање од 0,2% мг.), **420.453** (18% од укупног броја запослених) чине предузетници, лица запослена код њих и лица која самостално обављају делатност (при чему за 1,2% више мг.), а **48.919** (2% од укупног броја запослених) су регистровани индивидуални пољопривредници (чији број је смањен за 7,8% мг.).

Модалитети регистроване запослености у Србији

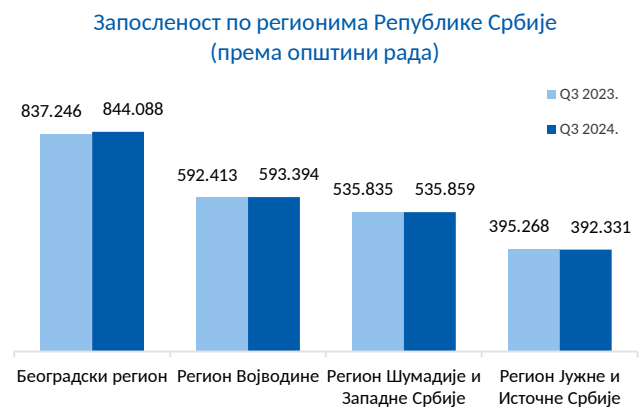

Посматрано по секторима делатности, **највећи број запослених у Србији бележи се у услужним секторима (укупно 67,9% у трећем кварталу 2024. године), затим у индустрији (25,4%), па грађевинарству (5,6%), а најмање у пољопривреди (1,2%).** У поређењу са истим периодом претходне године, учешће запослених по секторима делатности у Србији је остало готово непромењено.

Посматрано по регионима Републике Србије, а према општини рада, **највећи број запослених у Републици Србији концентрисан је у Београдском региону (36% у трећем кварталу 2024), затим у Региону Војводине (25%), следи Регион Шумадије и Западне Србије (23%), док је најмање запослених регистровано у Региону Јужне и Источне Србије (16%).** У односу на исти период 2023. године, **запосленост је повећана у Београдском региону и Региону Војводине (за 0,8% и 0,2%, респективно). У Региону Шумадије и Западне Србије је непромењен број запослених у односу на трећи квартал претходне године, док је само у региону Јужне и Источне Србије забележено смањење броја запослених, за 0,7% мг.**

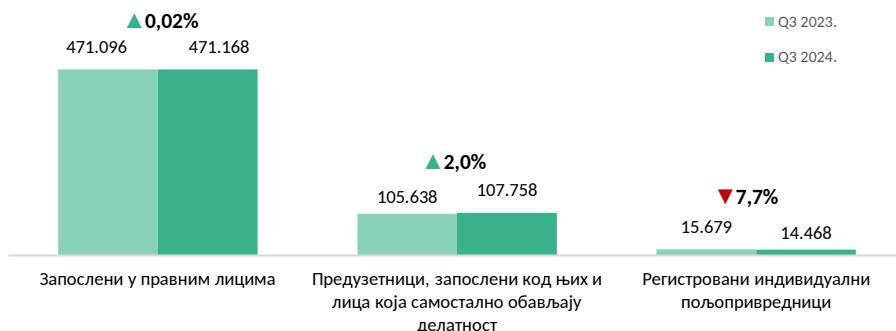

Укупан број запослених на територији Војводине (посматрано према општини рада) је у трећем кварталу 2024. године износио 593.394, што у односу на исти период 2023. године представља поменуто повећање од 0,2% (981 лице више), док је у односу на претходни квартал ове године број запослених у Војводини благо смањен, за 0,4% (2.103 лица).

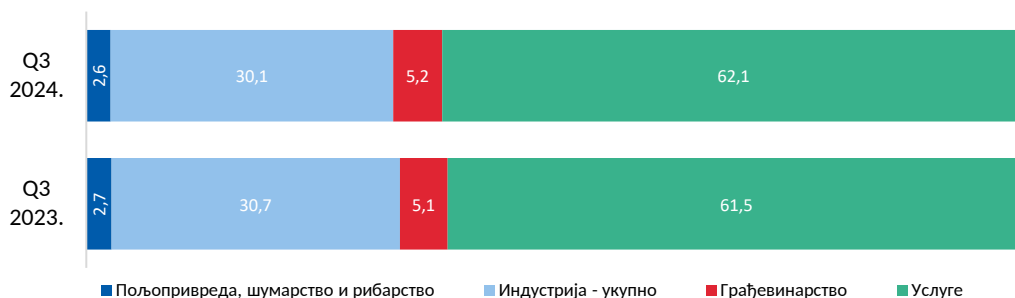
Према модалитетима регистроване запослености, **у Војводини је највише запослених регистровано у правним лицима (471.168, тј. 80% у трећем кварталу ове године), што је у односу на исти период 2023. готово непромењен број запослених (за 0,02% више). Предузетника, запослених код њих и лица која самостално обављају делатност је у Војводини 107.758 (18%), за 2,0% више мг., док је регистрованих индивидуалних пољопривредника 14.468 (2%), што је за 7,7% мање мг.**

Модалитети регистроване запослености у Војводини, међугодишњи раст (%)

У Војводини је у трећем кварталу 2024. године, као и на нивоу целе државе, **највише запослених регистровано у услужним секторима (укупно 62,1%)**, потом у **Индустрији (30,1%)**, следи запосленост у **Грађевинарству (5,2%)**, док је **најмање запослених у сектору Пољопривреде (2,6%)**. Структура регистроване запослености по секторима делатности у Војводини је готово непромењена у односу на исти период 2023. године.

Учешће запослених по секторима у Војводини (у %)

Посматрано **по појединачним секторима делатности**, у Војводини је највећи број запослених регистрован у **Прерађивачкој индустрији (157.437 у трећем кварталу 2024. године, тј. 27,2%)**, потом у **Трговини на велико и мало (16,1%)**, а следи запосленост у сектору **Здравствене и социјалне заштите (7,7%)** и сектору **Образовања (6,6%)**. **Најмање запослених је у посматраном периоду регистровано у сектору Пословање некретнинама (1.805, тј. 0,3%)**.

Запосленост је у Војводини у трећем кварталу 2024. године, у односу на исти период прошле године, **највише повећана у сектору Административне и помоћне услужне делатности, за 9,2%**, и сектору **Здравствене и социјалне заштите, за 8,6%**, док је највеће међугодишње смањење запослености забележено у сектору **Образовања (-5,4% мг.)**.

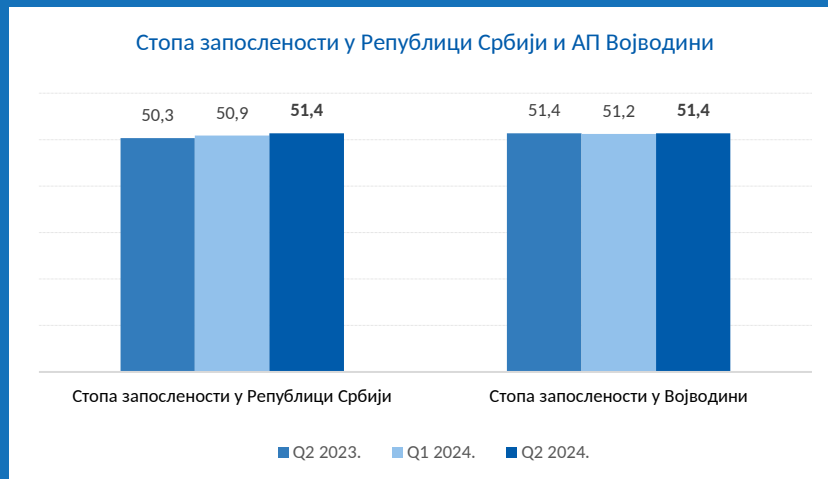
Запосленост по секторима делатности у Војводини, учешће и мг. стопе раста (%), трећи квартал 2024. године

Стопа запослености у Републици Србији, према последњим подацима Анкете о радној снази РЗС-а за други квартал 2024. године, износи **51,4%**, што у односу на исти период претходне године представља раст од 1,1 п.п.

Стопа запослености на територији АП Војводине, према подацима за други квартал 2024. године, износи **такође 51,4%** и непромењена је у поређењу са истим кварталом 2023. године.

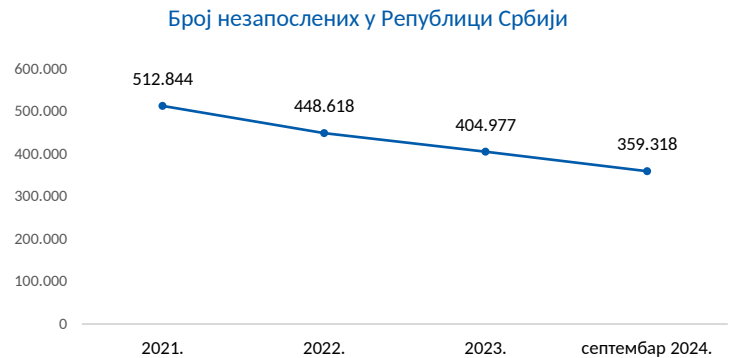

Х. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

- На крају септембра 2024. године, у Републици Србији је према евиденцији НСЗ-а било 359.318 активно незапослених лица, што је за 8,1% мање у односу на септембар 2023. године. У Војводини је у исто време забележено 73.922 активно незапослених лица, што је за 7,1% мање у односу на септембар прошле године.
- Група занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији су Програмери (15% укупно пријављених потреба за запошљавањем на крају септембра 2024. године).
- Посматрано према општинама АП Војводине, највећи удео незапослених је присутан у Граду Новом Саду (12,4%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).
- У укупном броју активно незапослених лица Војводине, највише су заступљена лица са завршеним само основним образовањем (31%), а најмање лица са завршеним докторским студијама (0,04%).
- Стопа незапослености у Републици Србији износи 8,2%, а на територији АП Војводине 7,6%, према подацима Анкете о радној снази РСЗ-а за други квартал 2024. године.

Према подацима НСЗ-а, последњих година приметан је тренд смањења незапослености, како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу Војводине. У септембру 2024. године забележен је нови најнижи ниво броја незапослених.

У Републици Србији је на крају септембра 2024. године на евиденцији НСЗ-а било **359.318 активно незапослених лица**, што је за **31.721 лице, тј. 8,1% мање** у односу на септембар 2023. године. Посматрано према регионима, **највећи број незапослених у септембру 2024. године регистрован је у Региону Шумадије и Западне Србије (128.440), а најмањи у Београдском региону (38.181).** У поређењу са истим периодом преходне године, **незапосленост је највише смањена у Београдском региону, и то за 5.632 лица или 15,5%.**

Према пријављеним потребама за запошљавање по групама занимања, у септембру 2024. године су најтраженији били **Програмери (15% укупно пријављених потреба за запошљавањем у септембру 2024. године), потом Магационери (7%).**

Групе занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији, септембар 2024. године

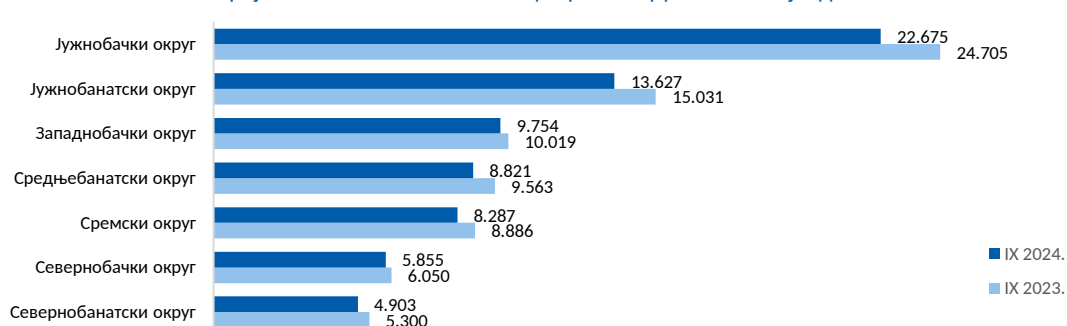

У Војводини је на крају септембра 2024. године на евиденцији НСЗ-а било **73.922 активно незапослених лица**, што је за **5.632 лица, тј. 7,1% мање** у односу на септембар прошле године. У структури активно незапослених лица АП Војводине у посматраном периоду, **54% су чиниле жене, а 46% мушкарци.**

Незапосленост је у септембру 2024. године, у односу на септембар 2023., **смањена у сваком округу АП Војводине појединачно посматрано, а највеће смањење забележено је у Јужнобанатском округу (-9,3% мг.) и Јужнобачком округу (-8,2% мг.).**

Број активно незапослених лица према окрузима АП Војводине

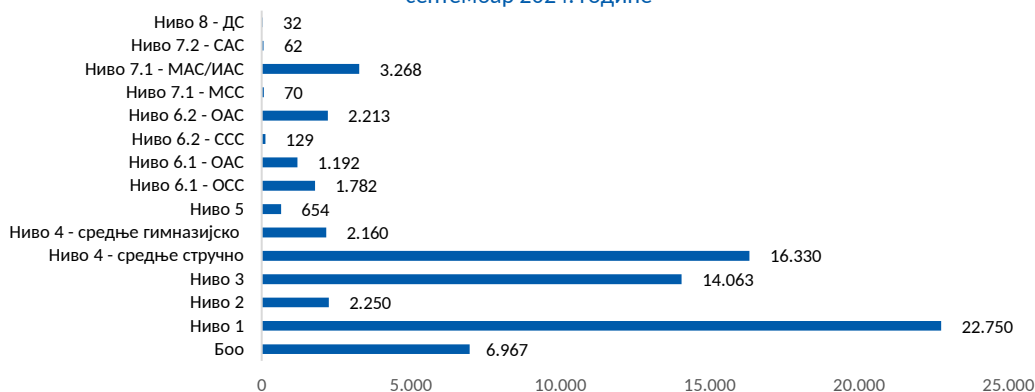
Посматрано према општинама, у Војводини је највећи број незапослених регистрован у Граду Новом Саду (12,4% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по окрузима
АП Војводине, септембар 2024. године

Округ	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у округу	Општина са највећим бројем незапослених лица у округу
АП Војводина	73.922	-	-
Севернобанатски	4.903	Ада (358)	Кикинда (1.847)
Севернобачки	5.855	Мали Иђош (1.322)	Суботица (3.126)
Сремски	8.287	Пећинци (415)	Ср. Митровица (1.893)
Средњебанатски	8.821	Нова Црња (829)	Зрењанин (4.393)
Западнобачки	9.754	Оџаци (1.327)	Сомбор (4.090)
Јужнобанатски	13.627	Опово (544)	Панчево (4.202)
Јужнобачки	22.675	Ср. Карловци (224)	Нови Сад (9.202)

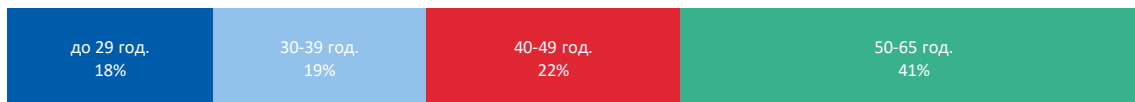
Посматрано према нивоу квалификације¹⁵, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица са завршеним само основним образовањем (31%), а најмање учешће заузимају лица са завршеним докторским студијама (0,04%).

Структура незапослених лица према нивоу квалификације у Војводини,
септембар 2024. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини, према подацима за септембар 2024. године, најмањи број незапослених чине млади до 29 година старости (18%). Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 41% укупног броја незапослених.

Незапослена лица према старости у Војводини, септембар 2024. године

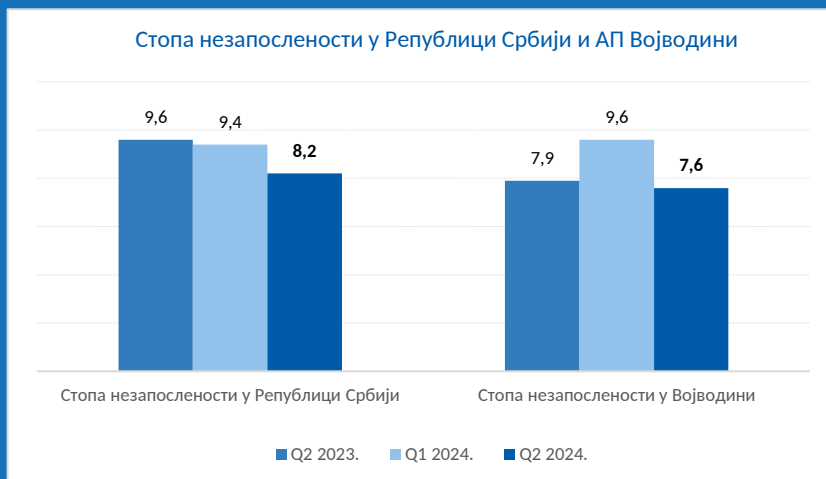
Посматрано према трајању незапослености, на крају септембра 2024. године, у Војводини је 36% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће, док је преосталих 64% на посао чекало дуже од годину дана.

¹⁵ Боо: без стеченог основног образовања и васпитања; Ниво 1: основно образовање и васпитање/основно образовање одраслих; Ниво 2: стручно оспособљавање до једне/образовање за рад до две године; Ниво 3: средње стручно образовање у трајању од три године; Ниво 4: средње стручно/уметничко образовање у трајању од четири године; Ниво 5: специјалистичко/мајсторско образовање од једне, односно две године; Ниво 6.1: основне струковне студије обима од 180 ЕСПБ; Ниво 6.1: основне академске студије обима од 180 ЕСПБ; Ниво 6.2: специјалистичке струковне студије I степена обима од 60 ЕСПБ; Ниво 6.2: основне академске студије обима од 240 ЕСПБ; Ниво 7.1: мастер струковне студије - обима од 120 ЕСПБ; Ниво 7.1: МАС обима од 60 или 120 ЕСПБ или ИАС од 300 до 360 ЕСПБ; Ниво 7.2: специјалистичке академске студије обима од 60 ЕСПБ; Ниво 8: докторске студије обима од 180 ЕСПБ.

Стопа незапослености у Републици Србији, према последњим подацима Анкете о радној снази РЗС-а за други квартал 2024. године, износи **8,2%** (најнижи ниво до сада), што у односу на исти период претходне године представља пад од 1,4 п.п.

Стопа незапослености на територији АП Војводине, према подацима за други квартал 2024. године, износи **7,6%** и у поређењу са истим кварталом 2023. године мања је за 0,3 п.п.

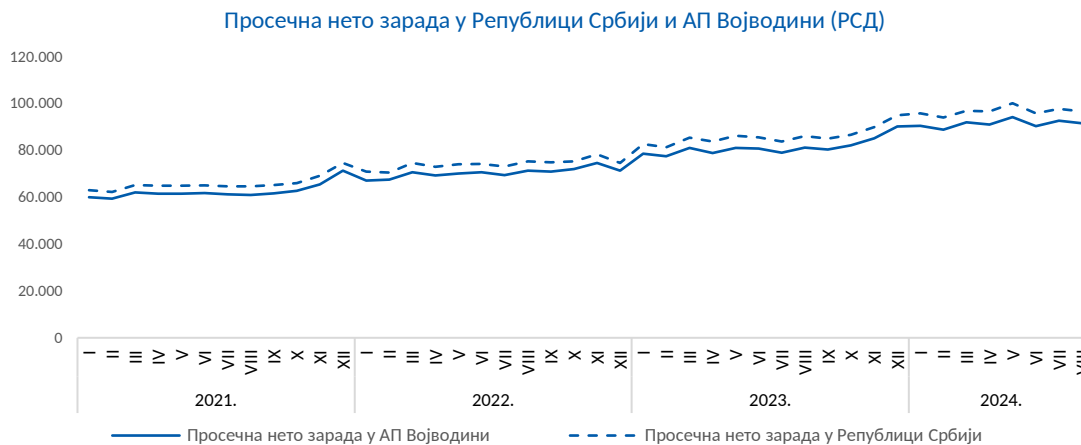

XI. ЗАРАДЕ

- Просечна бруто зарада у Републици Србији је у периоду јануар - август 2024. године износила 133.558 динара, а просечна нето зарада 96.745 динара. У поређењу са истим периодом претходне године, просечна бруто зарада у Србији номинално је повећана за 14,7%, а реално за 9,3%, док је просечна нето зарада номинално већа за 14,6%, односно 9,2% реално.
- Највиша просечна зарада у Србији у осам месеци 2024. године забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 384.831 динара бруто, односно 282.337 динара нето.
- У АП Војводини је просечна бруто зарада у осам месеци 2024. године износила 126.417 динара, а просечна нето зарада 91.427 динара. У поређењу са истим периодом 2023. године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од 14,6%.
- Највишу просечну нето зараду у периоду јануар - август 2024. забележио је Јужнобачки округ (101.528), док је најнижа просечна нето зарада забележена у Западнобачком округу (79.316).
- Посматрано по општинама, највишу просечну нето зараду у посматраном периоду имао је Град Нови Сад (112.681 динара), док је најнижа просечна нето зарада забележена у општини Бач (72.950 динара).

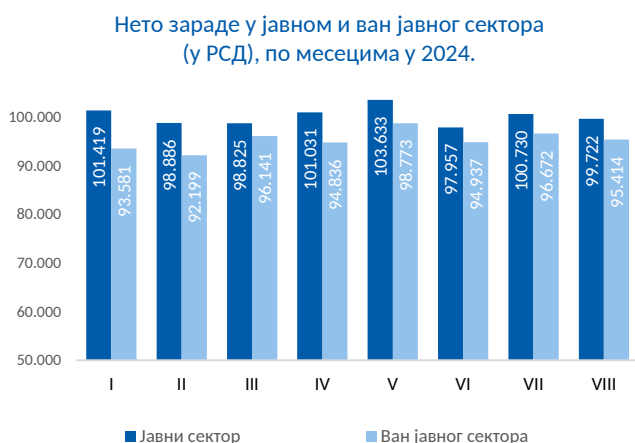
Просечна бруто зарада у Републици Србији је у августу 2024. године износила 133.591 динар, а просечна нето зарада 96.649 динара (825 евра). У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада номинално је већа за 12,3%, а реално за 7,7%, док је просечна нето зарада номинално већа за 12,2%, односно 7,6% реално. **Медијална нето зарада у Републици Србији је за август 2024. године износила 75.575 динара (645 евра), што значи да је 50% запослених остварило зараду до наведеног износа.**

У АП Војводини је у августу 2024. године просечна бруто зарада износила 126.695 динара (за 5,2% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 91.575 динара – 782 евра (такође за 5,2% мање од републичког просека). У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст за 12,7%, док су у поређењу са претходним месецом ове године смањене за 1,2%.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је у периоду јануар - август 2024. године износила 133.558 динара, а просечна нето зарада 96.745 динара (826 евра). Раст бруто зарада у периоду јануар - август 2024. године у односу на исти период прошле године износио је 14,7% номинално, односно 9,3% реално, док је просечна нето зарада већа за 14,6% номинално, односно 9,2% реално.

У јавном сектору је просечна нето зарада у Републици Србији, за првих осам месеци 2024., износила 100.275 динара односно 856 евра (за 14,9% више мг.), а 95.322, тј. 814 евра ван јавног сектора (више за 14,6% мг.). Од почетка године, зараде у јавном сектору крећу се на вишем нивоу него зараде ван њега. Највиша нето зарада у оквиру јавног сектора у посматраном периоду забележена је у Државној администрацији, у износу од 111.749 динара, уз мг. раст од 13,8%.

Посматрано по појединачним секторима делатности, нето зараде у Републици Србији су у периоду јануар - август 2024. године, у односу на исти период прошле године, највише повећане у сектору **Образовања, за 18,5%**, и сектору **Услуге смештаја и исхране, за 16,4%**.

Зараде по секторима делатности у Републици Србији, нето износи и мг. стопе раста (%),
јануар - август 2024. године

Посматрано према областима делатности, у Републици Србији је у периоду јануар - август 2024. године **највиша просечна зарада без пореза и доприноса** забележена у области **Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности**, у износу од **282.337 динара**, која је у односу на исти период 2023. повећана за 9,1%. **На другом месту је зарада у Ваздушном саобраћају**, у износу **204.694 динара нето**, која је за **6,8% повећана мг.**, а затим зарада у области **Научно истраживање и развој**, у износу од **195.614 динара нето**, што је за **10,2% више мг.** У свим областима делатности, из групе првих пет по висини зараде, у осам месеци 2024. године забележено је међугодишње повећање просечне нето зараде.

Најнижа просечна нето зарада у Србији је у периоду јануар - август 2024. године забележена је у области **Остале услужне делатности**, у износу од **53.172 динара**, која је у односу на исти период прошле године забележила раст од 14,1%.

Највише просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности, јануар - август 2024. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде	Индекс
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	384.831	282.337	109,1
Ваздушни саобраћај	275.263	204.694	106,8
Научно истраживање и развој	270.130	195.614	110,2
Производња дуванских производа	241.712	175.091	122,8
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	225.118	164.584	109,5

Најниже просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности, јануар - август 2024. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде	Индекс
Остале личне услужне делатности	74.238	53.172	114,1
Делатност припремања и послуживања хране и пића	75.609	54.825	117,0
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	79.265	57.706	115,7
Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству	81.566	58.349	113,8
Производња одевних предмета	83.942	61.214	115,2

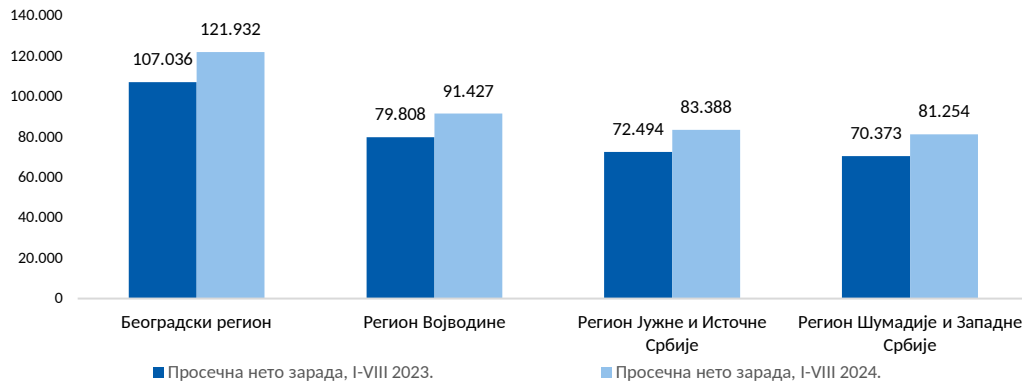
Просечна нето зарада повећана је у осам месеци 2024. године, у односу на исти период 2023. године, како на нивоу целе земље, тако и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст** зараде евидентиран је у **Региону Шумадије и Западне Србије (15,5% мг.)**, потом у Региону Јужне и Источне Србије (15,0% мг.)

У периоду јануар - август 2024. године, **једино је Београдски регион имао већу просечну нето зараду од републичког просека**, и то за 25.187 динара, односно 26,0%.

У Војводини је просечна бруто зарада у периоду јануар - август 2024. године износила **126.417 динара** (што је за 5,3% мање од републичког просека), а **просечна нето зарада 91.427 динара** или 781 евро (за 5,5% мање од републичког просека). У поређењу са истим периодом 2023. године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су **номинални раст од 14,6%**.

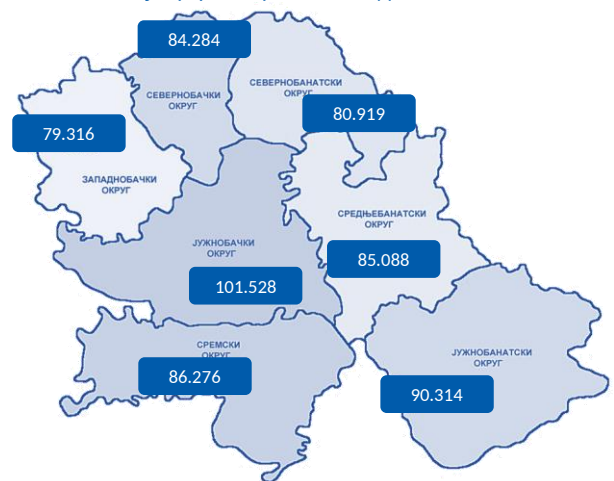
Просечна нето зарада по регионима Републике Србије

Посматрано по окрузима, **највишу просечну нето зараду у Војводини** у првих осам месеци 2024. године имао је **Јужнобачки округ**, у износу од **101.528 динара** (што је за 14,1% више мг.), док је **најнижа просечна нето зарада** забележена у **Западнобачком округу**, у износу од **79.316 динара** (али за 14,3 виша мг.). **Једино је Јужнобачки округ у посматраном периоду забележио нето зараду вишу од војвођанског просека** (за 10.101 динара, тј. 11,0%).

Посматрано по општинама, у периоду јануар - август 2024. године **највишу просечну нето зараду у Војводини** имао је **Град Нови Сад**, у износу од **112.681 динара** (962 евра), која је за **13,7% била виша** него у истом периоду прошле године, а уједно за **23,2% виша од војвођанског просека**. С друге стране, **најнижа просечна нето зарада забележена је у општини Бач**, у износу од **72.950 динара** (за **20,2% нижа од војвођанског просека**), иако је за **15,3% повећана** у односу на исти период прошле године. Највећи међугодишњи раст је забележила зарада у **општини Сечањ** (17,5%).

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, јануар - август 2024. године

Општина	Нето зарада	Индекс
Град Нови Сад	112.681	113,7
Панчево	96.510	115,9
Вршац	92.865	114,8
Инђија	90.805	113,5
Сремски Карловци	89.502	115,8
Стара Пазова	87.952	115,5
Зрењанин	87.767	114,1
Пећинци	86.399	115,1
Сремска Митровица	86.175	114,5
Суботица	85.872	114,3
Рума	84.069	114,9
Беочин	83.852	117,0
Кикинда	83.491	113,4
Сента	82.526	113,9
Ковин	82.022	115,7
Бачка Паланка	81.846	114,2
Темерин	81.497	114,7
Врбас	80.852	114,3
Сомбор	80.766	113,4
Шид	80.261	116,8
Житиште	80.186	115,8
Бечеј	79.715	113,9
Планиште	79.565	115,1

Општина	Нето зарада	Индекс
Сечањ	79.551	117,5
Нови Кнежевац	79.198	114,4
Алибунар	78.893	116,7
Бачка Топола	78.888	115,4
Опово	78.791	114,9
Ириг	78.343	114,2
Кула	78.339	115,3
Бачки Петровац	78.154	111,9
Апатин	78.078	114,0
Нова Црња	77.783	114,2
Оџаци	77.630	115,7
Жабалъ	77.252	115,4
Тител	76.932	115,8
Ада	76.832	113,2
Кањижа	76.818	115,2
Бела Црква	76.120	115,8
Чока	75.677	116,0
Ковачица	75.342	116,2
Нови Бечеј	75.228	115,3
Србобран	74.903	116,5
Мали Иђош	73.894	116,6
Бач	72.950	115,3

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statisti_ki_bilteni_nsz.cid667/;
5. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpoli.gov.rs/>;
6. Привредна комора Србије, <https://pks.rs/strana/makroekonomske-analize-i-trendovi-mat/>;
7. Trading Economics, <https://tradingeconomics.com/>;
8. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
9. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
10. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
11. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>;
12. Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије, <https://www.psss.rs/>.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Служба за привредна кретања и економске односе са иностранством

Број: 05/4-10/11-2024